

ליקוט

מענות קודש

~ ה'תש"ל-ה'תשל"א ~

פתח דבר

לקראת יום הבהיר ה' טבת הבע"ל, היום בו "דידן – דנשיא דורנו – נצח" באופן גלוי לעיני כל העמים –

הננו מוציאים לאור בזה "ליקוט מענות קודש – תש"ל-תשל"א", הכולל את מענות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א שכתבם במשך השנים תש"ל-תשל"א.

*

"פון איין תורת נשיא דורנו גייט מען צו נאך א תורת נשיא דורנו" (שיחת ש"פ תז"מ תנש"א – בלתי מוגה). כמה "חלקים" ישנם לתורת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בין החלקים השונים בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א, "חלק" מיוחד ישנו, והוא: "מענות קודש", הם אלפי המענות אשר כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א במענה להשוואלים:

החל מהשנים הראשונות לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנה לצד ה"אגרות" ששלח להפונים אליו, נענו רבים מהמכתבים ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתב יד קדשו על מכתב השואל, כאשר לאחר מכן נמסרים הדברים להנמען.

בשנים הראשונות הי' זה באופן מצומצם לפי-ערך, כאשר אלו שהיו נמצאים בסמיכות מקום קיבלו את מענה קדשו על גליון מכתבם.

וככל שעברו השנים – הלך הדבר והתרחב יותר ויותר, עד שהי' לאופן העיקרי בו עונה כ"ק אדמו"ר שליט"א להכותבים אליו.

על אף היותו של "חלק" זה בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א – חלק עיקרי, נדמה, כי חלק זה אין מוסבת תשומת הלב אליו ככל הדרוש.

טעם העיקרי לדבר הוא, ככל הנראה, כיון שמפוזרים מענות הקודש על פני כמה וכמה מקומות שונים, ועד עתה לא נמצא להם גואל שילקטם לפונדק אחד.

צורך זה באנו למלאות בליקוטים אלו.

עד עתה הופיעו חוברות "ליקוט מענות קודש" דשנים: ה'תשי"ב – ה'תשכ"ט; ה'תשמ"מ – ה'תשנ"ב¹,

ובתכניתנו להוציא ליקוטים נוספים בסדרה זה, להרוות צמאון אנ"ש והתמימים.

*

תודתנו נתונה לכל אלו שהואילו למסור את מענות הקודש שבידם לפרסום בליקוט זה, וזכות הרבים תלוי' בהם.

במיוחד תודתנו נתונה למערכת אפליקציית "מפתח" על עזרתם.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת מכל מי שיש בידו מענות קודש שטרם פורסמו, למוסרם לידי המערכת על מנת לפרסמם, ויהיו בזה ממזכי הרבים.

כתובת הדוא"ל של המערכת: likkutkatyak@gmail.com.

*

1) "ליקוט מענות קודש - ה'תשי"ב-ה'תשי"ט" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש - ה'תש"כ-ה'תשכ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש - ה'תשכ"ד-ה'תשכ"ו" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש - ה'תשכ"ז-ה'תשכ"ט" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"מ" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"א" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ד" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ה" (י"ג אייר, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ו" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ז" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ח" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש - ה'תשמ"ט" (הוצאה ראשונה - כ"ג סיון ה'תשע"ח; הוצאה שני' - יום הבהיר יו"ד שבט ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש - ה'תש"נ" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש - ה'תשנ"א" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש - תשנ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש מילואים ח"א (ה'תשמ"ט-ה'תשנ"א)" (ה' אלול, ה'תשע"ט). "ליקוט מענות קודש מילואים ח"ב (ה'תש"מ-ה'תשנ"ב)" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"א).

ליקוט מענות קודש - ה'תש"ל-ה'תשל"א

ויהי רצון שיחוס וירחם השי"ת עלינו, ונזכה להתראות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א תיכף ומיד ממש, ותחזינה עינינו בהתפשטות מלכותו על כל באי עולם, תיכף ומיד ממש!

מערכת "ליקוט כתבי יד קודש"

ערב יום הבהיר ה' טבת, ה'תשפ"ב
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, נ"י.

צילומי כתי"ק

— פרסום ראשון —

Tel.: MYacoth 3-9251
President 8-4270

ב"ה

TZEIREI AGUDAS CHABAD

LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION

Under the Auspices of
The Lubovitcher Rabbi שליט"א

Central Office לשכת המרכז

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

צעירי אגודת חב"ד

תחת נשיאות

כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

י"ד תשרי, ה'תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו בזה לרשום את ההכניה שברעתנו לסדר בכינוס צאנז"ח סב"ל:

- א) הכינוס יתקיים אי"ה ביום ב' א' דחומ"ס הבע"ל בביהמ"ד של כ"ק אדמו"ר שליט"א.
- ב) לסיפוי צאנז"ח בארה"ב וקנדה צאלא נשלחו הזמנות ובקשות לשלוח נציגיהם לכינוס.
- ג) כבשנים העוברות נשלחו הזמנות לנציגי מלוכה שונים לשלוח את ברכותיהם לכינוס.
- ד) ר"ד ראסקין ור"י לייבוב ביקרו אצל מר מעקלער לבקשו לערוך מאמר מפרכת ע"ד הכינוס, לשלוח את נציביו וכן להזמין להשתתף ולשאת את נאום. ומסג"ס מה שכתב היום ע"ז. *אין צורך שיהיה נציג רב יחיד*
- ה) בחלק הא' של הכינוס יהי' היו"ר הרב מאיר גרינבערג מפעסערסאן, ובחלק הב' יהי' יו"ר ר"י וויינבערג.
- ו) החלטות הכינוס:
 - א) לקבוע שיעורי לימוד: כנגלה - בחושן משפט שו"ע אדה"ז. בדא"ח - ספר המאמרים ה'תש"י. לבד השיעורים הקיימים סכר, כסובן.
 - ב) להתעסק במרץ שלא יתקו יהודים מסכונות סגוריהם.
 - ג) להתעסק במרץ במבצע תפילין.
 - ד) לחזק את המגביה החדשה של צאנז"ח.

והננו שואלים אם ישנם הערות ע"ז?

ומבקשים ברכה כ"ק אדמו"ר שליט"א כיהי' בהצלחה.

משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

אולי פתח עם חז"ק
אמריכ ה'תש"ל

לקמן מוענה ז

Tels. NY 4-1111
Brooklyn 8-4370

TZEMER AGUDAS CHABAD

LUXATYCH YOUTH ORGANIZATION

Under the direction of
The Lubavitcher Rabbi משה

Central Office • 770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

צעירי אגודת חב"ד

תחת הנהגת

כ"ס אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

100-100-53

כה אמר חב"ד

For the visit to the parents of the children at their temple, Leibel Kaplan and Leizer Teitelbaum went. Eight people were present including the Rabbi, Rabbi [redacted] and his wife. The Rabbi's wife mainly asked about the separation of the women which seemed to bother her, as she came originally from a religious background. One of the women told her that she was surprised at the way she attacked these things since she was from such a background and also their rebetzin.

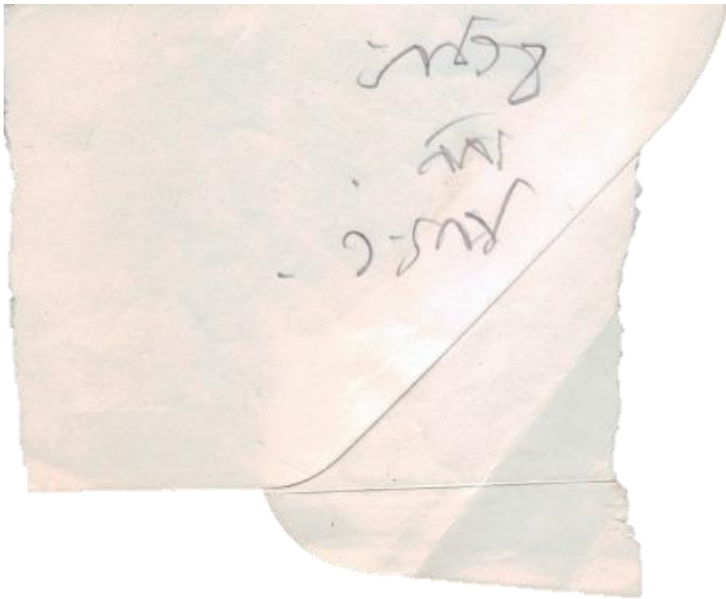
In general it seemed to be a pleasant evening and Rabbi [redacted] sent us a donation of \$50.00 for Tzach and \$100 for the Yeshiva.

התקבלו 100 דולר ו-50 דולר

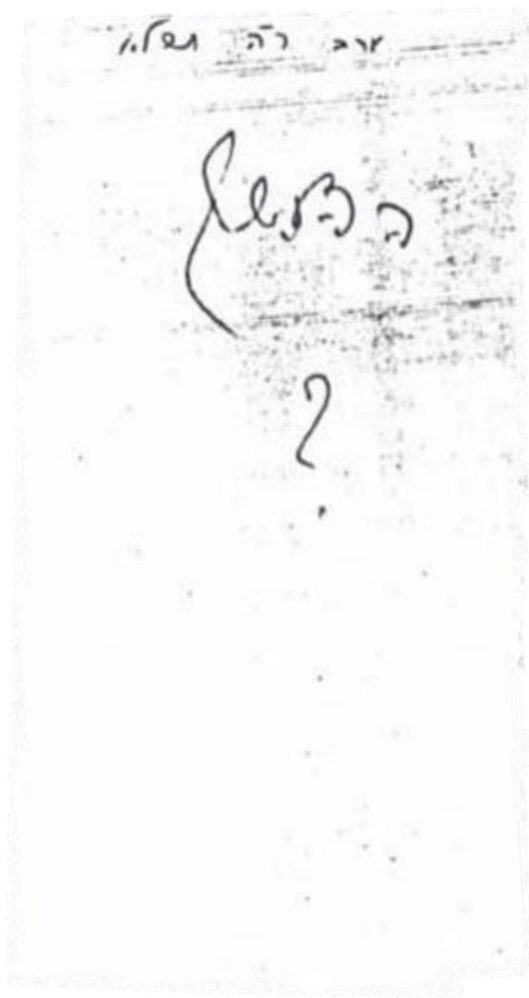
במזל טוב יום ג' ט"ו אלול ה'תש"ל

לקמון מענה נא

לקמון מענה סח

לקמון מענה צז

לקמן מענה קכה

ליקוט מענות קודש

- ה'תש"ל-ה'תשל"א -

ליקוט מענות קודש

- תש"ל -

א

[לאחר יום ב' דראש השנה, תש"ל]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות יום ב' דראש השנה :

"להנאמר בעת ההתועדות תורת הה"מ בענין חצוצרות ושייכותו לר"ה. אם להעיר אשר ברשימות על תהלים ע' שסב סעיף ז וז"ל: "וכי"ז הייע החצוצרות ב' חצאי צורות . . בחי אדם. אכן בר"ה שצ"ל המשכת חיות חדש ממקורא דכולא . . ולהמשיך בחי זו אי"א ע"י חצוצרות הנ"ל . . וזהו ענין השופר . . בכל ר"ח תוקעים בחצוצרות . . אבל בחדש השביעי צ"ל . . ע"י השופר". ועד"ז הוא באוה"ת דרושים לר"ה (ע' איתלו סעי' ו): "ופי' הה"מ נייע דחצוצרות הוא לשון חצי צורות והענין אין שייך כאן כר"י".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "כי קרוב" גליון 38 ע' 7):

לכן הזכרתי וצינתי לרמבם ריש הל' שופר (א, ב) פס"ד למעשה

ב

[וי תשרי, תש"ל]

מענה להמזכיר הרחמ"א חדקוב על הודעתו ע"ד מסירת המענה (נדפסה באגרות-קודש ולקוי"ש דלקמן) לאי ששאל למה מדייקים בחג הסוכות לקחת אתרוגים מקאלאבריא ולא מארץ הקודש (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 268. אגרות-קודש חכ"ו ע' תצה. לקוי"ש חל"ט ע' 406):

כנראה לא מסרו [. . .] הסיום (במענה לא'): יתרה מהנ"ל: בכל צבא ישנן כמה מחלקות וסוגים: רגלי, אלה ברכב ואלה גו', ולכאו"א נשק המיוחד לו ורק בנשק המיוחד לו יצליח. והרוצה להכריח שסוג אחד יהי' מזוין בנשק השייך לסוג אחר (מצות הקשורות ותלויות במסורת אבות) – ה"ז מעמיד בסכנה כל ענין ההגנה וכו'. וד"ל.

ג

[מוצש"ק האזינו, ח' תשרי, תש"ל]

מענה לאי מאנ"ש שמסר את דברי ראש-ישיבה מסויים בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין השקו"ט בדין ספירת העומר וחג השבועות להעובר את קו-התאריך (אגרות-קודש חכ"ו ע' ריט. והעתקה):

לפלא הכי גדול – שכנראה הר"י לא "תפס הענין": זוהי שאלה שא"א לומר בה נלך לחומרא, נצא לכל הדעות וכיו"ב – והצעתו שלא יהי' פס"ד "מוזר" היינו שלא יספור לעצמו (היפך הש"ס) – צריכה בירור בפוסקים: איך זה ידלג לילה א' ולא יספור כלל (או יספור ב' פעמים) שזהו לא רק "מוזר", כ"א היפך המושג "תמימות" (לא חסר ולא יתיר).

ולהוסיף: ההסברה שלי יש לאומרה גם בסגנון אחר (לא ספירה לעצמו – אף שזהו היסוד – כ"א) שעושה כמקום שיצא משם, בנוגע לספה"ע ובמילא גם בנוגע לחה"ש (1) [. . .]

אזכיר עה"צ (3)

מהיר

[וראה לקמן מענה טו].

ד

[ט' תשרי, ערב יום הכיפורים, תש"ל]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית (מצילום כתי"ק – תשורה ריבקין אדר"ח מרחשון תשס"ז ע' 14):

[1] במכתבם כתבו: "בקשר לאש"ל עבור האורחים שבאו לכאן על חדש תשרי להסתופף בצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנה סידרנו ת"ל את כל הבאים במקומות מתאימים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

ת"ח ת"ח על הבשו"ט

[2] במכתבם כתבו: "בין העוזרים בזה הצטיינו במיוחד רצ"מ שי' שטיינמעץ שת"רם סך \$205 עבור מטות, סדינים וכו', ורשד"ב שי' אייכהארן ומשפחתו שקיבלו לביתם למשך כל החדש משפחה בת ארבעה אנשים, והננו מבקשים ברכה להצלחה עבורם ועבור כל העוזרים בזה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ

ה

[י"א תשרי, תש"ל]

מענה ל"ועד כפר חב"ד" שכתבו הצעתם – להקים גן-ילדים ע"ש הרה"ג הרה"ח וכו' הרב לוי יצחק ז"ל, וגן-ילדות ע"ש הרבנית הצדקנית מרת חנה נ"ע, הוריו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ("התקשרות" גליון נח ע' 18):

באם אין בהנ"ל ענייני חשש (1) דהשגת גבול, (2) דמחלוקת, (3) דפוליטיקא

– מסכים

ויהא בשעה טובה ומוצלחת. אזכיר עה"צ.

ו

[י"ב תשרי, תש"ל]

מענה לר' מיכאל יהודה ארי' ליב הכהן כהן (ס' "לב הארי" ע' 293):

[1] במכתבו כתב ע"ד מה שעבר על בנו - ר' בנימין הכהן כהן - ביום ב' דר"ה, הנסים שאירעו לו, ואשר תקע בשופר בחזית על יד "תעלת סואץ".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ת"ח על הבשו"ט

[2] במכתבו כתב ע"ד בנו - ר' אהרן הכהן כהן - שמשרת עדיין ב"מילואים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר על הציון

ז

[י"ד תשרי, ערב חג הסוכות, תש"ל]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו:

"הננו בזה לרשום את התכנית שבדעתנו לסדר בכינוס צאגו"ח הבע"ל:

(א) הכינוס יתקיים אי"ה ביום ב' א' דחומה"ס הבע"ל בביהמ"ד של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

(ב) לסניפי צאגו"ח בארה"ב וקנדה נשלחו הזמנות ובקשות לשלוח נציגיהם לכינוס.

(ג) כבשנים העוברות נשלחו הזמנות לנציגי מלוכה שונים לשלוח את ברכותיהם לכינוס.

(ד) ר"ד ראסקין ור"י לייבוב ביקרו אצל מר מעקלער לבקשו לערוך מאמר מערכת ע"ד הכינוס, לשלוח את נציגו וכן להזמין להשתתף ולשאת את נאומו. ומוסג"פ מה שכתב היום עד"ז. וכן מוסג"פ מה שכתב ר"נ שי גארדאן בדף הראשון.

(ה) בחלק הא' של הכינוס יהי היו"ר הרב מאיר גרינבערג מפעטערסאן, ובחלק הב' יהי יו"ר ר"י וויינבערג.

(ו) החלטות הכינוס :

(א) לקבוע שיעורי לימוד : בנגלה – בחושן משפט שו"ע אדה"ז. בדא"ח – ספר המאמרים ה'תש"י. לבד השיעורים הקיימים מכבר, כמובן.

(ב) להתעסק במרץ שלא יעתיקו יהודים משכונות מגוריהם.

(ג) להתעסק במרץ במבצע תפילין.

(ד) לחזק את המגבית החדשית של צאגו"ח.

והננו שואלים אם ישנם הערות ע"ז?

ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי בהצלחה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם) :

ויהא כהנ"ל בשטומו"צ

להחזיר המצו"ב

ח

[לפני חג הסוכות, תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' שרצה לתת במתנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א אתרוגים מהודרים לחג הסוכות – מאת סוחר אתרוגים מסויים (שלא מאנ"ש) שממנו רוכש אתרוג מדי שנה – בגלל יופי ההדר של האתרוגים שברשותו (ס' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 351. תשורה מטוסוב י"א טבת תשס"ה ע' 43) :

ע"פ צווי חז"ל דאסור להונות כו'

הנה מנהגי לקחת הד' מינים שלי אצל זה שכ"ק מו"ח הי' לוקח (ודוקא בכסף כמובן)

וגם בשנה זו כן

ובכל אופן כוונתו רצוי' ות"ח ע"ז אזכיר עה"צ

ט

[תשרי, תש"ל]

מענה לר' ישראל יהודה לוי שכתב – בקשר למחלוקת רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא (מנחות לו, ב) בענין אם לילה זמן תפלין הוא, דלריה"ג לילה לאו זמן תפלין ורע"ק חולק עליו: "אף שהלכה כר' עקיבא מחביריו . . אכל הרבה אמוראים ופוסקים אחרונים סוברים שאסור להניח תפילין בלילה . . לזאת שאלתי איך להתנהג ומה לענות לאנשים שנוסעים לעבודה לפנות בוקר ובאים בלילה, אם רוצים להשפיע עליהם שיניחו תפילין בביתם". במכתבו ביקש גם ברכה עבורו ועבור בני ביתו ויוצאי חלציו (קונטרס ועד הנחות בלה"ק חה"פ תשע"ט ע' 13):

סימן בעיגול את התיבות: "ופוסקים אחרונים סוברים", וכתב:

(1) בזה הרי פס"ד ברוך בשו"ע אדה"ז.

על מה שכתב: "איך להתנהג ומה לענות כו'", כתב:

(2) בנוגע לה[נוסעים לעבודה לפנות בוקר ובאים בלילה] שקו"ט באחרונים, ויעשה בזה כהוראת רב מורה הוראה.

על בקשת הברכה, כתב:

(3) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

י

[תחלת מרחשון, תש"ל]

מענה להתי' אליעזר ווענגער על דו"ח ע"ד "השעה ללימוד הדת" במאנסי ניו יארק (תשורה ווענגער ד' מרחשון תשפ"ב ע' 27):

נת' ות"ח על הבשו"ט.

יא

[לאחר י"א מרחשון, תש"ל]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי על "דו"ח מביקורו של מעיאר לינדזי כאן ביום ד', י"א מרחשון תש"ל": "הגיע לכאן בשעה 9:35 בערב יחד עם מסייעי דיווידאף, ראטענבערג, שיק ואייזענבערג. במשרד המזכירות הבענו לו בואכם לשלום ודברנו עמו בכללות ע"ד שלשה ענינים. . בשעה 10:05 לערך נכנס לכ"ק אדמו"ר שליט"א יחד עם אנשיו הנ"ל, וגם מאנ"ש שיחיו, ושהה אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א לערך שמונה מינוט. גם נכנסו לכ"ק אדמו"ר שליט"א עמו עתונאים מנו יארק טיימס, פאסט, ניוס, ניוסדיי, פאטאגראפער מנוסוויק, וגם הפאטאגראפער שלו הפרטי" (מצילום כתי"ק – תשורה פוטערפאס ג' סיון תשע"א ע' 28):

ת"ח על הדו"ח.

הה"י המשך מענין דהעתונאים? הוא הזמינם?

יב

[כ"ב מרחשון, תש"ל]

מענה להתי' שלום אהרן הלוי בלאנק (תשורה בלאנק ו' אלול תשע"ז ע' 9):

[1] במכתבו שאל – עבור אמו – האם לקנות מקומות קבורה באה"ק.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יארין יושנ"ט בחו"ל ואין לקנות

[2] במכתבו שאל – עבור אחיו – האם לקנות ספר תורה.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

באם מחיר אינו יותר מדי לקנות בשעה טובה ומוצלחת

יג

[ר"ח כסלו, תש"ל]

מענה לא' שרצה לחגוג את שמחת הבר-מצוה של בנו באה"ק (מצילום כתי"ק – קובץ "כתבי יד קודש בקשר לבר מצוה ומצות תפילין" ע' 14. אגרות-קודש חכ"ו ע' רמז):

נסיעתם לאהקת"ו – רצו"ש – (אפילו אם רק הם והבר מצוה שי' יסעו) – היא לכה"פ הוצאה של -1500 דולר.

ובודאי יהי' זכות גדול של הבר מצוה, באם בשום אופן לא ירשה לבזבז סכום זה על הנ"ל. ויעשה הבר מצוה דוקא כאן, ויוכלו להשתתף בשמחתו כל חבריו שי' בלימוד התורה, ובאותו יום יבקר עה"צ של כ"ק מו"ח אדמו"ר וכו' וכו'.

ויהא בשטומו"צ בכל

יד

[ד' כסלו, תש"ל]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "הרא"ח גליצנשטיין כותב לנו כי ר' הלל רבינוביץ מסר שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו שיש להשתדל לשלוח יותר תלמידים מתורת אמת כל שנה, ולפי זה מתעתדים לשלוח השנה 10 תלמידים לשהות של שנה אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מצילום כתי"ק; ס' יימי תמימים" ח"ח ע' 536-535):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "שיש להשתדל לשלוח יותר תלמידים מתורת אמת כל שנה", וכתב:

!?! כנראה טעות חלה. ואדרבא – אין דעתי נוחה משילוח ת' מאהקת"ו לכאן (גם – לא מתו"ת) אפילו במספר דע"ע. ופשיטא – שלא להוסיף. והטעם – מובן. ובפרט שתוצאות שהותם כאן – מפעם לפעם היפך ההוספה ועלי'. וק"ל. כולל שגם אחוז המצליחים בתו"ש ע"י שהותם כאן – ג"כ כנ"ל.

ובאם לא יוטב המצב כאן בזה (ואין שמים לב להטבה בזה כלל) ובמדה חשובה – אין מקום להתיר יציאתם לחו"ל בעתיד.

טו

[ט' כסלו, תש"ל]

מענה לאי מאנ"ש על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל (לעיל מענה טו) על שאלתו בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין השקו"ט בדין ספירת העומר וחג השבועות להעובר את קו-התאריך (מצילום כתי"ק – תשורה שמערלינג י"ט סיון תשנ"ז ע' 20-21. אגרות-קודש חכ"ו ע' רנ) :

הערות אינו ברורה כל צרכה. וכנראה שצירף שני אופנים שונים בהחלט – בנוגע להשינוי במנין הימים שאפ"ל בין 1) הנמצא מצד אחד של קו (התאריך 2) העוברו ממזרח למערב ג) העוברו ממערב למזרח.

המדובר בהשיחה הוא רק בהשינוי – ע"י העברת הקו – בהסדר דהימים בספה"ע, בשבוע וכו'.

אפשרי עוד שינוי נוסף – ע"י הליכתו ממזרח למערב או להיפך שע"ז מקצר או מאריך מדת המעל"ע, שזה דורש שקו"ט מיוחדת וקשה – למצוא יסודות בש"ס וכו' – ע"ד שבת (קיה, ב) ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי, אבל לא זהו ממש. וק"ל –

ועד שבימינו – הרי אפשר שישוב כדור הארץ כמה פעמים במעל"ע אחד ותזרח לו השמש כ"פ במעל"ע זה ופשיטא שלא יספור ספה"ע ע"פ שקה"ח אלו (או – ימות השבוע) וראה ס' שצויינו בקצש"ע – שערים המצוינים בהלכה ריש הל' שבת, ועוד.

אזכיר עה"צ.

טז

[יום הבהיר י"ד כסלו, תש"ל]

מענה לאי התמימים ("התקשרות" גליון נט ע' 14) :

[1] במכתבו כתב שהוצעה לו הצעת שידוכין, אבל אינו חפץ לשמוע על כך משום שבזמן האחרון התחיל ללמוד "קצת ברצינות", ורצונו להמשיך בכך.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

וימשיך אבל ביותר מ"קצת" רצינות והובטח יגעת ומצאת.

[2] במכתבו כתב שבדק את התפילין דרבינו-תם שלו ונמצאו פסולות. מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

בקיאות בהלכות תפילין הצריכות ובמאמרי חסידות ע"ד תפילין.

יז

[אור לט"ז כסלו, תש"ל]

מענה לר' כתריאל ברוך קסטל – חבר הנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית – שכתב: "בערב אי"ה הולכים 25 ילדים וילדות מההאריסאן דשואיש סענטער בהאריסאן ניו יארק להחתונה של וואלף שוסטערמאן לראות חתונה חסידותי" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי' (בו) :

ההמשך?

יח

[כ"ף כסלו, תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' שכתב: "אנשים חשובים מאוד עזבו לאחרונה את קראון הייטס, מהם מכרו בתיהם לנכרים. " (סי' "נלכה באורחותיו" ע' 211. תשורה שפוטץ ט' סיון תשע"ח ע' 15. והעתקה) :

לשאל:

האמת כהנ"ל, באם כן וכהנ"ל עסוקים בענינים שהם בעיניהם יותר חשובים – יודיעו זה אחת ולתמיד וד"ל.

ע"פ ההנהגה דע"ע מקום לומר שיתרצו באמתלאות אשר פ' ופ' אשם וכו' –

אבל באמתלאות איני מעונין כלל – כמו שהם אינם מעונינים באמתלאות בעיניהם שהם באמת נוגעים להם.

יט

[כ"ב כסלו, תש"ל]

מענה להחתן התי' שלום אהרן הלוי בלאנק על מכתבו בקשר לזמן חתונתו, אותו רוצה לקבוע לפני חג הפסח. קודם לכן זכו הוריו להכנס ל"יחידות", ובין השאר הביעו רצונם אשר החתונה תתקיים בזמן הקייץ. וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה להם, אשר בנם יכניס מכתב בו יפרט מדוע ברצונו לקבוע החתונה בזמן הני"ל. במכתבו פירט כמה סיבות מדוע ברצונו לקבוע החתונה לפני חג הפסח, וסיים שמוכן להתפשר על זמן החתונה "באם יגיע הדבר לכדי גרימת רגשות שליליים אצל מישהו ח"ו" (תשורה בלאנק ו' אלול תשע"ז ע' 12):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות (בתרגום מאנגלית): "באם יגיע הדבר לכדי גרימת רגשות שליליים אצל מישהו ח"ו", וכתב:

א"כ כדאי שיעשו כרצונם החזק של כו"כ שי', ויקבעו החתונה לאחרי סוף שנת הלימודים ויהא בשעה טובה ומוצלחת. אזכיר עה"צ.

כ

[כ"ז כסלו, ג' דחנוכה, תש"ל]

מענה לא' ששאל האם להסכים לדרוש בנושא "אותו האיש" ע"פ הגמרא –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' רסא.

כא

[כסלו, תש"ל]

מענה למארגני שיעורי לימוד קבועים בבתי הכנסת בשכונת קראונהייטס במטרה לחיזוק השכונה ("התקשרות" גליון סו ע' 11. והעתקה):

ות"ח על הבשו"ט ויהא בהצלחה ובאופן דמוסיף בכמות גם באיכות.

אזכיר עה"צ.

כב

[לפני ג' טבת, זאת חנוכה, תש"ל]

מענה לר' ישראל דזייקאבסאן שכתב: "אי"ה ביום ג' טבת הבע"ל ימלאו חמשים שנה מיום חתונתי עם זוג' מרת . . . והננו מבקשים מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א לתת לנו רשות להכנס להיכל קדשו להתברך בברכתם הקדושה" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 209):

מעולם לא שמעתי בין חסידים כניסה להנ"ל ולכיו"ב. ופשוט שאזכיר עה"צ לאויוש"ט ולנחת חסידותי מכיו"ח שי'.

כג

[לאחר ימי חנוכה, תש"ל]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת מאנטרעאל על דו"ח מפעולותיהם (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי' בו):

ת"ח על הבשורות טובות מהחלטות הנ"ל

ויה"ר שיקיימון במילואן ולאח"ז עוד יוסיפו עליהם כהוראת ימי חנוכה דמוסיף והולך ואור

[בטח כהנ"ל – ברשיון הנהלת הישיבה]

אזכיר עה"צ להנ"ל

כד

[ח' טבת, תש"ל]

מענה להשליח ר' ניסן פינסאן שכתב: "הנני בזה להודיע לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבי"ה הספרים עם החפצים של הרשי"ג שי' נשלחו זה איזה ימים. בתוך החבילות נשלחו משם תניא-ות שנדפסו כאן בגרביא עם עשרה ספרי-תורה, מהם שלמים ומהם צריכים תיקון" (מצילום כתי"ק – "תחינו" גליון 6 ע' 64):

[1] סימן בעיגול את התיבות "משם תניא-ות", וכתב:

? הנעשה בזה

[2] סימן בעיגול את התיבות "עשרה סת"ו", וכתב:

הנעשה בזה?

כה

[לאחר ח' טבת, תש"ל]

מענה על פתק שכתב המזכיר הרי"ב הלוי קליין – בהמשך להמענה שנתקבל: "ב' הענינים נמצאים בהספרי' תחת השגחת הרח"י שי קרינסקי" (מצילום כתי"ק – "תחינו" גליון 6 ע' 64):

לתקן הס"ת

כו

[י"ב טבת, תש"ל]

מענה לא' התמימים מאה"ק שכתב ע"ד רצונו לבוא לחצרות קדשנו ליום הבהיר יו"ד שבט עשרים שנה ("התקשרות" גליון נט ע' 13):

חוו"ד שתי ההנהלות?

כז

[לפני י"ט טבת, תש"ל]

מענה לא' מאנ"ש ששאל האם לקבל על עצמו את המינוי לגבאי בבית הכנסת ובית המדרש 770 (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"ב ע' 8):

מפורסם שאיני מתערב בעניני גבאות כו' –

ולפלא ששואלני בזה.

כח

[י"ט טבת, תש"ל]

מענה להגבאים דבית הכנסת ובית המדרש 770 שכתבו: "הנה אחרי שרבני חב"ד שי' והועד המובחר מאסיפת אני"ש שי' ע"ד גבאי ביהמ"ד ליובאוויטש הטילו עלינו – ה"ה ר' שניאור זלמן בליזאווסקי, ר' מ"פ כץ, ר' יהושע פינסאן, ר' יעקב ליפסקר – כל הנהלת ביהמ"ד ועניניו כפי שנסדר בעזה"ית בינינו, הננו מסכימים לקבל עלינו על משך שנה זמן החל מיום כ"ד טבת הבע"ל, ובזה הננו לבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחת הענין ושיהי' כפי רצון וחפץ של ביה"מ ליובאוויטש בליובאוויטש" (אגרות-קודש חכ"ו ע' ערה. והעתקה):

כפי שמסרתי להרבנים שי': בודאי הנ"ל אינו נוגע בענינו (בהשייך להביהכנ"ס וביהמ"ד) של הרה"ח וכו' הר"א שי' הלוי פאפאק – שה"ז נמשך מזמן חיים חיותו בעלמא דין דכ"ק מו"ח אדמו"ר

ויהא כהנ"ל במכ' זה – בהצלחה ויהא [ביה"מ ליובאוויטש בליובאוויטש] בית גדול עם כל הפי' דחז"ל (מגילה כז, א). אזכיר עה"צ.

כט

[טבת, תש"ל]

מענה להגבאים דבית הכנסת ובית המדרש 770 ("התקשרות" גליון כט ע' 14):

ויהא בהצלחה ולתועלת הרבים והכלל.

אזכיר עה"צ.

ל

[כ"ף טבת, תש"ל]

מענה לר' שלום דובער וואלף שכתב: "ברצוני לנסוע ליו"ד שבט לכ"ק אדמו"ר שליט"א עם הקבוצה שמתארגנת אצלנו כאן. הנני לשאול את כ"ק אדמו"ר שליט"א חו"ד לנסיעה זו" (סי' "דובר שלום" ע' 58):

באם בהסכמתה המלאה דזוג' תי' [לנסוע ליו"ד שבט]

לא

[כ"ב טבת, תש"ל]

מענה למרת רחל מזל אדל קרץ על שאלתה בקשר לנסיעתה לחצרות קדשנו (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמענת וזכות הרבים תלוי בהם):

אין כדאי לנסוע ותמשיך בעבודת חינוך בני"י באה"ק ת"ו. אזכיר עה"צ.

לב

[כ"ז טבת, תש"ל]

מענה לר' כתריאל ברוך קסטל – חבר הנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית – שכתב (בתרגום מאנגלית):

"על ביקור הורי הילדים ב"טמפלי" שלהם, הלכו לייבל קפלן וליזער טייטלבוים. שמונה אנשים נוכחו, כולל הראב"י . . ואשתו. אשת הראב"י שאלה בעיקר אודות הפרדת הנשים אשר כנראה הפריע לה, בהגיעה במקורה מרקע דתי. אחת הנשים אמרה לה שהיא מתפלאה על האופן בו תקפה דברים אלה בהגיעה מרקע דתי וגם בהיותה הרבנית שלהם.

בכללות עשה רושם שהי' ערב נעים וראב"י . . שלח לנו תרומה של 50 דולר עבור צא"ח ו-100 דולר עבור הישיבה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי בו):

קראתי ות"ח. להחזיר המצו"ב.

לג

[ד' שבט, תש"ל]

מענה לר' משה דובער ריבקין שכתב – בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ וארא, במה שאברהם לא מל א"ע עד שנצטווה, בגלל האיסור "אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש":

"הנה כדברים האלה ממש כתב גם בהמקנה סוף קידושין על המשנה (פב, א) דעשה אברהם אבינו כל התורה עד שלא ניתנה, שכתב "ומה שלא קיים א"א מצות מילה עד שלא נצטווה, הוא משום דאיתא בהחובל (ב"ק צא, ב) דאין אדם רשאי לחבול בעצמו, והוא נצטווה אף לבי"נ כדכתיב אך את דמכם לנפשותיכם כו" . . וגם מפורסם תירוץ פשוט דרצה לקיים מצוה זו בתור מצווה ועושה כו" .

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ו ע' 21 (ע' רפא-רפב)):

המדובר בהתועדות – הוא לפרש פרש"י עה"ת (לבן חמש למקרא) שהגדירו בעצמו – שהוא לפרש פשוטו של מקרא – שזה שולל כל התירוצים: (1) שרש"י סומך אמש"כ במשנה וכו'. (2) שרש"י סומך על פרש"י שבש"ס או אפילו על פרש"י עה"ת שלאחר פסוק זה. (3) שרש"י סומך על סברא – באם הסברא אינה פשוטה בהבנתו של בן חמש עד כ"כ שרש"י אינו צריך להזכירה בפירוש.

ולפענ"ד הנחות הנ"ל – מבוארות ומוכרחות בשכל הפשוט, באם נאמר שפרש"י עה"ת – הוא מה שרש"י עצמו מעיד עליו ומגדירו (בראשית ג, ח. ובכ"מ).

עפהנ"ל אין מקום לתי' . . שרש"י סומך (1) אמש"כ . . בפ' החובל! (2) על הסברא דגדול המצווה כו' – דאפילו בשכלו דבן טו לגמרא אינה פשוטה כלל, כ"א במחלוקת שנוי'.

דרך אגב: נת' כהנ"ל ובאריכות בפעם הא' שנדבר בפרש"י זה. ובמסקנא – שרש"י סומך אמש"כ בפרש"י עה"ת לפני פ' המילה (נח ט, ה).

ובמילא גם אין מקום לקושיא על פרש"י – מסוגית החובל וכו' .
ובטח נרשם ג"כ בהר"ד כ"ז.

בכל אופן ת"ח על ההערה והשקו"ט.

לד

[וי שבט, תש"ל]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית 770 שכתבו :

"בקשר ליו"ד שבט הבעל"ט, שנת העשרים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, קבלו תלמידי הישיבה עי"ע לקיים בל"ג הענינים דלהלן :

(א) להשתתף ב"קרון העשרים" בסך של עשרים עד יו"ד שבט הבעל"ט.

(ב) ללמוד המשך באתי לגני תש"י, ומאמרי יו"ד שבט תש"א – י"ג (המוגהים) עד יו"ד שבט הבעל"ט, ודשנות תש"ד – תש"ל (שלא הוגהו עדיין) עד י"א ניסן הבעל"ט.

(ג) ללמוד ה' תפילין (חוץ מסי' ל"ב) ס"ה עשרים סימנים, עד יו"ד שבט הבעל"ט.

(ד) להשתדל להניח תפילין עם עשרים מבנ"י שיחיו (עד יו"ד שבט הבעל"ט, ולכל היותר) עד שלהי חדש שבט הבעל"ט.

(ה) להשתתף במשמרות שיקבעו בלימוד, במשך כל המעל"ע, מתחיל מליל ה' ר"ח שבט עד ליל ש"ק יו"ד שבט הבעל"ט."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 842 ע' 17. אגרות-קודש חכ"ו ע' רעו. והעתקה) :

סימן קו תחת התיבות "תלמידי הישיבה", וכתב :

בודאי כהנ"ל הוא : (א) מבלי לנגוע בסדרי הישיבה. (ב) בל"ג

ויה"ר שיהא כ"ז בשטומו"צ ובהצלחה לתוצאות – המשך לאחר זה.

לה

[לפני ט' שבט, תש"ל]

"צעטל" בכת"ק בו ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א את סדר אמירת הפסוקים בעת סיום כתיבת "ספר תורה של משיח" ביום ועש"ק בשלח ט' שבט (מצילום כתי"ק - ריש תו"מ התועדויות חני"ט (תש"ל ח"ב)):

15 הרש"ג

ועד הס"ת (הרשל סימפסון)

[סימן חץ מתיבת "הרש"ל" (הרב שמואל לויטין), וכתב: **משפיע דתו"ת**

סלונים – דירו"ת

מיידנציק (כחבד ונה"ח

סערברניסקי אוסטרליא

נעמאנאו – אירופא

קסלמן – אהקת"ו

[סימן חץ מהשורות "סערברניסקי . . נעמאנאו . . קסלמן", וכתב: **משפיעי דאח**

הרבא"ג (יהדות אפר

ש"ט (האסורים ברוסיה

בוימגרטן (דרום אמעריקא

פעקטאר – כהן – סופר

שטיינזלץ – ב"כ חוגי לומדי תורה – ובפרט החוג שבנשיאות ידידינו שליט"א

שקולניק

(2 שלי

חדקוב

לו

[סביבות יום הבהיר יו"ד שבט, תש"ל]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א בימים אלו (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי בו):

למי ששייך אליו

לפני כו"כ חדשים עוררתי ע"ד "מצב הגדר" בביה"ח שם נטמן כ"ק מו"ח אדמו"ר (צע"ג באם ע"פ תורה יש לקרותו גדר) וע"ע לא נעשה תיקון כל שהוא!!

האומנם לזה חברה "קדישא" יקרא?

והאומנם זהו מתפקידי לעורר עד"ז?

וימים אלה רבים המבקרים ומובן קידוש שם ליובאוויטש וכו'.

לז

[לאחר מוצש"ק בא, יום הבהיר יו"ד שבט, תש"ל]

מענה לא' על מכתבו בהמשך להמדובר בהתועדות מוצש"ק בא יו"ד שבט:

"היות שמפני טרדות כ"ק אדמו"ר שליט"א לא כתבתי איזה הערות על החדושים והמאמרים ששמעתי משך זמן זה, בכל זה בתור יוצא מהכלל איזה הערה קטנה.

מה שהעיר כ"ק אד"ש שבבנין בית המקדש ישתתפו משה ואהרן (ע"פ הזהר) ומסתמא יהי תחית המתים של מי שהוא קודם. ראיתי בזה להביא את הריטב"א בראש השנה דף ט"ז דיבור המתחיל "תניא ב"ש אומרים ג' כתות ליום הדין" על הפסוק דכתיב ורבים מישיני אדמה עפר, מדוע כתוב ורבים ולא כתוב וישיני עפר, ומבאר שהאבות והנביאים וגדולי חסידי ישראל זוכין קודם לכן לתחיית המתים בג"ע בגוף ובנפש ונעשו בני אלקים. דהיינו תיכף אחר מיתתם הם קמים לתחי' בגוף ונפש.

כתבתי אדות זה לפני זמן רב במאמר אדות השארת הנפש ותחיית המתים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 843 ע' 19):

ות"ח על ההערה. וראה ג"כ בהמ"מ שבמכ' מר"ח שבט (נדפס בסוף הלקוט לפ' בא) ד"ה לתחה"מ. ומסיימים בטוב.

לח

[כ"ד שבט, תש"ל]

מענה להשליח ר' דובער בוימגארטען שכתב:

"אודות הבחור . . שיוצא עם הנערה . . (גיורת) ונתגיירה ע"י הרב . . (אע"פ שעיקר לימודי אצל רפורם) . .

הגיעו לכאן היום ואמרו להם שפגישה עם כ"ק אד"ש תפוס עד חג הפסח, ואמרו להם שאני נמצא כאן כעת, והתקשרו אלי ובאו לביתי . . הפסקתי לו לדבר באמצע הדיבור ואמרתי שאפי' שנעשה גיור ע"פ תורה, לא יוכלו להינשא ע"פ תורה כי אתה כהן ולכהן אסור להינשא לגיורת.

והתחלתי לחקור ע"ד תפילין ושבת, ואמר לי ששם תפילין כל יום ולפעמים מתפלל כל התפילה ולפעמים אין לו זמן ומקצר. היא גם אמרה שחפצה לשמור התומ"צ בשלימות. ואמרתי שלפי"ד לבקש היתר מכ"ק אד"ש לא יתן להם אף פעם. אלא שעליהם לבקש ברכה איך יתפרדו זמ"ז ויהי" להם הכח והעוז להפרד ולשכוח מכל הענין – והנני מבין שזה לא דבר קטן וספרתי שיש טרגדי יותר גדולה מזה. ולקחתי הכתובת והבטחתי לכתוב לכ"ק אד"ש בעדם ושישלחו המכתב מהם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה איידעלמאן ל"ג בעומר תשס"ו ע' 49-50):

אזכירם עה"צ שיתחזקו ויעמדו בנסיון הנ"ל, וישתדלו וימצאו כאו"א זיווגו הטוב לפניו, ואז יראו גם בעיני בשר איך שניצולו מצרה גדולה ביותר (שידוך זל"ז ח"ו וח"ו) ויבש"ט בכל זה.

לט

[כ"ח שבט, תש"ל]

מענה להתי' אליעזר ווענגער על מכתבו בו כתב בין השאר – בקשר ל"השעה ללימוד הדת": "געוואלט פרעגען ביי כ"ק אדמו"ר שליט"א צי עס איז כדאי אוועק געבען כמעט א האלבע צייט לערנען מיט זיי די ברכות בעל פה און ממילא אוועק נעמען צייט פון די אנדערע ענינים. . (תשורה ווענגער ד' מרחשון תשפ"ב ע' 27):

על התיבות "א האלבע צייט לערנען", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יותר מדי ובטח יספיק החצי מזה

מ

[שלהי שבט, תש"ל]

מענה להחתן התי' אברהם יצחק ברוך גערליצקי (מצילום כתי"ק – "צדי"ק למלך" חוברת ד ע' 173. לקו"ש חל"ט ע' 323):

[1] במכתבו כתב: "החתונה שלנו תתקיים אי"ה ביום ה' כ"ז אדר ראשון בשטומ"צ באולם "יאנג איזריעל" על רחוב איסטערן פארקוויי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על התיבות: "החתונה שלנו תתקיים אי"ה ביום ה' כ"ז אדר ראשון", כתב:

(1) בשטומ"צ בכל

(ב) סימן קו תחת התיבות: "באולם "יאנג איזריעל" על רחוב איסטערן פארקוויי", וכתב:

ות"ח ת"ח על הבשו"ט. ואזכיר עה"צ שמהם יראו רבים ויסדרו שמחות בקראונהייטס – שכונה. ואפילו הדרים (לע"ע) בשכונות אחרות (2)

[2] במכתבו כתב: "בנוגע לאפארטמענט. . וכולנו מרוצים בזה, גם דברתי עם הוריי יחיו במאנטרעאל ומרוצים בזה. . ואנו צריכים ללכת למחר ביום ב' לחתום על הליס, ומבקשים את הסכמתו וברכתו הקדושה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) סימן קו תחת התיבות: "וכולנו מרוצים בזה, גם דברתי עם הוריי יחיו במאנטרעאל ומרוצים בזה".

(ב) על התיבות: "ומבקשים את הסכמתו וברכתו הקדושה", כתב:

ויהא בשטומו"צ בכל (3)

מא

[תחלת אד"ר, תש"ל]

מענה לר' יעקב יוסף ראסקין שכתב: "במכתבי לכ"ק מחנוכה שנה זו, כתבתי שבזמן האחרון ביקרו אותי (עשו בקורת) מאני"ש שיחיו, ע"ד שהנני נוהג בעת הבריתות-מילה, שהבעל ברית אומר הפסוקים שמע ישראל וגוי' ה' מלך וגוי' ב"פ, אנא ה' הושיעה נא ב"פ, אנא ה' הצליחה נא ב"פ, שזהו כפי מנהג ירושלים. אבל בסידור חב"ד שלנו בסדר המילה, לא נמצאו הפסוקים הנ"ל, ועל כן הם דורשים ממני לברר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א איך להתנהג אצל אני"ש שיחיו בא"י, שאנו נוהגים לפי סידור חב"ד, אם הבעל ברית יגיד הפסוקים הנ"ל בעת הברית מילה או אולי זהו מנהג ספרדים כו'. כי ברכת שהחיינו למילה כבר הפסקנו להגיד אצל אני"ש ש"י מעת שזכיתי לקבל אגרת הקודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א מיום י"ז מנ"א תשכ"א ע"ד ברכת שהחיינו [אגרות-קודש ח"כ ע' שט-שי]. אנא אבקש מכ"ק רבינו שליט"א, שיואל נא מטובו לענות לי ע"ז בפרט"י ("היכל הבעש"ט" חוברת כד ע' פה-פו):

כהוראת רבני אני"ש ש"י שבאה"ק ת"ו

מב

[ז' אד"ר, תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן הכהן בלעסאפסקי – יו"ר "ועד השכונה קראונהייטס" – שכתב שמסדרים אסיפה לאני"ש לדבר ע"ד פעולותיהם לחיזוק השכונה, כולל ע"י פתיחת משרד לעזור לתושבי השכונה לקנות ולשכור בתים, דיבור עם יהודים המתגוררים בשכונות הסמוכות לקראונהייטס ברחובות בהם יהרסו הבתים, לשכנעם ע"ד המעלה לגור בקראונהייטס, וכן ע"ד פעולותיהם עד עתה בחיזוק השכונה ובסידור דירות וכו' למשפחות אני"ש. בין השאר כתב אשר שכרו את ר' ישכר

דובער טויבער שיעבוד כל יום במשרד משעה 10 בבוקר עד 6 בערב, ואת ר' מרדכי הכהן בריסקי לטפל בבקשות המגיעות למשרד, וציין את המשכורת שמשלמים להני"ל על זה (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "בהאפיס", וכתב:

הרי לינדסי הבטיח לתת 32 משרות (היינו שהעיירי' תשלם בעדו)

מג

[כ"ג אד"ר, תש"ל]

מענה לר' אהרן חיטריק (קובץ זכרון הרב אהרן חיטריק ע"ה ע' 7):

[1] במכתבו כתב: "מצורף פה תשובה מהגאון הרוגוצווי שמצאתי בין הכתבי דא"ח של כ"ק אדמו"ר שליט"א".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על תיבת "תשובה", כתב:

גוף?

(ב) על התיבות "הכתבי דא"ח", כתב:

?

[2] במכתבו כתב: "בשבוע העבר דיברתי עם הרב יצחק פריעד – שהוא עובד עבור הרב מ. כשר בקיבוץ התשובות מהגאון זצ"ל – ספרתי לו אודות התשובה הנ"ל, ואמר לי שכמדומה שלא נדפסה, וביקש להשיג עבורו העתקה ברשות כ"ק".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן קו תחת התיבות "להשיג עבורו", וכתב:

לתת

(ב) על כללות הענין, כתב:

אולי יודע הסיבה שעד עתה לא יוצא ח"ב מכללי התורה ומצות (מאז תשכ"ז).

[3] במכתבו כתב: "זוגתי סלוח בת חי' נכנסת לחודש השמיני להריון, הנני מבקש ברכת כ"ק שהכל יהי כשורה ובקל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר על הציון ושהכל יהי כשורה בקל, ויבשר טוב.

מד

[כ"ה אד"ר, תש"ל]

מענה להשליח ר' דובער בוימגארטען שכתב: "כמה אחדים אמרו לי, והיום קבלתי מכ' מאבי שי' מירושלים ת"ו וג"כ מעורר אותי להרשם בסאוועל סעקויריטי ולשלם עבו"ז בעדי שכשאגיע לשנת הששים אקבל תמיכתם כמו שהוא מקבל עכשיו. ולהיות שהננו מחכים יום יום להתגלות מלך המשיח ואיך אעשה פלענער עכשיו על זמן של 12 שנים אחרי כן. לכן אנא יואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להורני הנכון לפני לעשות הנ"ל" (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 888 ע' 127):

באם רב יאמר שמותר ע"פ שו"ע [נכון לפני לעשות הנ"ל]

מה

[אדרי"ח אד"ש, תש"ל]

מענה לר' מנחם זאב הלוי גרינגלאס (מצילום כתי"ק – תשורה סיום הרמב"ם תו"ת מאנטרעאל ב' אד"ר תש"ס ע' 2):

[1] במכתבו כתב: "בודאי הגיע לידי כ"ק הכספי תרומה ששלחתי ע"י הת' משה יהודה קאטלארסקי שי' (מרי' נתן ליערמן שי' למעמד פרטי של כ"ק ומהמוסף הכללי לכולל-חב"ד)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול תיבת "הגיע".

[2] במכתבו כתב: "דברתי עם מר ישראל ליב לאוואוט שי' והבטחני להמציא לי את הכת"י מסי' בית אהרן (של הר"ר אי"ד לאוואוט ז"ל), כי לע"ע לא נמצא אצלו כאן, כ"א בביתו בהנאות-דשא. בדיבורו לא רמז לי, אם קבל מענה מכ"ק על מכתבו (שמסרתי אחר יו"ד שבט)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "דברתי", וכתב:

ות"ח ובטח יעוררו עוה"פ

[3] במכתבו כתב: "מצאתי בהמשך מצה זו – תר"ם (עי' ס"ה בתחלתו) . . ועד"ז יובן בענין מה שאמר (אאע"ה) לו ישמעאל יחי לפניך, דעם-היות שבודאי לא הי' נעלם ממנו איכותו ומהותו וידע בנבואתו מה שיהי' באחרית הימים כו' . . ע"כ. (ולמעיר לזה מהזהר הידוע ס"פ וארא בענין וזמינין בני ישמעאל לאתערא קרבין תקיפין כו' ושיצי לבני ישמעאל כו' ולא ישתאר חילא לעילא על עמא דעלמא אלא חילא דישראל בלחודווי כו')".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ומזח"ג ס"פ בלק, פיוט ישראל נושע ("שעיר וחותנו") ועוד.

מו

[לפני ג' אד"ש, תש"ל]

מענה להחתן התי' אליעזר ווענגער – שכתב שחתונתו תתקיים: "באולם יאנג איזרעאל אוו איסטערן פארקוויי בשכונת קראון הייטס כרצון כ"ק אד"ש" (תשורה ווענגער ד' מרחשון תשפ"ב ע' 27):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות: "יאנג איזרעאל אוו איסטערן פארקוויי בשכונת קראון הייטס", וקו שלישי תחת התיבות "קראון הייטס"; וכתב:

ת"ח על הבשו"ט. ויהא בשטו"מ ובהצלחה רבה. אזכיר עה"צ.

מז

[ד' אד"ש, תש"ל]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב שבמענה לפניית אברכים חברי ה"כולל" בכפר חב"ד, שסיימו תקופה של שנתיים ורוצים להמשיך, אמר – שאם רצונם להמשיך ב"כולל" הי"ז רק בנחלת הר חב"ד (סי' "ימי תמימים" ח"ח ע' 560):

על התיבות: "ואם רצונם להמשיך בכולל הרי זה רק בנחלת הר חב"ד", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ונכון

מח

[ט' אד"ש, תש"ל]

ממענה לא' על מכתבו בקשר לבוא בנו לגיל בר-מצוה (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 237. אגרות-קודש חכ"ו ע' שמז-שמח):

[1] במכתבו שאל האם לערוך את חגיגת הבר-מצוה כמה ימים לאחר יום ההולדת.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בהתחשב בחשיבות היום (עיין ז"ח בראשית טו, סע"ד: דהוא יומא כו') כדאי שבאותו היום יאמר ד"ת במעמד עשרה (עכ"פ) מישראל, ואח"כ יברכוהו כו' ומתוך לגימה שמקרבת כו'. ואין זה סותר שאח"כ יסדר ג"כ כבאות ב'. (3)

[2] במכתבו כתב שלומד עם בנו שוי"ע הלכות תפלין.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ובודאי (גם?) תניא (4)

[3] על שאלות נוספות במכתבו, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יש פרטים שלא עניתי – כי לא שמיעא לי (כלומר לא סבירא לי בלל)

לא הבחירה ביום א' לכל דבר שבקדושה וכיו"ב

וכן לא הקביעות דפלטרין של מלך – אהקת"ו – כארץ של Tourism ואשר המאדע לבקר בה

[אף שכמובן שמעתי עוד כו"כ טעמים על ב' הנ"ל].

– לא עניתי גם בשלילה (כי כנראה אין לו בחירה חפשית בהנ"ל וכיו"ב)

ובמילא – יחליט בעצמו בזה

וה' יצליח. (6)

מט

[לפני חג הפורים, תש"ל]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב – בצירוף לעיבוד משיחת פורים תשכ"ט באנגלית, כפי שנדפסה בעלון "A Thought for the Week": "היכולים לשלוח קטע השיחה המצורף בתור ל.נ.ס. (בשינויים קלים לשיפור הלשון)?" (מצילום כתי"ק – תשורה ניו כ"ח אד"ש תשס"ח ע' 5):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את מה שכתב: "היכולים", "לשיפור", וסימן-השאלה – וכתב:

[יכולים לשלוח קטע השיחה המצורף בתור ל.נ.ס. (בשינויים קלים) ו[שיפור הלשון)]

נ

[ט"ז אד"ש, תש"ל]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב: "בקשר מה שנתן כ"ק אדמו"ר שליט"א המזונות מההתועדות דפורים, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א לסדר התועדות, סדרתי אתמול התועדות כשעה קודם תפלת ערבית, ואח"כ עוה"פ לערך משעה 10 עד שעה 2 לילה. השתתפו כמה מאנ"ש שי' והתי' שי', ר"י שי' כהן חזר מההתועדות דפורים, ור"ש שי' זלמנוב כשיצא מיחידות התועד מעט, והנני עוררתי התי' שי' להביא לפועל המדובר בההתועדות דפורים" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

ות"ח על הבשו"ט

נא

[ח"י אד"ש, תש"ל]

מענה לר' דוד ראסקין על מכתביו (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

ב' מכ' [הי' ח"י אדר ב', ה'תש"ל] נת' ות"ח.

נב

[לפני ש"פ צו, כ"ף אד"ש, תש"ל]

מענה לרי' שמואל גיטלין – שעלה לאחרונה מרוסיא לאה"ק ומתגורר יחד עם משפחתו ב"נחלת הר חב"ד", ובסיום ביקורו בחצרות קדשנו כתב ע"ד חזרתו ל"נחלת הר חב"ד" (אגרות-קודש חכ"ו ע' שנו. "התקשרות" גליון צב ע' 11. והעתקה):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "נחלת הר חב"ד", וכתב:

ושם יצליחו בהצלחה מופלגה.

ואשרי חלקם דכל המסייעים בעניני ביסוס נה"ח. ובודאי יתחרטו בעוד מועד כל הנלחמים בזה – אף אַז זיי מיינען אַז זיי האבן אויסגענארט, ר"ל, דעם אויבערשטען שכוונתם לשמים. וד"ל.

ויהא בשטומו"צ בכל.

אזכיר עה"צ להנ"ל.

נג

[לפני כ"א אד"ש, תש"ל]

מענה להחתן התי' משה חיים בערגשטיין שכתב: "בנוגע לשם המדוברת שהוא כמו שם אמי שתי' רק שאמי נקי' ג"כ רישא, האם צריכים להוסיף שם אחר וכדומה?" (מצילום כתי"ק – תשורה בעלינאוו ד' תמוז תשנ"ח ע' 23. תשורה ווערנער כ"ה אד"ש תשע"ט ע' 33-32):

[1] סימן בעיגול את התיבות: "רק שאמי נקי' ג"כ רישא", וכתב:

א"כ ה"ז שם אחר וכפס"ד אדה"ז והצ"צ הידועים.

[2] סימן בעיגול את התיבות: "להוסיף שם", וכתב:

הרי כבר ישנו!?!

נד

[חורף, תש"ל]

מענה לר' אפרים וואלף על דו"ח מביקור אצל מר שניאור זלמן שז"ר. בין השאר כתב: ". ניט פאראיבעל האבן. ואמר שזר, אדרבה זכות גדול הוא לו, והוסיף אשר מנחלת הר חב"ד וקרית מלאכי רצו לכבדו באות של כבוד, ועכשו טעם חזק לקבל זה" (מצילום כתי"ק – תשורה גארדאן ט' סיון תשס"ט ע' יח):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "וקרית מלאכי רצו לכבדו באות של כבוד", וכתב:

לשלוח לו צילום מהחלטת עיירת ל. אנג'לס (לרייטשיק שי') – בצירוף סיפור השתלשלות הענין – עכ"פ בקיצור

נה

[לפני ער"ח ניסן, תש"ל]

מענה לר' צבי מאיר שטיינמעץ (תשורה זלמנוב אדר"ח אדר תשע"ג ע' 89-91. "בית חיינו" תשנ"ב גליון 114 ע' 47):

לכאורה מהנכון וכו' –

שיר מוקדש לידידנו וכו' שז"ר שליט"א

שבודאי ישמחו ויעודדו וכו' כשיקבלו.

נו

[לאחר יום הבהיר י"א ניסן, תש"ל]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלותיו במכתב כללי י"א ניסן (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז כ"ד סיון תשנ"ז ע' 12-13):

[1] במכתבו כתב: "שמילת בנו מעכבת להאב להקריב ק"פ, היינו שבאם לא הכניס בנו בברית עולם עם ה' ובאופן שיהא חרות בגופו אז אין האב יכול להקריב. בצפע"י עה"ת פ' בא על פסוקים אלה (וכל ערל לא יאכל בו וכו') שבאם נימול הבן אבל אח"כ משך ערלתו, הרי אעפ"י שהבן נקרא

ערל וצריך מילה עוה"פ, אין זה מעכב האב מלהקריב, היינו שגם אם בזמן הקרבת הפסח הבן במצב שהוא ערל יכול האב להביא קרבנו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "אח"כ", וכתב:

א"כ האב כבר עשה המוטל עליו למולו

[2] במכתבו כתב: "בההערה "אויפן נאמען פון קרבן פסח" ולא ע"ש שבעת יציי"מ פסח גוי – בהגש"פ של כ"ק אדמו"ר שליט"א (ע' 48) טור ד' ד"ה יום חג המצות: "כן נקרא בכל התורה, ואנו קורין אותו פסח – כי השי"ת מספר שבחן של ישראל . . ואנו מספרים שבחו של השי"ת אשר פסח גוי (קדושת לוי, פ' בא). וי"א שהנהיגו השם חה"פ – זכר למקדש (עטרת זקנים)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על כללות הענין, כתב:

במכ' לחה"פ קודם – (כמדומה) צויין בזה לתשא לד, כה וכת"א (משא"כ לתיב"ע)

(ב) על מה שכתב: "ולא ע"ש שבעת יציי"מ פסח גוי", כתב:

ועדיין קשה דרק פ"א נק' חה"פ, משא"כ חהמ"צ. והתירוץ [כן נקרא כו']

(ג) על מה שכתב: "שבחו של השי"ת אשר פסח גוי", כתב:

שק"פ נק' ע"ש זה

(ד) סימן קו תחת התיבות "זכר למקדש", וכתב:

ה"ז הענין דק"פ

[3] במכתבו כתב: "כללות תוכן המכתב – איך שמילת בנו שייכת ומשפיע גם על האב, ובעבודה – חיוב אחריות הורים על בניהם בחינוך עפ"י התוהמ"צ ושזה נוגע לא רק להילדים אלא גם לההורים. במכתב לא נתפרש בהנוגע לסוג זה שמלו ומלים את בניהם וכן משתדלים לתת לילדיהם חינוך במוסדות של יר"ש, מה למדים הם מנקודות הני"ל. – אף שכמובן בכל ענין ישנו הדבר כפשוטו ואח"כ במדריגה יותר גבוה וכו', וכן לימוד והוראה איך ומה לדבר עם סוג זה אליהם מופנה המכתב כפשוטו".

על מה שכתב: "מה למדים הם מנקודות הנ"ל", כתב כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

**מצד הוכח תוכיח גו' ואהבת לרעך גו' כל ישראל עריבים זב"ז וכו' – צ"ל
בזה שכאו"א יקיים זה וערבותם גדולה**

[4] במכתבו כתב: "המכתב כתוב גם לבנות ישראל – והרי האם פטורה מלמול את בנה, ולזה גם אם בנה לא מל אין זה מעכבתה מלהקריב קרבן פסח שלה".

על מה שכתב: "והרי האם פטורה מלמול את בנה", כתב כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

ומלחנכו (בתור מצות חינוך)

אבל מחוייבת בהוכח וכו' וכנ"ל

נז

[לאחר יום הבהיר י"א ניסן, תש"ל]

מענה להרב מרדכי מענטליק על שאלותיו במכתב כללי י"א ניסן (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ו ע' 24. תשורה האנ"ן כ"ט כסלו תשס"ג ע' 95):

[1] במכתבו כתב:

"בהמ"מ א זון: ועפ"ז יש להסביר הא דטבילת אמהותיו מעכבתו כו'.

ואם טבילת עבדיו מעכבתו כיון שצריך מילה וטבילה, איתא במנ"ח מצוה י"ז דאין מעכב דלא מצינו בתורה דמצוה עליו להטבילו. וטבילת שפחותיו עכצ"ל דגזה"כ הוא כמבואר ברמב"ם ודבר זה מפי הקבלה שהטבילה לשפחות כמילה לעבדים. (ובצפעי"נ ריש ה' מילה דמחלוקת הר"מ והראב"ד אם טבילת אמהותיו מעכבתו מלאכול בפסח תלי' בזה אם מותר לקיים שפחה שלא טבלה, ובשאג"א סי' נ"ג מפלפל ג"כ עדי"ז).

ולפי המבואר כאן שזה יש להסביר (ובר"מ ה' ודבר זה מפי הקבלה) אי"כ לכאו' גם טבילת עבדיו מעכבתו.

ובת"י על הפסוק ומלתה אותו ה' ותגזור יתי' ותטבליני' (אך בתו"ש מפורש שזה למ"ד אז יאכל בו העבד, ואפ"ל גם למ"ד אז יאכל בו רבו), אבל מהרמב"ם לא משמע כן לכאו'.

ואפשר לשיטת הרשב"א ועוד ראשונים יבמות ע"א (דלא כהתוס' מ"ו ע"ב ד"ה כי פליגי) דמילתו לשם יהדות אעפ"י שלא נגמר גירותו מ"מ כבר התחיל ונכנס קצת בדת יהדות שאינו צריך אלא טבילה, אפ"ל דמשו"ז אינו מעכב אלא מילתו ולא טבילתו, משא"כ בשפחה.

ואם אפשר לומר דמכאן דכמהילא דמיא היא רק לאחר הטבילה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

כי בעכו"ם אין גדר (מצות) מילה ובמילא אין בנשים עכו"ם גדר דכמהילא דמיא

ורק ע"י טבילה – שנכנסת לסוג עבדות – נעשה במילא כמהילא. וזוהי הכוונה [שהטבילה לשפחות כמילה לעבדים] היינו שטבילה מצ"ע אינה מעכבת כו'

[2] במכתבו כתב :

"שם. וראה מכילתא שם : שפחותי".

ולכאוי המכילתא שם לענין טבילה לשם בת חורין".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

– כפי המובא בבימות (דניתוסף הגירות, במקום שפחותי' – עבדי', לא נזכר כלל הענין דפסח) – רק בנוגע לגירות משא"כ במכילתא מסתבר דגם בנוגע : 1) לפסח קמ"ל 2) לשפחות במיוחד – קמ"ל, שעפ"ז מובנים כל ג' השינויים.

[3] במכתבו כתב :

"מ"מ נזיר ס"ב, א. ולכאוי ע"ב".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "ס"ב", וכתב :

סא

נח

[כ"ג ניסן, תש"ל]

מענה למר מילטאן הימלפארב על מכתבו (להמזכיר הרח"י קרינסקי) בו שאל (בתרגום מאנגלית) : "באם הזמן עומד לרשותך, אשמח אם תוכל לצלצל אלי. לפי מה שהבנתי, חב"ד הפסיקו קריאת מגילת שיר-השירים

בחג הפסח, מגילת רות בחג השבועות, ומגילת קהלת בחג הסוכות. האם זה נכון? ובאם כן, מהי הסיבה?" (מצילום כתי"ק – תשורה פרידמאן יו"ד סיון תשס"ט ע' 29):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "discontinued" [=הפסיקו], וכתב:

!?! מעולם לא נהגו כן בחב"ד ובעוד כו"ב (הפרטים אצל רבני אנ"ש שי')

נט

[כ"ז ניסן, תש"ל]

ממענה לר' דוד ראסקין (ס' "שליחות כהלכתה" ע' 251. והעתקה):

[1] במכתבו כתב: "ובנוגע משכורת – בשנים האחרונים לא לקחתי שום משכורת מצאגו"ח, ואח"כ שהמצב נעשה דחוק הוצרכתי ליקח משכורת. . . וגם זה הנני משתדל שקודם יקבלו שאר העובדים, והרבה חדשים שלא קיבלתי מפני המצב הדחוק".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן את התיבות "לא לקחתי שום משכורת מצאגו"ח", "והרבה חדשים שלא קיבלתי" – וכתב:

ואינו נכון כלל (2)

(ב) סימן בעיגול את התיבות "שהמצב נעשה דחוק הוצרכתי" – וכתב:

ה"ז דרישת רבותינו בכיו"ב לקחת (3)

[3] במכתבו כתב: "ויעזור השי"ת. . . ושאהי כלי לקיים רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א ולגרום נחת רוח מתוך הרחבה אמתית".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "ושאהי", וכתב:

כבר מאז הוא [כלי לקיים רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א]

[4] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ (4)

ס

[בדר"ח אייר, תש"ל]

מענה להחתן התי' דניאל אלי' עמרם (תשורה לובעצקי ד' סיון תשע"ג ע' 13):

על שאלתו מתי לקבוע זמן החתונה, כתב:

(1) כפי שיתדברו שני הצדדים ביניהם

על שאלתו (בתרגום מצרפתית) האם כדאי שילמד למשך שנה ב"כולל" שבכפר חב"ד או בנחלת הר חב"ד, כתב:

[ללמוד שנה] **או שנתיים** [בכולל] **ונכון הוא (2)**

על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ (3)

סא

[ר"ח אייר, תש"ל]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר למלאות ט"ו שנה לייסודה (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ שמיני תשע"ה ע' 174):

ויהא כהנ"ל בשטומו"צ בכמות ובאיכות גם יחד.

ובהיות עיקר עבוה"ק באופן דמשפיע ומקבל – יקוים בהמשפיעים והמקבלים – שי' – גם יחד הענין דחמש עשר – כפי שביארו אדמו"ר הצ"צ (יבמות בתחלתו) ד"יהי' שם י"ה נתון ביניהם", גם יחד, ע"פ משנ"ת באוה"ת ויקרא ע' רנה ואילך.

אזכיר עה"צ.

סב

[בי אייר, תש"ל]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד אסיפה השנתית (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

נת' ות"ח, ויה"ר שתבואנה כל החלטות הנ"ל בפו"מ. וע"פ צווי חז"ל (שזהו גם נתינת כח וסיוע של תורת אמת) באבות א חמש עשרה ששייך במיוחד למאן דבעי למיהוי חסידא (ב"ק למ"ד א) אמור מעט ועשה הרבה – יהי' המובטח בהחלטות מעט בערך העשי' ויתרה מזו – כערך מעט להרבה.

אזכיר עה"צ.

סג

[לפני י"ד אייר, פסח שני, תש"ל]

מענה למארגני "פאראד" ל"ג בעומר (תשורה שפירא י"א אייר תש"ס עי' 60. "התקשרות" גליון מב עי' 12):

ת"ח

ההמשך מאז?

פשוט שנהניתי מאד ממה שהתחילו כל זה מיט א פארנעם וכו',

ויה"ר שחפץ הוי' בידם יצליח למעלה מעלה מן המשוער ומתוך שמחה וטוב לבב ופירות טובות על כל השנה כולה וכדאי הוא ר"ש לסמוך עליו ובמיוחד ביום שמחתו ולכל השייך לזה.

אזכיר עה"צ.

מאה דולר מצוב"ז.

סד

[י"ד אייר, פסח שני, תש"ל]

מענה למארגני "פאראד" ל"ג בעומר (אגרות-קודש חכ"ו ע' שפה.
"התקשרות" גליון מב ע' 12):

ת"ח על הדו"ח בזה, כן יוסיפו לדו"ח מהתקדמות דכהנ"ל – התקדמות
ע"פ מחז"ל מי שיש לו מנה כו' מאתיים רוצה כו' שהרי נאמר רצון יראיו
יעשה, ובפרט בכיו"ב – שזכות הרבים מסייעת וזכות יום שמחתו
דרשב"י.

אזכיר עוה"פ עה"צ.

סה

[לאחר ח"י אייר, ל"ג בעומר, תש"ל]

מענה למארגני "פאראד" ל"ג בעומר על הדו"ח מהמעמד (מצילום כתי"ק
– תשורה ניסילעוויטש י"ט שבט תשע"א ע' 15. והעתקה):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט הנ"ל

ועוד ועיקר – על האחדות כו' ועל הסדר וכו'

ויה"ר שתבואנה התוצאות המקוות מהמבצע – בפו"מ ובמשך כל השנה
וגדול וראוי הוא ר"ש לסמוך עליו.

סו

[לאחר ח"י אייר, ל"ג בעומר, תש"ל]

מענה לר' אליעזר ווענגער על דו"ח מכינוס ילדים לכבוד ל"ג בעומר
שנערך באולם "בית רבקה" מטעם "השעה ללימוד הדת", ורשימת כל
המשתתפים בזה (תשורה ווענגער ד' מרחשון תשפ"ב ע' 27):

ת"ח על הבשו"ט ואשרי חלקם דכהנ"ל בזה ובבא. אזכיר עה"צ.

סז

[לאחר ח"י אייר, ל"ג בעומר, תש"ל]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו במאמר ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י שנאמר בהתועדות ל"ג בעומר: "להנאמר בהתועדות ל"ג בעומר בטעם ברכת אלקי נשמה שאינה פותחת בברוך כי סמוכה לברכת המפיל – בטושו"ע, וכן בשו"ע אדה"ז סי' ו' מביא הטעם כי היא ברכת הודאה ואינה פותחת בברוך, ואדה"ז מוסיף שיש להסמיכה לברכת אשר יצר. מקור הטעם שסמוכה לברכת המפיל הוא כנראה בראב"ד (הובא באבודרהם ובכנסת הגדולה) "מצילום כתי"ק – תשורה גראנער ח' כסלו תשע"ד ע' 11):

[1] על כללות המכתב, כתב:

עין שער הכולל פ"א ס"ו ושם: כן הוא לשון (וסדר) הגמרא כו' רק אחר תקנת הגאונים כו' (ולכן מובן המובא בשו"ע שלאחרי התקנה)

[2] על התיבות: "הוא כנראה בראב"ד", כתב:

שבלי הלקט

סח

[שלהי אייר, תש"ל]

מענה לד"ר ר' אברהם אבא זליגסון שהכניס דבר-תורה שפירסם בנו הת' מיכאל אהרן בעיתון "דזשואיש פרעס" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' מיכאל אהרן שיי זליגסון וזכות הרבים תלוי' בו):

קראתי ות"ח.

להחזיר.

סט

[ד' סיון, תש"ל]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "אם כ"ק אדמו"ר שליט"א רוצה שיקראו בס"ת של משיח בשבועות הזה אז יואיל נא להודיע כדי שאוכל להגיהה אותה" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 113):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול תיבת "רוצה", וכתב:

[רוצה שיקראו בס"ת של משיח] **ביום השני** [שבועות הזה]

ע

[לאחר יום ב' דחג השבועות, תש"ל]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על מכתבו בהמשך להמדובר בהתועדות יום ב' דחג השבועות: "בענין ברכת התורה לנשים – נאמר שלא מצינו בשום מקום שתברך יותר מפ"א ביום. ב ברכות לדף יא, ע"ב: מכיון שעיקר הטעם שמברכים רק פ"א ביום הוא מפני שאין היסח הדעת ולפ"ז דבנשים . . . אם ברכו בשחר כנהוג ובאמצע היום אחר שכבר הפסיקו בדברים אחרים ישבו ללמוד . . . חייבים לברך שנית ברכת התורה. ואמנם לא מצאתי מזה דבר בדברי הראשונים ואחרונים" (מצילום כתי"ק – תשורה לוי' ח"י אלול תשס"א ע' 29):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות: "ואמנם לא מצאתי מזה דבר בדברי הראשונים ואחרונים", וכתב:

ת"ח על ההערה שנמצא ג"כ [בצל"ח ברכות]

עא

[לאחר ש"פ נשא, ט' סיון, תש"ל]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדויות יום ב' דחג השבועות וש"פ נשא:

"נתבאר בהשיחות דחה"ש שלהטעמים של כמה אחרונים על מה שנשים מברכות ברכת התורה, היו צריכות לברך בכל פעם שלומדות, כי הטעם מה שאנשים יוצאים י"ח בברכה אחת הוא לפי שחיוב מצות ת"ת הוא בתמידות (וכמשנ"ת בשיחת ש"פ נשא, שגם הטעם "דלא הסיח דעתו"

וכן מה שברכת התורה הוא כמו ברכת השחר, שייך דוקא לפי שחיוב מצות ת"ת הוא בכל רגע);

לא תפסנו: הרי גם לטעם אדה"ז לפי שחייבות ללמוד מצות הצריכות להן, הרי חיוב זה אינו תמידי, ולמה אין צריכות לברך בכל פעם שלומדות?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' "שערי ישיבה גדולה" חכ"ב ע' 381; חכ"ד ע' 371. תשורה רימלר י"ד סיון תשס"ה ע' 30):

[1] על מה שכתבו: "שלהטעמים של כמה אחרונים על מה שנשים מברכות ברכת התורה", כתב:

ולדידהו – ה"ז ענין בפ"ע שנהנה ממנו (ולכן מברכת) וכיו"ב

[2] על כללות השאלה, כתב:

ועוד כמה פרטים שלא הספיק הזמן לבארם (וכנראה שלא עמדו עליהם ע"ע עכ"פ) –

בנוגע להנ"ל: **לאדה"ז ה"ז חיוב: א) הקשור במצותיהן שכמה מהן חיובן כל היום ב) שבכלל גמרו קיום המצוה ולכן בכלל הברכה צ"ל בעת הגמר (וע"ד שאין מברכים על עשיית הסוכה – אף שנאמר "תעשה" ובירוש' שמברכין לעשות כו') אלא שכיון שחייבות ללמוד כו' ענין דחביבותא וכו' מכל הנאות כו'**

עב

[כ"ף סיון, תש"ל]

מענה למורות כתות "Pre 1 – A" דמוסד חינוך "בית רבקה" בברוקלין על הודעתן ע"ד חג הסיום שלהן ביום כ"א סיון (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 48. אגרות-קודש חכ"ו ע' תט-ת):

נכון – שכאו"א מהמסיימות תי' – תפריש ביום ההוא לצדקה פרוטה בבוקר – לפני הסיום ופרוטה – לאחריו.

המורות תי' תבארנה להן – לפי ערכן – המאמר (היום יום – דיום הנ"ל): אַ אַיַד . . מאלקות".

אזכירן עה"צ לתוכן הפ"נ, ותבש"ט.

עג

[ועש"ק שלח, כ"ב סיון, תש"ל]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "בקשר עם הפגישה עם הפראפעסארען, מוסג"פ הרשימה מאלו שענו שישתתפו, רובם כבר באו, וכן מצו"פ הפראגראם עבורם, וכן מה שהי' נכתב היום במכ"ע, והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שתהי' בהצלחה רבה" (מצילום כתי"ק – תשורה ישיבה גדולה יוהניסבורג כ"ח סיון תשנ"ז ע' 82):

אזכיר עה"צ.

בטח יודיעו הבפו"מ דכהנ"ל וההמשך כו'

להחזיר המצו"ב.

עד

[כ"ח סיון, תש"ל]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני על מכתבו – בהמשך להמברק שקיבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א: "במענה לשאלתו, באם עזיבתו כפר הרואה תגרום לסגירת המוסד – ימשיך שם, ובאם יתקיים גם בלעדו – יחליט בהתאם להאפשרויות האחרות להסתדרותו. בברכה חתי"ק". במכתבו כתב שנמסר לו אשר המוסד לא יסגר גם לאחר עזיבתו, ואשר עפ"ז יכול לעזוב (סי' ישיבה של מעלה" ע' 238-239):

אזכיר עה"צ להנ"ל ולניצול כשרונותיו הנעלים במילואם.

[וראה לקמן מענה פ].

עה

[לפני חודש תמוז, תש"ל]

מענה להרב מרדכי דוב אלטיין בקשר להשתדלות לשידוך בנו התי אברהם (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

1) טאן וזהו בדיוק היינו לא שקלי' וטרי' בדבור ובמחשבה בלבד ויטיעצו ביניהם ויתחילו בפועל בזה בזו שיחליטו שלה הקדימה.

2) מובן שמענתי לא

3) אזכיר על הציון

[וראה לקמן מענה פג].

עו

[גי' תמוז, תש"ל]

מענה לר' דניאל אלי' עמרם על מכתבו בו שאלה מסויימת (תשורה לובעצקי ד' סיון תשע"ג ע' 20):

שאלה לרב

עז

[חי' תמוז, תש"ל]

מענה להשליח ר' שמואל לו (תשורה לו אסחה"ש תשפ"א ע' 74):

[1] על מה שכתב ע"ד יארצייט אמו ע"ה, כתב:

ותנצב"ה.

[2] על הכסף המצורף, כתב:

לכולל.

[3] על מה שכתב ע"ד הכנסת בנו לחדר אהלי-תורה, כתב:

ויהא בשטומו"צ.

[4] על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

עח

[ט"ו תמוז, תש"ל]

מענה לר' משה פנחס הכהן כ"ץ שכתב: "הנני בזה לשאול איזהו הערות בהשיחה הקדושה של פ' בלק העבר. . ." (מצילום כתי"ק – תשורה כ"ץ י"ד שבט תשע"ב ע' 18):

[1] במכתבו כתב:

"המדובר בענין היזק רא"י, אם יש להעיר משו"ע אדמוה"ז הלכות נזקי ממון סעיף י"ב שכתב שם שאין זה מדת צניעות שיראה זה תשמישו של זה כל היום, וא"כ נראה שזהו ענין של צניעות.

דרך אגב אדמוה"ז כתב שם ואמרו חכמים וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ראה שאין פתחי אהליהם מכוונים זה כנגד זה אמר ראויים הללו שתשרה עליהם שכינה, והלא מקורו מב"ב (כמצוין) דף ס ע"א ושם איתא הלשון שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה.

וברש"י בפרשתינו (כ"ד ב') שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה, וברש"י עה"פ מה טובו (שם פסוק ה) על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה. ובטח יש טעם על שינוי הלשונות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) מחק את התיבות "אם יש", וסימן בחץ ובעיגול תיבת "להעיר".

(ב) על מה שכתב: "והלא מקורו מב"ב (כמצוין) ד"ס ע"א ושם איתא הלשון שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה", כתב:

– לחפש בדק"ס

(ג) סימן בחץ ובעיגול את מה שכתב "ובטח יש טעם על שינוי הלשונות", וכתב:

– ובכלל: בשו"ע ובתראי צ"ל דיוק יותר בל'.

[2] במכתבו כתב :

"מדובר שבלעם רצה להזכיר עונותיהם של ישראל, ומבואר סוגי עבירות שונות. ולכאורה הלא ברש"י עה"פ וישת אל המדבר פניו, פירוש כתרמומו שזהו עון חטא העגל, ועל עון העגל הלא נאמר וביום פקדי ופקדתי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות : "מדובר שבלעם רצה כו", כתב :

[מדובר] שפרש"י [שבלעם רצה]

(ב) על התיבות : "פירוש כתרמומו שזהו עון חטא העגל", כתב :

כן פי' הרמב"ן בפרש"י. וכבר שקו"ט בזה.

(ג) על התיבות : "ועל עון העגל", כתב :

לשולל קושיא זו הזכרתי שנאמר עליו סלחתי כדברך.

(ד) על התיבות : "הלא נאמר וביום פקדי ופקדתי", כתב :

דוקא [ביום פקדי] ולא בפ"ע כרצון בלעם.

[3] במכתבו כתב :

"מה שמקשים על המהרש"ל בדבר אמירת מה טובו קודם התפלה מזה שאומרים בפסוקי מוסף של ר"ה לא הביט און ביעקב – לכאורה הי' אפשר לחלק עפ"י המבואר בתורה תמימה עה"ת עה"פ מה טובו, לחלק בין מה שדיבר ע"פ ה' וכו'. ובברכות דף י"ב ב' בגמ' הגירסא הפסוק כרע שכב כארי וגו', וברש"י מביא הגירסא מהמדרש הן עם כלביא יקום וגו'. אמנם מברכות שם הלא אמרו הלשון בקשו לקבוע פרשת בלק, ומשמע שבקשו לקבוע כל הפרשה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות : "לכאורה הי' אפשר לחלק עפ"י המבואר בתו"ת עה"ת עה"פ מה טובו, לחלק בין מה שדיבר ע"פ ה' וכו", כתב :

עפ"י איך יובן ובפרט בפשוטו של מקרא מענה בלעם ע"י "אשר ידבר ה' אותו אדבר"

(ב) על התיבות : "אמנם מברכות שם הלא אמרו הלשון בקשו לקבוע פרשת בלק, ומשמע שבקשו לקבוע כל הפרשה", כתב :

(עיין תיקון תפלה בסי' אוצר התפלות)

עט

[ח"י תמוז, תש"ל]

מענה לר' גרשון בורקיס (תשורה הרטמן כ"ף מנ"א תשפ"א ע' 61-62):

[1] על מה שכתב שהוצעה משרת מורה לזוגתו ושואלת האם לקבל המשרה, כתב:

שאלה לרב מורה הוראה באהקת"ו.

[2] על מה שכתב ע"ד הפעילות שאירגן בחג השבועות בענין "מיהו יהודי", כתב:

בודאי ימשיכו בפעילות בזה – כל החרדים לדבר ה', ובפרט באהקת"ו – כל זמן שעוד לא בטל החוק האיום המתנכל, ר"ל, לעצם קיום עם ישראל בכל מקום שהם.

[3] על מכתב מסויים שצירף שבו דו"ח ע"ד מבצע תפלין, כתב:

ת"ח ת"ח על הבשו"ט. ואשרי חלקו לזכות בני"י שי' במצוה רבה זו ובפרט באהקת"ו ובימים כאלו שזקוקים במיוחד לברכת ה' וראו כל עמי הארץ גו' ויראו ממך.

[4] על בקשת ברכה עבור פלוני, כתב:

בדיקת התפלין והמזוזות באם לא נבדקו בי"ב חודש אזכיר על הציון לכהנ"ל.

פ

[כ"ג תמוז, תש"ל]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני על מכתבו (להמזכיר הר"י הלוי קליין) בו כתב: "הנני להודות לו עבור מכתב מתאריך כ"ח סיון ובו מענה הקודש [לעיל מענה עד]. אבקשו מאוד להזכיר אותנו לטובה בפני כ"ק אדמו"ר שליט"א – ולקבל הוראה מפורשת מה עלינו לעשות: א) להמשיך לבקש עבודה כאן . . . ב) שוב לנסות למצוא עבודה בבראזיל. ג) או אפשרות נוספת שמרוב הצער – שמנת חלקנו לעת עתה – אין אנו רואים אותה. שוב אבקש הוראה ברורה בתפילה ובתחנונים, שנזכה לעבוד ולעשות לגרום נחת רוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א" (סי' ישיבה של מעלה" ע' 240-241):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "להמשיך לבקש עבודה כאן
(בארהקת"ו)", וכתב:

אזכיר עה"צ.

פא

[כ"ו תמוז, תש"ל]

מענה לר' יעקב גאלדשטיין על דו"ח שכתב (להנהלת "צעירי אגודת
חב"ד" המרכזית) ע"ד ביקורו, יחד עם השליח ר' דוד איידעלמאן, בבסיס
חיל האויר במסצ'וסטס לפעילות בקרב החיילים היהודים (מהעתקה.
המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"
וזכות הרבים תלוי בהם):

[1] על כללות הדו"ח, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) ות"ח ת"ח

**יתיעץ עם המבנים בכיו"ב הכדאי לשלוח למי מהנ"ל מהמו"ל ע"י
קה"ת? Challenge? מכ' לר"ה – שני"ט?**

להחזיר המצו"ב.

[2] במהלך הדו"ח כתב – בין השאר – אשר התפילות שהתפללו עם
החיילים כללו את "שמע ישראל" ו"מודה אני".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(2) בנוגע לעתיד – כדאי להתייעץ עם רבנים מומחים במה לבחור.

(3) תפלה קצרה? (שו"ע סי' קי)

פב

[ועש"ק מטו"מ, כ"ז תמוז, תש"ל]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "בכולל האברכים בנחלת הר חב"ד יש
כיום כ-25 אברכים המקבלים 500 ל"י לחודש. מתוכם יש כמה אברכים
שעוד התחילו לימודיהם בכולל בכפר חב"ד לפני 3 שנים ולמעלה מזה,
ואנו שוקלים בקשר לעקרון שלומדים בכולל שנתיים, אם לדרוש
מאברכים אלו שיתעתדו לעזוב הכולל מכיון שעברו כבר שנתיים, או שלא

לדרוש מהם דבר זה, ולהתחיל למנות השנתיים מאז החלו ללמוד בכולל
בנחלת הר חב"ד. הננו בבקשת חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א לענין זה" (סי'
"מקדש מלך" ח"ב ע' 321. סי' "ימי תמימים" ח"ד ע' 348-347):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות: "למנות השנתיים מאז
החלו ללמוד בכולל בנחלת הר חב"ד", וכתב:

– כמובן באם הנהגתם כראוי לכולל

פג

[תמוז, תש"ל]

מענה להתי' אברהם אלטיין שכתב: "בהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר
שליט"א שאסתדר בענין השידוך, נתראתי איזה פעמים עם ברכה תרצה
יורקאוויטש וכפי הנראה לי הרי זה שידוך המתאים, ועל כן שואל אני
בזה את חוות דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א האם זהו שידוך המתאים"
(תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח ע' 9):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וכתב:

[זהו] ה[שידוך המתאים]

ויהא בשעטמו"צ

פד

[תמוז, תש"ל]

מענה בקשר להצעה למינוי איש מסויים לראש הכולל ב"נחלת הר חב"ד"
(קובץ "תשובות ומענות בקשר ללימוד בכולל" ע' 8):

מפורסם שבכהנ"ל על ההנהלה להחליט על אתר.

פה

[גי' מנ"א, תש"ל]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב: "בקשר עניני הישיבה מוסג"פ רשימה מהתי"ש שנמצאים במקומות שונות בזמן הקיץ. .". כמו"כ כתב ע"ד מועמדים למשרת מגידי שיעורים בנגלה ובחסידות עבור תלמידי ישיבת תו"ת המרכזית (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ות"ח על הנ"ל

אזכיר עה"צ

פו

[לאחר ש"פ דברים, ו' מנ"א, תש"ל]

מענה להתי"ש טובי" פלס על מכתבו – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אליו בהתועדות ש"פ דברים, שבחזרתו לאה"ק יבקר (יחד עם עוד מאנ"ש) את חיילי צה"ל בכל החזיתות, לחלק להם משקה מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולמסור להם שליחות כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר להנחת תפלין ונתינת צדקה ולימוד התורה, ואשר "צעירי אגודת חב"ד" יתנו להזקוקים לזה זוג תפלין תמורת תשלום סמלי (תשורה פלס ט' תמוז תש"פ ע' 16-17):

[1] במכתבו כתב: "אף פעם לא עשיתי דבר כזה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ג"ז מהטעמים שאמרתי שיצרף אליו מאנ"ש שי' הרגילים בכיו"ב

[2] במכתבו כתב: "אני צריך להדגיש שאת כל זה אמר הרבי, לא להסביר להם את דעותיי הפרטיות. . אני ניגש אל החיילים ואומר להם שהרבי מליובאוויטש ביקש למסור וכו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת תיבת "לא".

[3] במכתבו כתב: "אני חושב שכדאי לצרף. .", וצ"ח שמות חברים שלו ששירתו יחד איתו בצה"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

מעולם לא באו בקישור עמדי – ואיך זה ימסרו שליחות ממני !!

[4] במכתבו כתב: "האם כל העניינים עם חלוקת התפילין זוהי שליחות נפרדת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ביחד עם עסקני צא"ח דאהקת"ו

[5] במכתבו שאל האם כדאי לדבר בנושא "מיהו יהודי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אין לערב ענין בענין

[6] על כללות המכתב, כתב :

**כדאי לשהות שבת בהולנד וימסור (נקודות עכ"פ) מהמדובר כאן
לאחרונה.**

[7] במכתבו רשם ר"ד מה שאמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת ההתועדות, וכתב: "מה שזכור ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

**מצו"ב מוגה קצת. ידוע – שלהמשקה דכאן יוסיף בבואו לאה"ק כדי
שיספיק לכהנ"ל**

פז

[מוצש"ק דברים, ו' מנ"א, תש"ל]

מענה לאי מאנ"ש מנהל "ישיבת ערב" בבני ברק (תשורה שפאלטער י"ג סיון תשנ"ז ע' 11) :

[1] במכתבו כתב: "הישיבת ערב בבני ברק אשר בה הנני המשגיח בעז"ה גדל וישנם כבר בין 30 – 40 ילדים המשתתפים ולמדו כבר כו"כ פרקי משניות בע"פ וכן כמה וכמה דפים בגמ' בע"פ וכן כמה פרקי תניא בע"פ".

על התיבות "פרקי משניות", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

1. ות"ח ת"ח על הבשו"ט

ליקוט מענות קודש - ה'תש"ל-ה'תשל"א

[2] במכתבו כתב: "אנו מקוים בעז"ה לעשות בחמשה עשר באב מסיבה להילדים עם ההורים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "מקוים בעז"ה כו", וכתב:

2. הבפוי"מ?

[3] במכתבו כתב: "הנני מבקש ברכת כ"ק אד"ש שזה יצליח יותר ויותר ושנזכה עי"ז לגדל ולקרב יותר ויותר ילדים באיכות ובכמות להיות חי"ל אמיתיים ושיהי' לנח"ר אמיתי לכולנו ובפרט לכ"ק אד"ש".

על התיבות "הנני מבקש כו", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

3. אזכיר עה"צ להצלחה

[4] במכתבו כתב: "ודברתי עי"ז עם . . והחלטנו לשאול את כ"ק אדמו"ר שליט"א . . האם לבנות בנין לשיבה קטנה כאן בבני ברק היות . .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "לבנות בנין", וכתב:

4. פיזור הנפש גדול ביותר, וצע"ג אם הזמן והמצב בבני ברק עתה מתאים לזה וכו' ובכלל – להקמת ישיבה חב"דית

פח

[ז' מנ"א, תש"ל]

מענה לר' דוד קרץ (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי' בהם):

[1] במכתבו שאל האם על זוגתו להמשיך בטיפול הרפואי בעפולה.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

תעשה כעצת רופא ידיד.

[2] במכתבו כתב שברצונם שהוא יסע לחצרות קדשנו לחגים הבע"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לע"ע לא לנסוע כי אינו ענין (1) להכנס לחובות (2) לסחב עוד ועוד ההשתלמות החסרה לו בתור מורה ומחנך.

[3] במכתבו שאל ע"ד השימוש ב"טילון" (סוג אופנוע).

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

בנדו"ז? כעצת ידידים המבינים בזה.

[4] במכתבו כתב שבעת השתתפותו בקורס להשתלמות מורים הרצו בנושא גיל העולם, ובהמשך לזה חילק למשתתפים בקורס את תרגום מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א בנושא.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ות"ח, מהנדפס ב"פנים אל פנים"? תגובתם של השומעים?.

[5] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ להנ"ל.

פט

[ט"ז מני"א, תש"ל]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב: "לבתי דוואניע תי' בת חוה עלקא תי' נתמלא היום ז' שנים לאורך ימים ושנים טובות. היא הלכה בבית רבקה בכיתה א' ואי"ה בזמן הבא תתחיל בכתה ב'. בזמן הקיץ הולכת לדיי קעמפ שע"י בית רבקה. היא ב"ה מתפתחת לערך גיל שלה. ואבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א עבורה" (תשורה כ"ץ יו"ד כסלו תשע"ט ע' 11):

ויגדלוה וכיו"ח שי' לתחומע"ט.

אזכיר עה"צ

צ

[יו"ד מני"א, תש"ל]

מענה להרב מרדכי מענטליק שכתב :

"הנני מוסר בזה מכתבי מענה של הישיבות ע"ד לימוד מסכת חדשה על זמן הבע"ל, מסכת פסחים, או מסכת יבמות.

במאנטרעאל, בצרפת, באוסטראליא, וכן כאן, מסכימים ללמוד מסכת פסחים.

בכפר-חב"ד, בתחלה חשבנו שכדאי ללמוד מסכת ב"מ, אולם מכיון שברצוננו ללמוד אותה המסכת שבישיבתכם, ע"כ החלטנו להציע מסכת פסחים.

בתורת אמת, הדעה כאן נוטה יותר למסכת יבמות, ברם למעשה נלמוד מה שתחליטו.

מראשון לציון לא נתקבל מענה. המכתבים שלחתי חי' תמוז"ו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ו ע' 25 (ע' תמג)):

[1] סימן בעיגול את התיבות: "מוסר בזה מכתביי", וכתב:

להחזיר

[2] סימן קו תחת התיבות: "מאנטרעאל, בצרפת, באוסטרליא, וכן כאן, מסכימים ללמוד מסכת פסחים", "להציע מסכת פסחים"; וכתב:

ע"פ כהנ"ל [מסכת פסחים] ויהא בהצלחה רבה

ולמהר עוד יותר קיום היעוד ונאכל שם מהזו"מ הפסחים – ודכימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות.

צא

[לפני חודש אלול, תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי על הצעתו להביא לדפוס מכתבי רבותינו נשיאינו (סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 346. תשורה מטוסוב י"א טבת תשס"ה ע' 44):

העבודה והטרדות הולכות ומתרבות, הפועלים ועושים – הולכים ומתמעטים ועשיית כ"א גם כן מתמעטת.

מתקרב חודש אלול ולאחריו חודש תשרי וכו' ומה שעולה בדעתו להציע לי עוד "עסק" נוסף בו היינו לא שהוא יוסיף על פעולותיו הרבות דע"ע אלא שעלי להוסיף וכו'

צב

[ט' אלול, תש"ל]

מענה לא' השלוחים שכתב ע"ד סכסוך שיש לו עם השליח העומד על-גביו (תשורה שוחאט יו"ד תמוז תשי"ע ע' 8. והעתקה, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"):

מובן ופשוט, שהמביא אנשים למקום פ' ושכרם ומוסר להם מקצוע לפעולה פ' וכו', אין להם אלא מה שמסר להם ובהגבלות שמסר להם, ולפלא כתבו עד"ז.

צג

[לאחר מוצש"ק תבוא, ח"י אלול, תש"ל]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלותיו במכתב כללי מוצש"ק תבוא ח"י אלול (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז כ"ד סיון תשנ"ז ע' 15-14):

[1] במכתבו כתב: "מפורטים זמנים המיוחדים לחשבון הנפש, ולא נתפרט ביחוד ימי הסליחות. ולהעיר מקובץ מכ' תהלים ע' 207 (בתהלים הרגיל): אמנם ההכנה דחדש אלול היא הכנה כללית, וצריכה להיות גם הכנה פרטית, שההכנה פרטית לעבודת ר"ה היא בימי הסליחות בבקשת רחמים וכו'. [ועפ"י המבואר לפני זה הכוונה בהכנה – חשבון הנפש]."

על התיבות: "ולא נתפרט ביחוד ימי הסליחות", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(בלקו"ת – שזהו חודש אלול) – בכלל א"א לכתוב זה במכ' כללי כיון שע"פ חסידות כאו"א צריך לנהוג במנהגו וכו"כ מנהגים בזמני אמירת סליחות (משא"כ הענין דמח"י אלול נתגלה בחסידות אבל כנראה שייך לכל.

[2] במכתבו כתב: "להמבואר שם שעיי"ז שמקבל ע"ע תומ"צ בקבי"ע מתאחד עם שכל האלקי דתו"א ובהמ"מ מצויין לתניא פ"ה. בתניא שם מבאר זה רק בנוגע לידיעת התורה והשגתה שאז ישנו היחוד נפלא וכו'. וכאן מדובר רק על החלטת האדם (אן דעם אריינמישונג פונם מענטשלעכן שכל)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתב: "ובהמ"מ מצויין לתניא פ"ה", כתב:

**(ע"פ המבואר שם י"ל חידוש ענין במתמיד שכלו נעשה שכל דתורה
(ע"ד הרגל נעשה טבע) ויכול לסמוך עליו.**

(ב) על מה שכתב: "וכאן מדובר רק על החלטת האדם", כתב:

הרי בכל ענין יש פס"ד התורה

[3] במכתבו כתב: "בתחלת המכ" כשמדובר ע"ד החשבון צדק: וואס האט מען געטאן ניט ריכטיג וכו' – היינו שידוע מהו ריכטיג והפכו והחשבון הוא מה עשה שלא כדבעי. והביאור בה' אורי: עס ווערט אים ליכטיג און קלאר וואס ער דארף טאן און וואס ער דארף ניט טאן. אבל, הרי צריך ליכטיקייט אם כן עשה כדבעי או לא, שבזה הרי הוא נוגע בדבר (לא בהנוגע לדעת מה צריכים לעשות). ע"ד תורה אור מגלה לו שצריך לתת צדקה, אבל האם עשה זה כדבעי או לא, מאין הליכטיקייט שהחשבון הוא בצדק".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתב (מלשון המכתב): "וואס האט מען געטאן ניט ריכטיג", כתב:

– מל"ת

(ב) על מה שכתב: "והחשבון הוא מה עשה שלא כדבעי" – מחק את התיבות "שלא כדבעי", וכתב:

שאין לעשות

צד

[כ"ף אלול, תש"ל]

מענה לא' מאנ"ש על מכתבו בו שאל ע"ד הלימוד באוניברסיטא וכמה פרטים בזה ("התקשרות" גליון ריז ע' 9):

שאלה לרב מורה הוראה באהקת"ו

אזכיר על הציון לתוכן מכתב זה והקודמיו (שנתקבלו בעתם) ולכוח"ט לשנה טובה ומתוקה.

צה

[כ"ח אלול, תש"ל]

מענה לר' רפאל צבי הרטמן בקשר לטיפולים רפואיים לזחוי"ק (תשורה הרטמן כ"ף מנ"א תשפ"א ע' 64-65):

הטיפול הרפואי אצל הפרופסור פולישוק.

הפ"נ יקרא בל"נ עה"צ.

צו

[כ"ח אלול, תש"ל]

מענה לר' דוד קרץ על מכתבו (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי' בהם):

אזכיר עה"צ לכהנ"ל

צז

[כ"ט אלול תש"ל, ער"ה תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על מכתבם (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי' בו):

ההמשך?

צח

[קייץ, תש"ל]

מענה לא' המתעסקים בפעילות לביטול חוק "מיהו יהודי" (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 99. אגרות-קודש חכ"ו ע' תצז):

אזכיר עה"צ לתוכן הפ"נ

וזכות השתדלותו בכל התוקף

לבטל התקלה האיומה שהשמיטו התיבה "כהלכה" בנוגע לגיור –
 איומה לבנ"י שבגולה ושבאה"ק גם יחד –
 ובאם ח"ו לא יעלה זה בידו

אזי מוכרח שכל השרים הדתיים יצאו מהממשלה (כי נוכחתם בה – ה"ז
 הסכם ברור על השמטה הנ"ל כבאי כח דת ישראל, ר"ל. ובפרט שאמרו
בפומבי שנוסח זה ה"ז הישג ונצחון לדת)

– יעשה בזה ככל יכלתו ויותר –
 יעמוד לו בכל המצטרך.

צט

[קייץ, תש"ל]

מענה לר' שמואל הלוי הבר על מכתבו בקשר למשרתו כמנהל חינוכי
 במחנה קייץ "פרדס חנה" במאנטעראל (תשורה הבר ח' שבט תשס"ח ע'
 : (17)

[1] במכתבו כתב שבדעתו למסור שיעור למדריכות בספר קהלת.
 מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

קשה לכאורה בהסברה והעיקר מהו הבנן בשבילם

[2] במכתבו שאל על מה צ"ל ההדגשה ב"קעמפ".
 מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

המעשה הוא העיקר

[3] במכתבו שאל איזה הלכות יש להדגיש בקצרה לאחר התפלה
 ב"קעמפ".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בענינים הנוגעים להם

ק

[קייץ, תש"ל]

מענה להחתן התי אברהם אלטיין שכתב ע"ד קביעת זמן החתונה לחודש כסלו תשל"א, ואשר יקבעו את מקום דירתם בברוקלין, והוא ילמוד ב"כולל" שנה אחת, ובי"ג תעבוד בחינוך. וכתב: "והנני שואל בזה האם כל הכתוב למעלה זהו כפי רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שיי וזכות הרבים תלוי בהם):

ויהא כהנ"ל בהצלחה

אזכיר עה"צ

קא

[שלהי תש"ל]

מענה להרב פנחס קארף:

"בקשר לשאלתי לקבלת משרת השגחה בישיבת תות"ל בביהמ"ד 770, או במוסד אהלי תורה. שאלתי זה פ"א, ואח"כ מסרתי שאלתי זו ע"י הרב חודאקאוו ש"י. אמנם הי' שינוי, כי בפ"א כתבתי באריכות יותר והזכרתי כי ההצעה דישיבת תות"ל היא כי אהי משגיח בביהמ"ד למטה ואח"כ כשיעברו ללמוד לביהכנ"ס חובבי תורה אהי שם המשגיח על אלו התל' שילמדו שם. בהעתק שמסרתי להרב הנ"ל ש"י החסרתי האריכות בנוגע העברתם לביהכנ"ס ושאהי גם שם המשגיח.

לפועל קבלתי מענת כ"ק אדמו"ר שליט"א לטובת ההצעה דאהלי תורה, ובהוספת נימוק כי הלא שם בתות"ל הוא ענין ארעי.

רצוני לברר אם מענת כ"ק אדמו"ר שליט"א היא גם על נוסחתי כפי שהיתה בפ"א . .

הנהלת הישיבה בקשוני לענות להם מהיר כיון שנוגע להם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה נמירובסקי י"ד אלול תשפ"א ע' 74-76):

סימן בעיגול את התיבות: "נוסחתי כפי שהיתה בפ"א", וכתב:

נכנס בתור ועדיין לא הגעתי לזה.

על תוכן כתבו בזה – יעשה כמחז"ל: במקום שלבו חפץ

קב

[תש"ל]

מענה לא' הרבנים (מצילום כתי"ק – תשורה צפתמן ח' סיון תשע"ב ע' 12-13. אגרות-קודש חכ"ו ע' תצד-תצה):

[1] במכתבו כתב: "ידוע מפי סופרים וספרים שימי הספירה הם ימי דין, וכותבי זכרונות אומרים שרוב ההריגות ושמדות ר"ל קרו בימים אלו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "כותבי זכרונות", וכתב:

! ? ראה יבמות סב, ב ובכ"מ מפורש זה בפוסקים (1)

[2] במכתבו כתב (בהמשך להנ"ל 1): "איך אנו מסבירים שבתוך ימי הספירה באים גם ימי חג הפסח, ושבוע אחד בחודש ניסן הם בודאי ימי שמחה?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בדוגמא שבבין המצרים יש גם ימי שבת ור"ח. ובנדו"ד בלאה"כ אין קשה כ"כ כבהנ"ל, ע"פ מחז"ל שהטעם על שלא נהגו כבוד זל"ז (יבמות שם) ופשיטא (ע"פ טבע בני"א) שבימי שמחה – העדר הכבוד מועט יותר (2)

[3] במכתבו כתב: "כידוע שאין עונשין אלא אם כן מזהירין, ועל-פי פשוט שאין יכולים לענוש אדם אלא אם כן יש לו השגה בעונש".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

עייג"כ רמב"ם הל' תשובה (פ"ח ה"ה ואילך) ושם "אין שום דרך בעוה"ז להשיגה (השכר ומזה מובן בנוגע להפכו – העונש. עיי"ש) (3)

[4] במכתבו כתב (בהמשך להנ"ל 3): "ולכאורה מכיוון שאין לאדם שום מושג בעונשי גיהנום בעולם הנשמות, איך שייך להזהירו על מיתת ב"ד?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

גם כשההתראה למיתה כפשוטה – אינו יודע מהות ואיכות צער מיתה בפועל, אלא שאומרים לו: הצער הוא שלא בערך וכו' וזה מספיק (4)

[5] במכתבו כתב: "בספרים הקדושים מבואר שכל איש מישראל צריך לקיים כל התרי"ג מצות, ואם לא קיים צריך לבוא בגלגול עוד הפעם לזה העולם. אבל רבותינו אומרים עצה לזה, ללמוד התרי"ג מצות. ושאלתי איזה ספרים הם ללימוד כל התרי"ג מצות כדי לקיים עצת רבותינו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

– ראה ה' ת"ת לאדה"ז פ"א סוס"ד שמשם מובן המענה לשאלתו (5)

[6] במכתבו כתב שהוא דר בשכונת קראונהייטס, אבל מצב הדירה אינו כראוי וצריכים לעבור דירה. והוא רוצה להשאר בקראונהייטס, אבל זוגתו רוצה לעבור לשכונה אחרת, ומבקש את עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות "להשאר פה בקראון הייטס", וכתב:

וכיון שע"פ המדובר באחש"פ תשכ"ט זהו פס"ד תוה"ק ותועלת הרבים – בודאי שע"ז יתוסף בברכות השי"ת בהמצטרך. והרי כאו"א זקוק לברכת השם (6)

אזכיר על הציון.

קג

[תש"ל]

מענה לאי שכתב ע"ד מצבו הכלכלי הקשה וביקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' מאוצר המלך" ח"ב ע' 176. אגרות-קודש חכ"ו ע' תצט):

הרי כו"ב היו במצב דומה להנ"ל, וכיון שלא התייאשו ח"ו ועשו בדרך הטבע – כל התלוי בהם הצליחם השי"ת ועתה חזרו למעמדם וכו'. ובודאי גם אצלו יהי' כן.

ויתיעץ עם ידידים סוחרים מה עליו לעשות וכו' וכן יעשה, מתוך בטחון חזק בה' המשגיח על כאו"א בהשגח"פ.

בדהתפואה"ז באם ל"נ ביב"ח. קביעות עתים בכל יום בתורה. סענט
אחדים לצדקה לפני תפלות החול. תהלים חדשי. ומהעיקרים – בטחון
חזק בה'.

אזכיר עה"צ.

קד

[תשי"ל]

מענה לא' על מכתבו בעניני אמונה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצו.

קה

[תשי"ל]

מענה לאחת על מכתבה בעניני רפואה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצו-תצז.

קו

[תשי"ל]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצבה הנפשי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצז.

קז

[תשי"ל]

מענה לא' התמימים שכתב שהנהלת ישיבת תו"ת המרכזית 770 רוצה
לשלחו חזרה לאה"ק בגלל מעמדו ומצבו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצז.

קח

[תש"ל]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצב השלום-בית בביתה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצז.

קט

[תש"ל]

מענה לבחור שכתב ע"ד מצבו הנפשי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תצט.

קי

[תש"ל]

מענה לא' ששאל מאיזה גיל על הבנות להדליק נרות שבת ויום טוב –

נדפס באגרות-קודש חכ"ו ע' תק.

קיא

[תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' על מכתבו בו הצעה מסויימת (ס' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 346. תשורה מטוסוב י"א טבת תשס"ה ע' 44):

לי אין חסירה עבודה. וגם ללמוד יכולני מתוך הר"ד ולאנ"ש שליט"א בכלל לא אכפת כל הענינים

קיב

[תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי ששאל את עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר לפרשת מס שאליי נקלע, ובשלב מסויים הציעו לו רשויות המס הסכם פשרה. במכתבו כתב, שמצד אחד אולי כדאי לחכות שיעבור הזמן שכן יתכן שהרשויות לא יוכלו להוכיח את טיעוניהם; ומצד שני, יתכן שבגלל אי התגובה יגדל ההפסד הכרוך בכך, וצ"ע אשר פרקליטו מצדד באופן זה (ס' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 531):

יפתח חומש ויעשה על פי הרמז בעמוד הראשון בהתחלתו

[בהמשך לזה פתח הנמען חומש, שנפתח בר"פ לך לך. ופנה להמזכיר הרחמ"א חדקוב, ואמר שאינו מוצא כל תשובה. המזכיר שאל על כך, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה שהנמען יכנס אליו למחרת לאחר תפלת מנחה עם החומש.

כשנכנס, והראה את הדף שנפתח, הצביע לו כ"ק אדמו"ר שליט"א על דברי רש"י בסד"ה ואברכך: "יכול יהיו חותמין בכולן, תלמוד לומר והי' ברכה, בך חותמין ולא בהי". היינו, לחתום על הפשרה].

קיג

[תש"ל]

ממענה למנהל אי ממוסדות חב"ד באה"ק שהגיע לנו יארק בכדי לגייס כספים עבור המוסד ("התקשרות" גליון רכג ע' 12):

שיעבוד בזה במרץ בעצמו (ולא כאלה שקדמוהו – שהשתדלותם היתה לחפש מי שהוא שיעבוד והם ישגיחו עליו שלא יתעצל וד"ל) אלא שיכול לצרף אליו מהמקומיים. פרטי העבודה בטח הכין תכניות קודם נסעו. ובפרט שכבר הי' בארצה"ב כמה פעמים.

קיד

[תש"ל]

מענה לר' חיים יהודה גייקובס שכתב ע"ד הצעת השליחות שקיבל בעיר גלסקו סקוטלנד ("בית משיח" גליון 67 ע' 30):

אם משער שיכולים למלאות התפקידים וה' יצליחם.

קטו

[תש"ל]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי על מכתבו בקשר לחיזוק השכונה (תשורה מטוסוב י"א טבת תשס"ח ע' 44-45):

האומנם אינו משער – ע"פ המנהג זה 19 שנה (ולאחרונה עוד מהדרין בזה וביותר) שהסיבה שהלכו הייתה – שבכל ענין וענין קראתי הרחמ"א שי' ואמרתי לו שיש ענין ולכן ידבר שלא בשמי עם פ' שילך וידבר כו' ובענין פ' גם הוא לא ידבר אלא ע"י אחר וכו'. ולמחרתו שאלתי להנעשה ובקשתיו שעתה ידברו עם פ' וכו' וכו' ומה שלא אמרתי בפי' ובפרטיות אין איש עושה עד היום הזה (ואפילו הפשוט ביותר)

משא"כ הנשים תי' שאמרתי פ"א ורק התכלית והכוונה – והן עשו מתחילה ועד סוף וכמובן – הצליחו. ואין ביניהם ד"ת ואין תובעות עוה"ז ועוה"ב גם יחד ואפילו אין מכריזות שהן מסנ"פ על קידוש שם ליובאוויטש בכל יום ויום

קטז

[תש"ל]

מענה לר' אליעזר ווענגער שכתב: "בעזר"ה התחלנו המסיבת שבת בשבת העבר בשיבת ר' מאיר שמחה הכהן והיה בהצלחה רבה. והשתתפו בזה בערך 35 קינדער. בזה גם להודיע שאי"ה בשבוע זה יתחיל מסיבת שבת גם למיידלאך ובעיקר לאלו תלמידות דמיטוואך שטונדע שבאיסט פלעטבוש. ויה"ר שיהא כל זה בהצלחה רבה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' מרדכי שי' ווענגער וזכות הרבים תלוי בו):

אזכיר עה"צ [שיהא כל זה בהצלחה רבה]

קיז

[תש"ל]

מענה לר' אליעזר ווענגער שכתב (בתרגום מאנגלית): "להלן דו"ח חלקי מ-Released Time במאנסי. " (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' מרדכי שי' ווענגער וזכות הרבים תלוי בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "in Monsey", וכתב:

וכן הדו"ח דמכאן נת' ות"ח ת"ח

קיח

[תש"ל]

מענה לשאלה – בקשר לתלמידים השלוחים לישיבת תו"ת ברינוא דשנת תש"ל, האם יבואו ללמוד בחצרות קדשנו לשנת תשל"א (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

בנוגע להתי' כמפורסם בזה דעתי וכו"כ פעמים

ליקוט מענות קודש

– תשל"א –

קיט

[לאחר ו' תשרי, תשל"א (1)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות ו' תשרי:

"בענין ביתו זו אשתו, כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לאמר בעת ההתועדות היות שביתו קאי רק על אשתו ולא על שאר ב"ב, ולפי"ז השאלה למה לא נכתב בקרא וכפר בעדו ובעד אשתו ולמה נכתב ביתו, וע"ז בא הביאור מר' יוסי וכו'.

אבל באם נאמר כפי התו"כ שביתו לאו דוקא אשתו אלא שאר אחיו הכהנים – ולכאורה משמע שכך דעת מס' יומא פ"ד מ"ב שמתודה על פר שלו, ע"כ נאמר ובעד ביתו, גם בעד שאר הכהנים. ולפי"ז אין מקום להשאלה למה נאמר ביתו ולא אשתו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה טענענבוים י"ג מרחשון תשע"א ע' 7):

אבל אז בטל כן מקור שצ"ל כהן נשוי דוקא.

קכ

[לאחר ו' תשרי, תשל"א (2)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער שכתב – בהמשך להמענה שקיבל על שאלתו בהמדובר בהתועדות ו' תשרי: "נוסף על מה ששאלתי בפ"י בעדו ובעד ביתו מהתו"כ שביתו קאי גם על אחיו הכהנים, ובפרש"י עה"פ מביא רא"י מהפסוק בית אהרן וכו' – גם לפי מס' יומא דמפרש שביתו זו אשתו, הרי מכיון שבהוידוי שלו על פר שלו התודה גם בעד אחיו הכהנים, שעליו נאמר וכפר בעדו ובעד ביתו, ואעפ"כ כלל גם שאר הכהנים, הרי

לכאורה מוכרח שביתו קאי גם על אחיו הכהנים" (מצילום כתי"ק – תשורה גראנער ח' כסלו תשע"ד ע' 13):

כ"ז קשיא על המשנה מנ"ל דצ"ל נשוי

ומהי השייכות להתועדות!?

קכא

[לאחר יום הכיפורים, תשל"א]

מענה לר' כתריאל ברוך קסטל – חבר הנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית – שכתב (בערב יום הכיפורים): "היום נוסעים: ר' מ"מ שי בוימגארטן, ת' יוסף שי בוימגארטן, ת' יצחק יהודא שי בוימגארטן, ת' אברהם שי ווינבערג הלוי, ת' בן ציון שי הכהן פרידמאן – לפרינסטאן יוניווערסיטי בעבור יום כפור. והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי בהצלחה" (מצילום כתי"ק – תשורה ישיבה גדולה יוהניסבורג כ"ח סיון תשנ"ז ע' 83):

ההמשך?

קכב

[י"א תשרי, תשל"א]

מענה ל"ועד המסדר" על מכתבם בקשר להתועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א ביום ב' דחג הסוכות, בסוכה שבחצר 770 (מהעתקת המזכיר, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"):

כנראה שלא שמעו כלל מה שדברתי [ע"ד הסוכה] ומה שאירע אשתקד ולאחרי המאורע וההערה דשנה שלפני'. ועכ"פ יראו בשו"ע הל' שבת ויוהכ"פ – בדיני פקו"נ. ותו לא מידי.

להחזיר המצו"ב.

קכג

[י"א תשרי, תשל"א]

ממענה ל"ועד המסדר" על מכתבם. בין השאר כתבו: "אחרי שנתפרסמו מה שדיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד ועד המסדר נפוצה שמועה שבקשר להסדרים דחה"ס, שמיע"צ ושמה"ת לא יצייתו להסדרים שיסודרו ע"י ועד המסדר הזה. בקשתינו להורות לנו מה לעשות" (סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 361. והעתקת המזכיר, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "לא יצייתו להסדרים שיסודרו ע"י ועד המסדר הזה", וכתב:

**יודיעו לאלה – שכנראה לא שמים לב שיש אפשריות לסדר הקפות
בחדרי בצירוף ט-י אנשים, וכן ההתועדויות. וד"ל**

קכד

[תשרי, תשל"א]

מענה לר' מאיר אבצן שכתב: "היות שבד"כ הנני מתעכב אצל כ"ק עד לאחר שבת בראשית, ובפרט שביום א' דר"ח חשון הוא יום ההולדת מ"ח של זוגתי תחי', עם היות שהנני רוצה בהקדם האפשרי להודיע להמחותנים יחיו דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א מה שזכינו לשמוע בעת היחידות, ע"כ בדעתי לנסוע היום עם בני ביתי יחיו חזרה לביתי, הנני רוצה שיהי משקה משלי בעת התועדות בשבת בראשית עבור זוגתי ועבור בתינו איידליא יחיו שיהי להם שייכות להתועדות, ויהי רצון שיזכו לקבל מברכות כ"ק בזה, כן בני יוסף יצחק יחיו נשאר בפה וילמוד באולם 770 ויהי רצון שיצליח" (מצילום כתי"ק – תשורה טיפענברון ב' תמוז תשס"ו ע' 21):

[1] סימן בעיגול את התיבות: "שהנני רוצה בהקדם האפשרי להודיע",
"ע"כ" – וכתב:

מהי השייכות?

[2] על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ.

קכה

[תשרי, תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו תמונות מוועידה השנתית של צאגו"ח שהתקיימה בחול המועד סוכות (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ראיתי ות"ח. להחזיר**קכו**

[מוצש"ק נח, בדרי"ח מרחשון, תשל"א]

מענה לאי מאנ"ש שכתב: "על-דבר עבודתי בהוראת חסידות ודינים בבית-ספר... מציעים לי עוד... שעות... ומבקש אני בזה הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל הני"ל" ("התקשרות" גליון נג ע' 15. אגרות-קודש חכ"ז ע' ה):

שייך להנהלת הכולל (באם לומד שם) – באם לאו נכון הני"ל. ויהא בהצלחה.

קכז

[תחלת תשל"א]

מענה לר' מרדכי שוסטערמאן על מכתבו בו כתב את שמות כל המתעסקים בעבודת הסידור וההדפסה של "המשך יו"ט של ר"ה תרס"ו" היו"ל ע"י מערכת "אוצר החסידים" (ס' "למען ידעו... בנים יולדו" ע' 152):

[. .] **וגדול זכותם במאד, ויעמד להם בזה ובבא, אזכיר עה"צ.**

קכח

[ה' מרחשון, תשל"א]

מענה להשליח ר' אברהם קארף על מכתבו ע"ד ההחלטות שנתקבלו בעת התועדות חסידים מוצש"ק נצו"י לפני "סליחות" (מהעתקת המזכיר, באדיבות א' מאנ"ש שי):

ת"ח על הבשו"ט ויה"ר שיבוא בפו"מ ובהוספה.

קכט

[ט' מרחשון, תשל"א]

ממענה לחתן (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 307. תשורה שפירא י"א אייר תש"ס ע' 61. אגרות-קודש חכ"ז ע' יא):

(2) א"כ יעשה בהקדם. ואין ענין בכלל לבזבז מעות על הוצאות חתונה. והלואי שיזכו להראות דרך לאברכי אנ"ש שי' – אשר חתונה חסידותית היינו בהרחבה בכל ענינים הרוחניים והרחבה אמתית, ויקר ממנום של ישראל להשתמש בו – לא בשביל להראות לפ' שכאן היו פרחים גשמיים – יותר מאשר אצל פ' וכיו"ב, כ"א שהרבו החו"כ שי' בצדקה לפני החתונה ובזמנה ועוד ועוד.

קל

[ט"ז מרחשון, תשל"א]

מענה לר' מ.י. רוטמן על מכתבו בו הציע שחב"ד תארגן מרכז למציאת מקומות עבודה לבנ"י –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' טז.

קלא

[בדר"ח כסלו, תשל"א]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב – בהמשך להמדובר בהתועדות ש"פ תולדות: "לפי ביאור כ"ק אדמו"ר שליט"א ברש"י שבת זו אינו מובן לי. " (מצילום כתי"ק – ריש תו"מ התועדויות חס"ב (תשל"א ח"א). תשורה כהן י"ב תמוז תשס"ד ע' 20):

[1] במכתבו כתב: "למה מביא רש"י כלל הברכה "והתברכו בזרעך", הי לו להביא רק – "ואעשך לגוי גדול" המובא ברש"י בצרוף "לך לך" שם?". כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "ואעשך לגוי גדול", וכתב:

אז אינו מובן "ולזרעך אתך" שבכאן

ועפ"ז מובנים ההוספה והשינוי מל' הכתוב שפי' שבו מתברך, אחר שבפרש"י: (הזרע) המבורך

וי"ל שעפהנ"ל מדויק ברכת אברהם ל' יחיד (כי ב' הנ"ל תלויים זב"ז

[2] במכתבו כתב: "'והתברכו בזרעך" אינו בין הברכות הנאמרות בצרוף "לך לך", רק בצרוף לעקידה?". מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

זרעך דיעקב – ג"כ הוכרחו – ע"פ דברי יצחק כאן – ללכת בדרך (שהרי שלחו לארם ומסיים לרשתך את ארץ מגורידך – היינו שיחזרו לא"י) ולכן הוכרח גם זרעך לברכה מיוחדת "והתברכו"

קלב

[ד' כסלו, תשל"א]

מענה להשליח ר' משה יצחק העכט על שאלתו בקשר להשתתפות ב"קאנפערענץ" מסויים (ריש "סי' זכרון – תפארת משה יצחק". תשורה העכט ט"ז כסלו תשס"א ע' 47. אגרות-קודש חכ"ז ע' כו):

מובן א) שצריך ללכת ולהשתתף. הנ"ל צריכים לדעת ששקלא וטריא על דבר חנוך בעיר פשיטא שצ"ל בהשתתפותו.

(ב) אינו מכבודו שבעניני חינוך והוא כאילו אין לו מה ללמדו וממילא ידבר ועם ברייטקייט.

(ג) על דבר גודל החינוך במסורת אברהם יצחק ויעקב ושרה רבקה רחל ולאה ולזה נתייחד אח"ת וכו' והצליחו וכו'.

(ד) על פי הנ"ל מובן שבעזר הכספי שיוסיפו על העבר הרי זה אינוועסטמענט הכי טוב וכו' [.]

קלג

[אור לד' כסלו, תשל"א]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א ל"ועד המסדר" – בקשר להמאורע שאירע בעת התועדות ו' תשרי, שביזמת הועד נקשר כסאו של הרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס אל השולחן (הקלטות הרב יהודה ליב שי' שפירא מספר 326. והעתקה):

לועד המסדר שי'

נבהלתי להודיע היום (אור לד' כסלו) שבהתועדות העברה (דוא"ו תשרי – בעש"ת) היתה כסא של פ' קשורה בשלשלת של ברזל לשלחן וכו'.

ובודאי אין כוונתי לעשות מענין בו אני משתתף – הלבנת פני חברו כו'. וכידוע מחז"ל בזה

ולכן

(א) בעל "ההמצאה" הנ"ל (באם הוא מחברי ועד המסדר) תומ"י יתפטר מהועד

(ב) ועיקר – יביא כתב מחילה מפ' שמחל לו וכו'.

(ג) שאר חברי הועד – באם לא היתה ידם במעל הנ"ל – ימצאו מכתב מפ' שאין לו כל קפידא עליהם וכו'

או (באם מאיזה טעם לא יבוא כהנ"ל לפועל) יודיעוני בהקדם (עכ"פ לא יאוחר מיו"ד כסלו) ואדע מה אשר לפני

קלד

[אור לד' כסלו, תשל"א]

מענה לחברי "ועד המסדר" שכתבו – בהמשך להמענה שקיבלו:

"ההמצאה" לא נתחדשה עתה מאתנו, כי איזה שנים לפני זה הי' כבר פעם באופן כזה, וגם אז לא היתה ההמצאה מאתנו.

עתה, בקשר לסידור שולחן הנוסף, דננו ע"ד מקום פ', ולפיענ"ד ושיהי' לכבוד כל הענינים ולהסיר תלוות מכו"כ (מאנ"ש ושלא מאנ"ש) זה כמה שנים, הסכמנו כולנו באופן הנ"ל. וכמה מזקני אנ"ש ומאנ"ש בכלל הביעו את דעתם שזה נכון.

כעת, לאחר קבלת ה"צעטיל" של כ"ק אדמו"ר שליט"א הננו מצטערים מאד על ההוצאה מהנ"ל ומתחרטים אנו על שגגה זו.

ומכיון שכולנו שגינו בהנ"ל, הרי כפי הבנתינו בדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, מתפטרים אנו מועד המסדר.

מחברי ועד המסדר יסעו מחר יום ד' איה"ש להנ"ל לבקש מחילה ולהסיר מעלינו כל קפידא ושיכתוב זה בכתב, ונבקש ברכה להצליח בזה.

גם נבקש ברכתנו הק' אשר מכאן ולהבא נזכה לגרום נח"ר לכ"ק אדמו"ר שליט"א תכה"י."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (הקלטות הרב יהודה ליב שיי שפירא מספר 326. והעתקה):

בכלל – לא לגלות חסרון של פ' הוא דבר גדול וכו' – אבל רק באם אינו נוגע לדין בפועל – שאז הוא ההיפך.

באם אמת הדבר שדעת כל החתומים היתה להלבין פני רב בישראל ישיש, כהן שאף פעם לא ראיתו ישן בהתועדות, שמטלטל עצמו לנסוע להתועדות ויושב מתחלה ועד סוף (החילוק הכי גדול – בינו לרבני אנ"ש שיי' הבאים להתועדות) שומע ומעונין בהמדובר – וכ"ז אינו מחשיב למס"נ בפועל לכבודי!! להלבינו דוקא ברבים, ודוקא בהתועדות שעכ"פ צ"ל חסידותית הרי לא לאנשים כאלו להיות מסדרים התועדות חסידותית – שה"ז דבר והיפוכו, כמובן ולא יצליח.

לאידך גיסא – באם אין הדבר כן ורק שבאו לחפות על א' מהם צ"ע צי דארף מען מותר זיין על הזכות והענין להיות בועד המסדר

קלה

[ה' כסלו, תשל"א]

מענה לחברי "ועד המסדר" שכתבו: "בהתאם להצעתיל של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בקרו אתמול אצל הנ"ל בשם ועד המסדר. . ומוסג"פ מכתב מהנ"ל" (הקלטות הרב יהודה ליב ש"י שפירא מספר 327. והעתקה):

קראתי ות"ח

[להחזיר [מכתב מהנ"ל]

קלו

[לפני יו"ד כסלו, תשל"א]

מענה להחתן התי' אברהם אלטיין שכתב: "הננו לוקחים דירה בבנין. . ומבקשים אנו בזה ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהא מתוך הצלחה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען ש"י וזכות הרבים תלוי בהם):

ויהא בשעה טובה ומוצלחת בכל**אזכיר עה"צ****קלז**

[ועש"ק וישב, כ"ף כסלו, תשל"א]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל בטובו להודיעני (ואם אפשר, לפני שב"ק) איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 977 ע' 21):

בל"נ אשר ע"י השני (לח, ל)

קלח

[לאחר י"ט כסלו, תשל"א (1)]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי על שאלותיו בהמדובר בהתועדות י"ט כסלו:

"בהשיחה בההדרן י"ט כסלו, דיבר כ"ק משבור מלכא שנעץ הסכין בצונן, אתרוג, מטעם בישולי עכו"ם, ולא מגיעולי עכו"ם, דבר חריף או גם לא חריף.

וראיתי אז שבכוונה דיבר כ"ק כמה פעמים בישולי עכו"ם. אשר בעת מעשה ואחרי זה הי' זה לפלא בעיני ובעיני אנ"ש, המקור. לכאורה זהו רק מגיעולי עכו"ם, ולא מבישולי עכו"ם. ולמה הזכיר כ"ק בכוונה בישולי עכו"ם שהוא משום בנותיהן, והלא בגיעולי עכו"ם אין הטעם משום בנותיהן.

ובשו"ע ענין נעיצה בבשר בחלב ולא בהלכות בישולי עכו"ם. וכן כל ענין בישולי עכו"ם התנאי שעולה על שלחן מלכים, ואינו נאכל חי שאינו שייך באתרוג חי, כי הלא אתרוג עולה על שלחן מלכים חי. ולמצוה לתרץ כי הוא פליאה בכוונה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה שוויי ד' כסלו תשע"ו ע' 26-27. והעתקה, באדיבות משפחת הנמען):

[1] סימן בעיגול את התיבות "לכאורה זהו", וכתב:

בתור הוספה שיש לפרש שכאן סכינו מיוחד לפירות וכיו"ב הבא לקינוח (כרגיל בעשירים)

ובמילא האיסור מטעם בישולי עכו"ם

ועפ"ז יתורצו עוד דיוקים שלא הוזכרו

מה היא הפשיטות בנוגע לשבור מלכא ואדרבה.

כהלכות הגעלה שהם בהלכות פסח כמפורש בשו"ע סימן קכ"א ס"ג

[2] סימן בעיגול תיבת "חיי", וכתב:

הראה מי שהוא אוכל אתרוג חי

קלט

[לאחר י"ט כסלו, תשל"א (2)]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' שכתב – בהמשך להמענה שקיבל על שאלתו בהמדובר בהתועדות י"ט כסלו:

"קבלתי המענה מכ"ק אודות ענין אתרוג של שבור מלכא.

כ"ק לומד כי האיסור הוא לא בסכין שיש בו טעם מגיעולי עכו"ם, כ"א מחמת בישול עכו"ם, היינו שבסכין הקטן הי' רק פירות וכה"ג שאין בהם רק איסור בישולי עכו"ם.

וצריך לאמר לפי זה כי גם שבסכין נשתמש בו מתחלה ג"כ רק בצונן ולא שבלע ברותחין, ג"כ צריך לצונן נעיצה. ואולי כי קיבל בליעה שחתכו בו דבר מבושל מפירות, שספק בדין ג"כ אם זהו אינו כלי שני אף שחותכין בו דבר רותח.

אבל כ"ק כתב על שאלתי – כי אתרוג נאכל כמו שהוא חי, וא"כ אין בו בישולי עכו"ם – כ"ק אמר לי במכתבו הראה מי שאכל חי.

יש לי רא"י מגמרא. כי ישנו גמרא אתרוג הי' לרבן גמליאל כמדומה וטבל בו ונתן לצאת בו אחרי כן, משמע שדרכם הי' לאכול אתרוג חי ולטבל בו. וגם לימאנעס וכה"ג אוכלים חי.

ואף אם תמצא לומר שרק לטבל ולאכול צריך בישול, א"כ קשי' איך אכלו מר יהודא, הלא הי' בישולי עכו"ם. אם לא שנאמר כי נתבשל בבית יהודי מקודם או שנתבשל בפאבריק. ונאמר כי דין בישולי עכו"ם דוקא אם נתבשל בביתו כמו פת, שישנו דיעות בשו"ע בזה.

ולמה א"כ יהא הדין שאסור הי' לו לאכול האתרוג, אם לא שנאמר אי' משתייהם: או שאכלו חי, או שאכלו משום כי דבר שנאכל חי אינו בישולי עכו"ם. וא"כ צריך לאמר שהאיסור בסכין מבישולי עכו"ם, יען שמשתמשים בו לפירות מבושלים (רותחים, או צונן), שישנם בס חשש בישולי עכו"ם. וצריך לומר שאותם הפירות אין נאכלים רק מבושלים ועולים על שלחן מלכים, והם אחרי הבישול דבר קשה לא כמאכל שאחרי הבישול אין צריך סכין, כי בדרך כלל סכין צריך רק לפירות הנאכלים קשים חיים לא מבושלים, וא"כ החשש מפירות כמו אתרוגים ולא של אתרוג זה שנתבשל בבית יהודי.

האם כל זה הכוונה הי' ולא דוחק. וא"כ למה כ"ק ענה כי הראה אתרוג שיהא נאכל חי, הלא החשש מבישולי עכו"ם אחרים ולא משל אתרוג.

ליקוט מענות קודש - ה'תש"ל-ה'תשל"א

הלא אפשר הי' לתרץ שבאמת באתרוג אין חשש בישולי עכו"ם יען אינו נאכל חי רק מבושל, והחשש מפירות אחרים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה שוויי די' כסלו תשע"ו ע' 27-28. והעתקה, באדיבות משפחת הנמען):

[1] על תיבת "גמרא", כתב:

ל"ו ע"ב

[2] על התיבות "לרבן גמליאל", כתב:

לרב חנינא

[3] על תיבת "חי", כתב:

מאין לו הפשיטות יותר מבכאן ובלאו הכי צ"ל דרב חנינא האט ניט געביסן ח"ו האתרוג כ"א חתך ע"ד המסופר בע"ז

[4] על תיבת "לימאנעס", כתב:

אולי יודיענו מי אכל עכ"פ כזית א' מזה?

[5] על כללות המכתב, כתב:

להעיר משבת ק"ח ע"ב ובהר"ן שם

להעיר מסידור יעב"ץ ברכות הנהנין בנוגע לאתרוג

מהנסמן בהשערים לקצש"ע סימן נ"ב ובנושא כלים

קמ

[כ"ג כסלו, תשל"א]

מענה להתלמידה רייזל אדלר שהכניסה נאום שמסרה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' מג.

קמא

[כ"ב כסלו, תשל"א]

מענה לר' אפרים וואלף בקשר ל"גיורי וינא" (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון י"ז שבט תש"פ ע' 12-13. תשורה מוזיקנט ל"ג בעומר תשס"ב ע' 47):

פשוט שאין לדבר עם אלו שלא נתפתו לדבר שקר – שהם ילחמו במשרדי הממשלה! כשכל העסקנים יראים לעשות זה!

יש לנסות – כמו שהי' כבר כו"כ כיו"ב שאילתות בכנסת

למשרד (מיניסטר) הקליטה: היש יסוד להשמועה שבא כח המשרד בוינא מדבר כנ"ל וכו'

וא"כ: היתקן להבא

מה יעשה לתיקון העבר

ובאם יהי' טומעל במכ"ע – יגישו השאילתא ויועיל עכ"פ להבא

באם [.] שי' באמת התרשם – למה אין משתדל שידפיסוה במכ"ע מפלגתו (המודיע)?

תמוה הצעתו ע"ד מכירו דמידנציק שי' – תביעה חלשה ביותר שהרי אין בידם ראיי' כלל שהציעו להם זה, משא"כ אלו שנתפתו לשקר ונמצאים באהקת"ו ובתעודתם "יהודי".

בוינא מורה מחינוך העצמאי (מלפנים) והוא בעובי הקורה (וי"א שהוא גם מסייע שם לעוברי כו' או עוד יותר מסיוע) ויכולים ב"כ האגודה באם רק ירצו – לברר על ידו ובפרט אם יסעו לשם.

קמב

[לפני ימי חנוכה, תשל"א]

מענה לר' יעקב יהודה העכט שהכניס הודעה לעיתונות שהכין מטעם מוסד "של"ה" ע"ד מסיבת הילדים שתתקיים ב-770 ביום ז' דחנוכה, בהשתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת תפלת מנחה (מצילום כתי"ק – תשורה ראסקין אדר"ח אד"ש תשע"א ע' 31):

באם יזמינו לנאום עכ"פ רגעים אחדים**ב"כ מאנגליא (סופרין שי')****ב"כ מאפריקא (אלאי שי')****בטח – כולם יהיו שביעי רצון.****מהיר****קמג**

[כסלו, תשל"א]

מענה להחתן הת' משה יהודה קאטלארסקי שכתב: "הציעו לי ממונטריאול שאבוא לשם עם ב"ג לחוג שבע-ברכות בליל ה', ואבקש חווי"ד כ"ק אד"ש האם לנסוע כיון שהוועטער שם הוא לא בטוב. אבל האווירונים נוסעים. ברצוננו לבוא לכאן על ש"ק בחזרה, לעשות השבע ברכות בעת ההתוועדות של כ"ק אד"ש" (תשורה קאטלארסקי ג' מרחשון תשע"ד ע' 58):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "ברצוננו לבוא לכאן על ש"ק בחזרה, לעשות השבע ברכות בעת ההתוועדות של כ"ק אד"ש", וכתב:

א"כ למה להכנס לכ"ז ובניטל וכו', ומסיימים בטוב

קמד

[לפני חודש טבת, תשל"א]

מענה לר' מיכאל טייטלבוים שכתב – בקשר למשפט על שטח מסויים עבור מוסד חינוך "אהלי תורה": "המשפט ע"ד הבאזאר נדחה עד חדש טבת תשל"א" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' מנחם מענדל שי' טייטלבוים וזכות הרבים תלוי בו):

וכל העכבה לטובה.**קמה**

[ח"י טבת, תשל"א]

מענה לר' ברוך נחשון ששאל האם לעזוב את מקום דירתם בחברון עיה"ק מפני קשיים שונים ("התקשרות" גליון תתלד ע' 9):

הרי התנחל בחברון ומהו השינוי?**קמו**

[כ"ף טבת, תשל"א]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "לוטה בזה מכתב מהגב' . . . (בעלה ר' . . . ע"ה הי' מפקח מטעם החינוך החקלאי בביה"ס החקלאי בכחב"ד והי' ידיד למוסדותנו), בקשר לקרוב משפחתם הב' . . . בן . . . מצורף למכתבה תצלום מהדו"ח הרפואי של הרופאים שטפלו בו, לפי דבריה המשפחה מיואשת מהמצב וחושבים אם להעביר את בנם לטיפול בבי"ח בארה"ב לפי הכוונה ועצת כ"ק אדמו"ר שליט"א. הם מבקשים חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א וברכה לרפואה שלמה וקרובה" (מצילום כתי"ק – סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 92, 259):

אזכיר עה"צ.**בדהתפוחה"ז (כנראה לא נבדקו זה זמן רב).**

לאחרי הקונסיליום (המוזכר במכ' המצו"ב) – כדאי לבקש הרופאים המטפל(ים) שיכתבו(ו) בפרטיות הדרושה להראות למומחים כאן ולשלוח זה לכאן (באמצעות רופא כאן שיתקשר עם המומחים כאן וישאל חו"ד).

והרי נא' ותשועה ברב יועץ

להחזיר המצו"ב

קמז

[אור לכ"ב טבת, תשל"א]

מענה לר' צבי מאיר שטיינמעץ על מכתבו – בהמשך לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות ש"פ מקץ, ע"ד קניית מניות בחברת "חברה" לטובת חיזוק שכונת קראונהייטס, ואשר כאו"א מהקונים יקבל שטר של דולר מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א – בו כתב:

"הנה לקראת הגשת רשימת קוני מניות ה"חברה" ביום כ"ד טבת הבעל"ט הנני לדו"ח בשם ה"וועד הזמני" על ההישגים שעד עתה:

נמכרו עד עכשיו בתשלום כל המחיר 50 מניות (לערך). נמכרו עד עכשיו בתשלום חלקי עוד 70 מניות (לערך). מלבד מספר המניות שנמכרו במונטריאל בהשתדלותו של הרה"ח מוהר"ר יצחק הנדיל שיחי' לערך 30 מניות. ס"ה זמני 150 מניות כ"י. באנגלי' משתדל הרה"ח מוהר"ר ברל פטרפס שיחי' במכירת המניות.

כדאי לציין – כאשר יראה כ"ק אדמו"ר שליט"א מהרשימה שתוגש – כי רוב הקונים הם מקרב אנשי החנוך ומלמדי תינוקות, שממש במס"נ רכשו בזריזות מניותיהם. יברך השי"ת חילם ופועל ידם ירצה.

הוחלט לקיים הבחירות לוועד המנהלים (בורד אוף דירקטורס) ולוועד הנאמנים (בורד אוף טרסטיס) בפרוס י' שבט הבעל"ט, כשגם נציגי ערי השדה יוכלו להשתתף."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (אגרות-קודש חכ"ז ע' ע). תשורה זלמנוב אדר"ח אדר תשע"ג ע' 97, 119):

אין פלא על המספר הכי מועט, כי כנראה אין פרסומת כלל עד"ז. ומצער עוד יותר: ההחלטה (1) שכצ"ל. (2) שג"ז ענין טוב ביותר לפוליטיקה ולפירוד ולמחלוקת וכו'.

קמח

[ועש"ק וארא, כ"ה טבת, תשל"א]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל בטובו להודיעני, ואם אפשר, לפני שב"ק, איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 54):

ו, ט: ורבותינו דרשוהו כו' (באו"א ממשנ"ת בתשכ"ה – שאינו ע"ד הפשט כ"א מדברים נפלאים)

קמט

[לאחר ש"פ וארא, כ"ו טבת, תשל"א]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות ש"פ וארא:

"נתבאר אפשריות קושיא אצל משה, אעפ"י שבא לו בירושה מהאבות לא הרהרו, שזהו ע"ד המסופר בנוגע לאברהם אבינו ענין ויצחק מצד הגוף וכו', ובנוגע למשה ענין נוסף שנתגדל בבית פרעה וכו', ויגדל משה וכו', ומשום זה הי' מקום לקושיא.

באוה"ת שמות (ע' סא) בשם הזהר: מיד דאתייליד אספקלריא דנהורא הוה עמ"י. . משה מיד אתקשר בדרגא דילי.

ובד"ה בטח בהוי', תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 83 ואילך): משה משה לא פסיק טעמא בגווייהו דמיומא דאתיליד שלים הוי. . עובדי הוי' בגופם הוא שצריכים לברר ולזכך גופם ומדותיהם ועובדי הוי' בנשמתם שבגופם ומדותיהם הם שלמים ואין צריכים שום עבודה. . דזהו ההפרש בין אברהם למשה.

וכן שנוולד מהול – סוטה יב, א – הובא ונתבאר באוה"ת שם (ע' ס') ומבאר שם שקאי עליו ירום מאברהם.

ולפי הנ"ל הרי שגופו הי' מזוכך ולא הי' צריך שום עבודה וכו', משא"כ אברהם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה טענענבוים כ"ד אדר תשס"ד ע' 14):

הרי נת' הודגש שזהו ע"פ הסיפור דותצחק גו'

[ובפרט עפמשנ"ת בכ"מ דגופו של אלי מזוכך ביותר]

קנ

[טבת, תשל"א (1)]

מענה לר' שלום מענדל קלמנסון ששאל האם שייך להכנס ל"יחידות" – בקשר לבעיות שנוצרו בנוגע לקהלת "שניאור" שבניהולו – שלא בזמן הרגיל, כך שאם יגולל את הבעיות לא יפריע לאחרים הממתינים (ס' 'פעילות חוצה גבולות" ח"ב ע' 246):

! ? הרי גם הרר"נ שי' נעמאנאו והר"ד שי' הורביטש וכו' נכנסים בזמן זה דווקא

קנא

[טבת, תשל"א (2)]

מענה לר' שלום מענדל קלמנסון שכתב: "כפי שכתבתי בהצטל הנ"ל, הנה עיקר מטרת ביאתי כעת, הוא: לברר דעת כ"ק בהנוגע להספיקות שיש לנו, ולקבל הוראות, מה שצריך לעשות בכדי שכל הענינים יסודרו באופן המתאים. ושיקויים ברכת כ"ק "שכל המנגדים ישלימו אתנו, והמוסד לא רק שיתקיים, אלא עוד יפרח ויגדל". והנני בזה לשאול מכ"ק . . . (ס' 'פעילות חוצה גבולות" ח"ב ע' 247-248):

[1] במכתבו כתב: "אם האמת הוא כמו שאנחנו מרגישים, אשר קהילת שניאור נתייסד ע"י ליובאוויטש וצריך שישאר גם על להבא ברשות – ותחת פיקוח – ליובאוויטש. ואנ"ש שי', ובפרט אלו הגרים באבערוויליע, צריכים להתעניין ולעזור כ"א לפי יכולתו וכו', ואז נוכל איה"ש ובעזרתו ית' להחזיק מעמד נגד כל המניעות והעיכובים וכו', וסוכ"ס הנה חפץ ה' בידינו יצליח. או שהצדק הוא עם . . . האומרים "שקהילת שניאור אין לה שום שייכות לליובאוויטש וכו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וכתב:

[האמת] כן. וכמה פעמים אמרתי פן לאנ"ש שיחי' דשם

ומחק את מה שכתב: "או שהצדק הוא עם . . . האומרים "שקהילת שניאור אין לה שום שייכות לליובאוויטש וכו'".

[2] במכתבו כתב: "איך ובאיזה אופן להמשיך . . . אם למסור את הענין לבית משפט כמו שהפרעפקטור כותבים לנו. אשר לפי דעת הרב הלל שיי פעוונזנער מותר לעשות זה מצד הדין, ולפי דברי העורכי דין הנה קרוב לוודאי שזוכה בדין . . . אבל יש בזה כמה חששות . . . או להמשיך המשא ומתן עם הפרעפקטור".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את מה שכתב ע"ד דברי העו"ד, וכתב:

2. כעצת עו"ד

[3] במכתבו כתב: "ואולי כדאי, לנסות עוד הפעם, להשפיע – על ידי אני"ש וידידים – שישבו מדרכם ויניחו אותנו לעבוד במנוחה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

3. ג"ז כדאי ובכל אופן

[4] במכתבו כתב: "ואפשר יכול להיות שמכתב כללי לעדה הספרדית באובערוויליע יכול לקרב הלבבות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

4. אין זה בנוהג כלל

[5] במכתבו כתב: "אם נכון, לארגן מנין של מתפללי נוסח חב"ד – וכבר התפללו כמה שבתים – בבנין "קהלת שניאור", כמובן באופן שאינו מפריע כלל וכלל לביהכנ"ס מתפללי נוסח ספרד, שהוא קיים מכבר".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

5. בהתייעצות עם אני"ש שיי שעל אתר. ורק באם לא תתעורר מלחמה עי"ז.

[6] במכתבו כתב: "הנני חוזר בקשתי שבקשתי מכ"ק, לשלוח מי שהוא שינהל את קהלת שניאור, הנני בטוח שאם כ"ק ימנה על זה אחד שהוא בר פועל ובעל מרץ ואיש אשר רוח בו, הנה אז בדרך ממילא ישתנו כל הדברים לטוב, מפני כמה טעמים . . . ובאמת אינני מרגיש זה לירידה ח"ו עבורי. רק שהענין יתעלה בעזהשי"ת וזכות עבודתי "בהנחת היסוד" לא יגרע בזה – שאדם אחר ימשיך לעבוד בעבודת ה'בנין עדי עד". ובפרט שגם אז אוכל להיות מועיל בעזהי"ת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

6. אין לי שליח בזה

[7] במכתבו כתב: "עד עכשיו לא בקשתי עדיין כסף עבור קהלת שניאור משום אחד מאנ"ש דפה. ואני שוקל אם לבקש בפעם הזאת, או לא".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

7. יעשה בזה כבעבר

[8] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ להנ"ל

[9] למכתבו – צירף: "רשימה מחברי הועד "שנבחרו" באסיפה הכללית של יום 27/12/70".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

? והוא הכותב (8)

להחזיר המצו"ב (9)

קנב

[ער"ח שבט, תשל"א]

מענה לר' ניסן נעמאנאוו ששאל ע"ד קביעת זמן חתונת בנו התי' יצחק (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 32 (ע' עב)):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת מה שכתב: "בנוגע להמענה ע"ד קביעת זמן החתונה נא אם באפשרי לענות לבני יחי' על אתר הנ"ל", וכתב:

ידועה דעתי (ומטעמים מובנים) שבדורנו, הנה לאחרי החלטה על שידוך – כל הקדם זמן החתונה ישובת.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את שורות המענה בחץ ובעיגול; ובחתימת הנמען – סימן קו אצל תיבת "ניסן", ובחץ ובעיגול תיבת "נעמאנאוו"].

קנג

[תחלת שבט, תשל"א]

מענה לר' אפרים וואלף שהכניס שאלת א' מאנ"ש האם לעבור ניתוח מסויים (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 106):

כדעה אחידה של שני רופאים מומחים**קנד**

[ז' שבט, תשל"א]

מענה לא' ממנהלי בתי-ספר חב"ד שהציעו לו עבודה במוסד מרכזי –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' עו.

קנה

[ועש"ק בשלח, יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"א]

מענה לר' טובי בלוי ור' אברהם חנוך גליצנשטיין – חברי מערכת "בטאון חב"ד" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבם שאלו את מי לצרף כחבר מערכת שלישי.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בכלל שייך לאנ"ש שי' שעל אתר ובמיוחד כיון שיו"ל ע"י צעירי אגודת חב"ד באה"ק להנהלת צאגו"ח. ולפלא הכתיבה לכאן.

[2] במכתבם שאלו האם להדפיס את רשימת אדמו"ר מהרי"ץ ע"ד "ויכוח מינסק".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כמדובר וכמה פעמים – במקום ספק אין להדפיס.

קנו

[ועש"ק בשלח, יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"א]

מענה למרת שפרה יהודית גולומבוביץ המתעסקת עם אלמנות ויתומי חללי צה"ל הי"ד –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' עז.

קנז

[לאחר מוצש"ק בשלח, י"א שבט, תשל"א (1)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות מוצש"ק בשלח י"א שבט:

"להנאמר בדבר ההפגנות ואפי' אם הנמצאים שם אומרים לחיוב אין שומעים להם וכדוגמת חולה שאין שומעים לו אלא להרופא, כי החולה אינו יודע בעניני רפואה וכו' –

בשו"ע אדה"ז סשכ"ח סעי' יב: חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר אין צריך שומעין לחולה כי לב יודע מרת נפשו ואם הרופא אומר שאותה התרופה מזיק לו שומעין לרופא.

– לא נתבאר איך הדין באם רופא א' אומר שיזיק והשני אומר שלא יזיק, אם זהו כמו באכילת יוהכ"פ שהמחליט הוא החולה –.

ועד"ז בהל' יוהכ"פ סתרי"ח ס"א אם החולה אומר שצריך לאכול ואפי' ק' רופאים אומרים לא ושמאכל זה יזיק לו שומעין להחולה כי לב יודע מרת נפשו.

הרי ששיטת אדה"ז שגם בנוגע לתרופות – החולה נאמן וכו"ו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז ה' אדר תשע"ב ע' 9):

על מה שכתב: "הרי ששיטת אדה"ז שגם בנוגע לתרופות – החולה נאמן וכו"ו, כתב:

בענין ששייך לומר שהוא מבין

קנח

[לאחר מוצש"ק בשלח, י"א שבט, תשל"א (2)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל על שאלתו בהמדובר בהתועדות מוצש"ק בשלח (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז ה' אדר תשע"ב ע' 9):

[1] במכתבו כתב: "כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לציין על שאלתי בענין ההפגנות משו"ע או"ח סי' שכ"ח ותרי"ח ששומעין לחולה ולא לרופא כי יודע לב מרת נפשו – "בענין ששייך לומר שהוא מבי"ן. בשו"ת הרדב"ז ח"ד סי' ס"ו (מקור דין הני"ל): אם אמרה צריכה אני אפילו שיש שם חכם ורופא שאומר אינה צריכה לה שומעין והוא הטעם לשאר חולאים דלב יודע מרת נפשו דאע"ג דרוב חולים אינם בקיאים בחולי שלהם יש מקצת שבקיאים ושמה זה מן המעוט וספק נפשות להקל ולא הלכו אחרי הרוב בפקו"י. . ועוד רא"י מלשון רבינו תם ז"ל שכתב וז"ל וכי חולים נביאים הם בקיאים הם אך כיון שיודע החולה או החי שהוא שבת או יוהכ"פ ואומר צריך אני ואינו יכול לסבול מחמת החולי מאכילין אותו ואפי' סבורים החולים שאינם מסוכנים. . בין לעשות לו שאר תרופות. . אין צריך לומר אם התרופה ששאל החולה הוא מהדברים שרגילין לעשות לאותו חולי דפשיטא דלחולה שומעין ולא לרופא אלא אפילו אינו מהדברים שרגילין לעשות שומעין לחולה משום לב יודע מרת נפשו, ע"כ".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות: "ששייך לומר" (מלי המענה הקודם), "יש מקצת שבקיאים ושמה זה מן המעוט" (מלי שו"ת הרדב"ז) – וכתב:

ה"ז ממש כהנ"ל

[2] במכתבו כתב: "ואולי יש להעיר משמו"ר פ"ט, א: יודע מרת נפש. . שהלב מרגיש בצרה שהוא מיצר. – היינו שסומכין על החולה (או שאר מרת נפש) מפני הרגשתו (ואינו תלוי בבקיאותו או הבנתו)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "ואינו תלוי", וכתב:

!?! הרי מפורש הפכו ברדב"ז

[3] במכתבו כתב: "בסי' תרי"ח ס"ב כותב אדה"ז: ואע"פ שהחולה בעצמו אומר שא"צ אין אמירתו נחשבת לכלום. . דשמה מחמת טירוף הדעת הוא אומר כן שאינו מרגיש בחליו וכו'. – ואין אומרים סברא זו

להיפך, כשאומר שצריך נגד מאה רופאים שאומרים אינו צריך ועוד שיזיק לו אלא שומעין לו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "ועוד שיזיק לו", וכתב:

הא מנ"ל!?

קנט

[לאחר מוצש"ק בשלח, י"א שבט, תשל"א (3)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על מכתבו – בהמשך להמענות שקיבל על שאלותיו בהמדובר בהתועדות מוצש"ק בשלח: "מה שכתבתי ועוד שיזיק לו ואעפ"כ שומעין לחולה וצויין "הא מנ"ל" – בסי' תרי"ח ס"א: ולפיכך אפי' מאה רופאים אומרים שא"צ לאכול ואפי' הם אומרים שהמאכל מזיק לו שומעין לחולה [ואין אומרים שמא מחמת טירוף הדעת וכו']" (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז ה' אדר תשע"ב ע' 10):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "שהמאכל", וכתב:

כי בעניני מאכל להשביע רעבונו שהוא רעב – הלב יודע מרת נפשו (וע"ד שיודע אם אחזו בולמוס ולמה ומאכילין אותו אפילו דבר המזיקו ודאי בשביל לשמור חייו)

אבל מהי השייכות לריפוי ע"י סממנים וניתוח – שאין לו כל מושג וידיעה בהם

קס

[לאחר מוצש"ק בשלח, י"א שבט, תשל"א (4)]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על מכתבו – בהמשך להמענות שקיבל על שאלותיו בהמדובר בהתועדות מוצש"ק בשלח:

"כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לחלק בין אכילה (דשייך לומר ע"ז יודע לב מרת נפשו) משא"כ בנוגע לריפוי ע"י סממנים וכיו"ב "מהי השייכות".

חילוק זה הוא יסוד השאלה ששאלו את הרדב"ז וז"ל: ויש מקצת נבונים שאמרו דלא דמיא כלל (לאכילה ביוהכ"פ) דבשלמא גבי אכילה שייך למימר שפיר לב יודע מרת נפשו אבל לגבי שאר תרופות אין החולים

בקיאים בחולי שלהם ולבקיאים שומעים ולא לחולה ואע"ג דקיי"ל ספק נפשות להקל אין כאן אפילו ספק וכו'.

וע"ז באה תשובתו וז"ל: אותם שאומרים דאין מחללים על חולה שיש בו סכנה בזמן שאומר צריך אני אפי' שרופא אומר אין צריך מקילין בפיקוח נפש דאין רוח חכמים נוחה מהם שאמרו הנשאל הרי זה מגונה והשואל כאלו שופך דמים. ומסיים שם: הכלל העולה מדברי אלה דטעמא דלב יודע מרת נפשו שייך בין באכילה בין בתרופה וכו'.

וכן פסק אדה"ז בסי' שכ"ח סעיף י"ב: חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר אין צריך שומעין לחולה כי לב יודע מרת נפשו.

[ועוד, שהרי הרדב"ז שם כותב שאפילו אם החולה מבקש תרופה שאיננו מהדברים שרגילין לעשות שומעין לחולה משום לב יודע מרת נפשו].

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז ה' אדר תשע"ב ע' 10):

סימן בעיגול את התיבות: "ומסיים שם", וכתב:

דאפשר הוא מהמיעוט דבקי – משא"כ בשלילה החלטית דאפשריות זו.

קסא

[י"ד שבט, תשל"א]

מענה לר' אברהם קארפערד שכתב אשר ארגון "טהרת ישראל" שבניהולו מארגנים "סמינר" לכמה ימים בו ידובר ע"ד עניני גרים וגרות ואיך לחיות כיהודי, ומבקשים עצה על איזה ענינים לדבר –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' 9.

קסב

[לאחר ט"ו בשבט, תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח מפרסום תוכן קצר מהמדובר בהתועדות ט"ו בשבט ע"ד "שעכשו הזמן שצריכים "לכבוש" העולם ע"י יגיעה והוספה ביתר שאת וביתר עז בלימוד התורה" (סי' "משבחי רבי" ע' 165-164):

הה' המשך?

קסג

[תחלת אדר, תשל"א]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א – בצירוף לשלשה מברקים להרב שלמה יוסף זווין בקשר ל"גיורי וינא" –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' פח (בהערה).

קסד

[ג' אדר, תשל"א]

מענה לנערה ששאלה: (א) בקשר לילד מאומץ מסויים; (ב) מקום מגורי; (ג) האם להתעניין בשידוכין, וכיצד לספר להמדובר ע"ד בעי' מסויימת –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' פז-פח.

קסה

[ג' אדר, תשל"א]

מענה לר' אברהם אלטר הלוי הבר על מכתבו (קובץ "אגרות קודש למשפחת הבר" ע' 94):
ע"פ עצת ידידים הנמצאים באהקת"ו. אזכיר עה"צ.

קסו

[ה' אדר, תשל"א]

מענה לא' שהשקיע בסרט-צילום על ליובאוויטש –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קה.

קסז

[ועש"ק תצוה, ח' אדר, תשל"א]

מענה לא' שהשקיע בסרט-צילום על ליובאוויטש – על מכתבו בהמשך
להמענה שקיבל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קה.

קסח

[ועש"ק תצוה, ח' אדר, תשל"א]

מענה להשליח ר' שלמה זלמן העכט שכתב שכמה אנשים קמו במטרה
לסלקו ממשרתו בתור רב בית-הכנסת שלו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קז.

קסט

[ועש"ק תצוה, ח' אדר, תשל"א]

מענה להשליח הרב יצחק דוד גראנער (אגרות-קודש חכ"ז ע' קו-קז).
תשורה טלזנר כ"ג אד"ש תשע"ד ע' 14):

יסוד המענה: מה שיתירו לכתות הנ"ל – ה"ז היתר לכל הכתות
(שפשוט – שאין יסוד בשו"ע לחלק ביניהם), וכיון ששאלוני – ה"ז
היתר לכל המוסדות ששואלים חו"ד שלי בכיו"ב.

עפ"ז מובן ג"כ – שהקושיים שיתגברו עליהם אפילו שידרשו יגיעה וכו'
– ה"ז לתועלת כל המוסדות הנ"ל.

אזכיר עה"צ.

קע

[לפני חג הפורים, תשל"א]

מענה ל"ועד המסדר" שכתבו – בקשר לביקור מר שניאור זלמן שז"ר בחצרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א בליל חג הפורים: "רשומה בזה הצעת הסדר (וכן שאלות אחדות) לערב וליל פורים הבע"ל. . כהנ"ל הוצע בהתייעצות חברי הועד באסיפה שהתקיימה אתמול מוצש"ק, ובאם אין הערות ע"ז, נשתדל להביא לפועל כהנ"ל" (מצילום כתי"ק – תשורה טענענבוים כ"ד אדר תשס"ד ע' 5-6):

[1] במכתבם כתבו: "אם צריכים לנסוע מכאן לקבל פניו (ע"ד שהי' בפעם האחרונה), ובאם כן – בטח יודיעו מהמזכירות מי יסע".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "בטח", וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "יודיעו מהמזכירות מי יסע".

[2] במכתבם כתבו: "לסדר מקהלה ברחוב לקבל פניו כשיגיע ל770 (ע"ד שהי' אז)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

? האומנם הי'?

[3] במכתבם כתבו: "לסדר על הארויפגאנג ל770 שתי שורות של ב"כ המוסדות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

או של בעלי כח שיהי' סדר (ולא ע"ד שהי' אז)

[4] במכתבם כתבו: "הבית המדרש (למעלה) . . אם יכנסו לביהמדר" הנ"ל לפני כניסתו להיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א (ע"ד שהי' אז)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– קרוב שלא

[5] במכתבם כתבו: "לארגן עוזרים שישגחו על הסדרים בביהכנ"ס".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– בעלי כח (ונימוס ג"כ) ושיהיו ניכרים שהם עוזרים.

[6] במכתבם כתבו: "להכריז לפני ערבית ע"ד הסדר וכי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– ומעת שיכנסו לשם (הנ"ל) ועד היציאה – ניט שטופען זיך (כל אחד על מקומו כל הזמן).

[7] במכתבם כתבו: "אם צריכים להכין מגילה עבור האורח שיי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– לא.⁴

[8] במכתבם כתבו: "השטח החל מכותל הדרומי עד אחרי הארון קודש, ומכותל המזרחי עד העמודים – יהי פנוי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

רושם מוזר ביותר וביותר והיפך דין מגלה שצ"ל ברוב עם.

[9] במכתבם כתבו: "הספסלים מאחורי כ"ק אדמו"ר שליט"א – ספסל הראשון עבור זקני רבני אנ"ש. לאחרי זה – עבור המלווים את האורח שיי, וכן עבור הזקנים מאנ"ש. שאר הספסלים והשלחנות – להוציאם מביהכנ"ס".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול תיבת "הספסלים", וכתב:

ואיפוא ישבו?! כן הרי אז לא יהי בכלל כל סדר, כ"א שטופען און חאָפען!!

(ב) סימן בחץ ובעיגול את התיבות "השלחנות – להוציאם מביהכנ"ס".

[10] במכתבם כתבו: "לאחרי ערבית וקריאת המגילה – מציע ר' משה יעקב שיי טלישבסקי, לנגן שושנת יעקב – אם נכון".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– ה"ז יום תענית

[11] במכתבם כתבו: "לאחרי הנ"ל – לעלות במעלית ויכנסו להיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א ביחד עם המלווים ואחדים מאנ"ש".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

צ"ע.

[12] במכתבם כתבו: "להכין מאכל ומשקה עבור המלווים, העתונאים וכו' – בביהמ"ד ל"מעה".

על התיבות: "להכין מאכל ומשקה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ע"י קייטערער (יפה – גם בחיצוניות וכפשוטו)

[13] במכתבם כתבו: "ישנה הצעה – להציע לבי"כ אנ"ש בערי השדה (בפרט הסמוכים לני"י) ומי מהם בקש זה ג"כ – שיבואו לערבית וקריאת המגילה עם א' או ב' מבע"ב החשובים שלהם, ואחרי שיצא האורח מהיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א לפני נסיעתו – להציגם לפניו ולעשות צילום וכו' – אם נכונה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

– בטח תהי' קנאה ורעש וכו'

[14] במכתבם כתבו: "לאחרי שיצא מהיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א – שיהי' פרעס קונפרנץ במרכז (ע"ד שהי' אז)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "ע"ד שהי' אז", וכתב:

באם אפשר נכון ביותר

[15] במכתבם כתבו: "מי מאנ"ש ללוותו להמלוך".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

– כנ"ל א'

[16] במכתבם כתבו: "ונבקש ברכתו הק' להצלחה בכ"ז".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ.

קעא

[י"ז אדר, תשל"א]

מענה לאי שכתב ע"ד פלוני שהי מאומץ –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קי.

קעב

[י"ז אדר, תשל"א]

מענה לאי מאנ"ש דאה"ק (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 133):

ויהא בשעטו"מ**קעג**

[ח"י אדר, תשל"א]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להשליח ר' שרגא פייוויש
וואגעל (מצילום כתי"ק – תשורה גראסבוים אדר"ח כסלו תשע"ט ע' 8):

**מצו"ב השתתפותי בהוצאות ההתועדות שבודאי יסדר בחזרתם
לאנגליא**

**(1) בלונדון (ויתדבר בזה עם הר"א שי' וויינגרטן שנמסר ע"י משקה
מההתועדות דכאן)**

(2) בגלאזגאו

לכאו"א ח"י לירות

שני הסידורים. – כמדובר אמש.

קעד

[כ"א אדר, תשל"א]

מענה השליח ר' יהודה ליב ראסקין ששאל האם לסדר קבוצה של מורות לנסוע בימי הקייץ לבקר בחצרות קדשנו (אגרות-קודש חכ"ז ע' קיב. תשורה לברטוב כ"ג שבט תשע"ט ע' 108-112):

ע"פ שינוי הרוחות החל מזמן לזמן בכ"מ, כולל גם מדינתנו – וא"א לשער מראש מצב הרוח לאחרי כו"כ חדשים – אין כדאי שמוסדותינו שם יתעסקו במה שהוא חוץ מענייני חינוך ויר"ש וכו' – ועאכו"כ שלא לארגן נסיעות חוץ למדינתם – שלע"ע לא איכפת להם (שם) זה.

מהיר**קעה**

[כ"ח אדר, תשל"א]

מענה לשליח שנסע למקום שליחות חדש ונשאר עליו לשלם החובות במקומו הראשון –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קיג.

קעו

[ועש"ק ויקרא, ער"ח ניסן, תשל"א]

מענה לר' יהושע שניאור זלמן סערעבריאנסקי שכתב: "בשבוע הבעל"ט יועבר הבנין החדש לרשות הישיבה גדולה להצלחה, והשי"ת יעזרנו למצא קונה טוב להמגרש של הישיבה הקודם" (תשורה סערעבריאנסקי ט"ו מרחשון תשפ"א ע' 13):

אזכיר עה"צ לכהנ"ל

קעז

[תחלת ניסן, תשל"א]

מענה לר' שלום דובער הכהן כהן על מכתבו (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 147):

כהוראת הנהלת הכולל**קעח**

[אור לוי ניסן, תשל"א]

מענה לא' ששאל האם יש לעשות לילדת ניתוח קיסרי ביום עש"ק, כיון שהרופא אומר שבשום אופן אינו רוצה לדחות הניתוח לאחרי ש"ק, כיון שאולי יהיו כבר חבלי לידה ויקשה עליו לעשות ניתוח –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קכג.

קעט

[וי ניסן, תשל"א]

מענה לא' שכתב, בהמשך להמענה שקיבל, שהרופא עדיין מסרב לעשות הניתוח לאחר ש"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קכג.

קפ

[לאחר ש"פ צו, ח' ניסן, תשל"א]

"צעטלי" בכת"י שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ צו (מצילום כתי"ק – ריש תו"מ התועדויות חס"ד (תשל"א ח"ג). סי' ישערי ישיבה גדולה" חכ"ב ע' 383):

להר"ד דההתועדות

להוסיף בחצע"ג

בהענין דקרבן פסח ג"כ חסרון כיס

(אף דעיקרי' לאכילה () הרי אינו נאכל אלא על השובע () ולוא הציווי הרי אין אוכלים בשר לשובע (פרש"י בשלח טז, ח. וראה חולין פד, א. רמבם הל' דעות פ"ה ה"י)).

קפא

[יו"ד ניסן, תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו – בקשר לשיחת ש"פ צו ע"ד קביעות ללימוד התורה בחג הפסח:

"מוסג"פ קטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א שנסדר ע"י ר' יה"ל שי שפירא והוגה ע"י ר' יואל שי כהן, וסוגן ע"י ר' יהושע שי דובראווסקי, שבדעתנו לשלוח לאנ"ש שי בכל קצוי תבל.

בדעתנו להודיע שידברו עם רבנים אודות סידור קביעות עתים רבים ובפרט בימי חוה"מ פסח, וכן להציע לאנ"ש והתמימים שי לסדר משמורות במשך ימי ולילי חוה"מ"פ, במשך כל המעל"ע או משעה 7 בקר עד שעה 12 לילה, ללמוד רבנים בנגלה ובדא"ח בעניני פסח.

והננו שואלים אם ישנן הערות על כהנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ס' "שערי ישיבה גדולה" חי"ט ע' 561):

[1] על מה שכתבו: "לסדר משמורות במשך ימי ולילי חוה"מ"פ, במשך כל המעל"ע או משעה 7 בקר עד שעה 12 לילה" – מחק את התיבות: "משמורות", "ימי ולילי", "כל המעל"ע או משעה 7 בקר עד שעה 12 לילה"; וכתב:

[לסדר] **קבוצות וכו'** [במשך חוה"מ"פ]

[2] בשולי הגליון כתב – בקשר לשיחה המצורפת:

המ"מ – בשולי הגליון

להוסיף גם הנמצא במ"מ דהרר"נ שי' מנגל

בקושי התירו כו' נרשם אצלי שהוא גם בסו"ס היראה להר"י. לברר ואם כן הוא להוסיף ציון זה.

קפב

[לאחר יום הבהיר י"א ניסן, תשל"א]

מענה להרב מרדכי מענטליק על שאלותיו במכתב כללי י"א ניסן (מצילום כתי"ק – תשורה חאנין כ"ט כסלו תשס"ג ע' 92):

[1] במכתבו כתב: "בד"ה אויך די זאכן, איתא "דאס בריינגט עם צו מאכן א ברכה", ולכאוי הרי מקודם נתבאר עניני עבודה בהאכילה, לשם שמים, בכל דרכיך דעהו, כמבואר בהמ"מ, וברכה על אכילה הוא גם קודם העבודה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[ברכה] ו[אכילה] **הם דבר אחד**

[2] במכתבו כתב: "בד"ה ענליך צו דעם. בעמוד א' מבואר ההשתוות דפסח לחודש אביב בעצם. אבל בכאן "בנוגע חודש האביב", היינו חודש האביב והפסח שבו. עכ"פ ענין הב' שם "און נאך העכער".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "בעצם", וכתב:

בכללות יותר

[3] במכתבו כתב: "ד"ה מצוה . . . ובליילה. מובא המ"מ בהרמב"ם, ולא בשו"ע אדה"ז כמו בד"ה אין טאג טעגלעכן לעבן".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתב: "מובא המ"מ בהרמב"ם, ולא בשו"ע אדה"ז כו", כתב:

[בהרמב"ם] **שם הל' בדיוק במכ'**

משא"כ [בשו"ע אדה"ז]

ולמכ' אין שייך ונוגע (ואדרבא) הפרטים שבשו"ע (מה"ת וכו') –

ולכן הובא הל' דהרמב"ם.

(ב) על מה שכתב: "ולא בשו"ע אדה"ז כמו בד"ה אין טאג טעגלעכן לעבן", כתב:

שם – במכ' – הענין (וראי' ע"ז במ"מ)

קפג

[י"ג ניסן, תשל"א]

מענה לר' דובער יוניק על מכתבו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

יהי' בשעה טובה ומוצלחת בכל

קפד

[לאחר אחש"פ, תשל"א]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות אחש"פ:

"להנתבאר בענין שבת ויו"ט שאפשרי שניהם בבת אחת וכל א' מצד ענינו ומדריגתו, אעפ"י שיש בכלל מאתים מנה, ונתבאר עפ"י טעם אמירת הלל ביו"ט שחל בשבת.

בסידור שער התקיעות (רמד, ב): אבל בשבת שאור אבא מאיר ואימא נכללת באבא כנ"ל אזי נפסק הארת אימא עילאה במלי מפני הארת אור אבא שבטלה שמה כו' וכמ"ש בזהר ע"פ והובא את בדיו בטבעות הארון דנה"י דאימא נכללין בנה"י דאבא בשבת כו'.

א) הלשון "נפסק הארת אימא עילאה" בשבת – אם הכוונה מצד מדרי' וענין שבת, ואעפ"י מצד מדרי' וענין יו"ט מאיר שם אימא ג"כ.

ב) לפי הנתבאר בהתועדות דאין סתירה זל"ז וכנ"ל, אי"כ למה בנוגע לר"ה אומרים בכלל מאתים מנה (סידור רמג, א) ומשו"ז אין תוקעין וכו', ובשאר יו"ט בנוגע להלל אין אומרים בכלל מאתים מנה ולזה אומרים הלל גם כשחל בשבת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש תו"מ התועדויות חס"ד (תשל"א ח"ג)):

סימן בעיגול את מה שכתב: "אי"כ למה כו", וכתב:

תק"ש ושבת – באותה המדרי' כמבואר בלקו"ת

קפה

[לאחר ד' אייר, תשל"א]

מענה להשליח ר' משה יצחק העכט על מכתבו (תשורה העכט י"ג כסלו תשס"ט ע' 30):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט. ומהעקריות בהם – שעושים פאראד ביום ההילולא דרשב"י, ובוודאי יעשונו בהרחבה, וכמדובר להשלוחים לאוסטרליא יח' בפתיחת הדרך דרשב"י – גיין מלכתחילה אריבער. ומצו"ב השתתפותי בהוצאות בהאכילה ושתי' שיתנו להמשתתפים ויברכו לפנייהם ולאחריהם – י"פ ופרצת – פעניס – אזכיר על הציון.

קפו

[אביב, תשל"א (1)]

מענה להתי' ישראל אליעזר רובין והתי' שמואל גרייזמאן שהכניסו חלק מחוברות "The Weekly Sidra" שהו"ל – המוקדשים למאורעות פרשת השבוע ערוכים בצורת חדשות עיתון מהתקופה הנוכחית (תשורה רובין ב' כסלו תשע"א ע' 14. "Here's My Story" ש"פ ויצא תשפ"ב (גליון 461). והעתקה, באדיבות משפחת רובין שיחיו):

[1] בקשר להחברות המצורפות, כתב:

חסר ח' 6

[2] סימן בעיגול תיבת "העתון", וכתב:

בכלל ערוך בטוב וצ"ל מופץ בקל, אלא שכנראה אינו ידוע ומפורסם כלל.

כן צ"ל שם שיהי' "מובן". – [The Weekly Sidra] א"מ כלל, שה"ז שם הסדרה.

אזכיר עה"צ.

קפז

[[אביב, תשל"א (2)]]

מענה להתי' ישראל אליעזר רובין והתי' שמואל גרייזמאן על מכתבם – בהמשך להמענה שקיבלו בקשר לחוברות שמו"ל על פרשיות השבוע (תשורה רובין ב' כסלו תשע"א ע' 14. "Here's My Story" ש"פ ויצא תשפ"ב (גליון 461)). והעתקה, באדיבות משפחת רובין שיחיו):

[1] במכתבם כתבו שמתכננים להו"ל את החוברות בכל שבוע.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "בכל שבוע", וכתב:

יספיק (עכ"פ בתחלה) אחת לשבועיים (1)

[2] במכתבם כתבו כמה פרטים בקשר להו"ל – ומהם: (א) העיתון מדגיש שאינו אמור להוות תחליף ("No Substitute") ללימוד "חת"ת" במקור; (ב) מלאכת ההו"ל נערכת באופן שאינו מפריע לסדרי הישיבה; (ג) המו"ל משתדלים להביט ולהגי' קודם ההדפסה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות: "מדגיש", "באופן שלא יפריע לסדריהם", "להביט ולהגי' קודם ההדפסה"; וציין: (2)

[3] במכתבם כתבו שמתכננים לשלוח את החוברות לילדים מבתים פרטיים.

על התיבות: "לשלוח לילדים פרטים", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אין ענינם כלל

[4] במכתבם כתבו שמתכננים לשלוח לישיבות עותקים רבים של החוברות.

על התיבות: "לשלוח לישיבות העתקות רבות" – כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "רבות", וכתב:

(5) אחדות

[5] במכתבם כתבו: "מצו"פ בזה העתון".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ות"ח (6)

[6] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(8) אזכיר עה"צ

קפח

[אביב, תשל"א]

מענה לר' מיכאל ומרת אסתר טייטלבוים שכתב: "היות בנו . . . שי' וכן המדוברת מרת . . . תי' קבלו הסכמה על השידוך, הרי השידוך נגמר לטובה וכו'. ובזה הננו לבשר זה ומשתוקקים אנו לברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' מנחם מענדל שי' טייטלבוים וזכות הרבים תלוי' בהם):

על התיבות: "הרי השידוך נגמר לטובה וכו'", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ויהא בשטומו"צ בכל וירו מהם רוב נחת חסידותי לאיווש"ט

אזעה"צ

קפט

[ה' אייר, תשל"א]

מענה לר' אהרן דוב סופרין (אגרות-קודש חכ"ז ע' קמא. והעתקת המזכיר):

[1] על שאלתו ע"ד אמירת המאמר באנגלית, כתב:

בסדר לומר באנגלית ובסגנון ובהעתק שיבינו השומעים.

[2] על שאלתו ע"ד עריכת החתונה באולם מסויים, כתב:

שאלה לרב מורה הוראה.

קצ

[י"א אייר, תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו את העתק מכתבם לראביי רפורמי מסויים, שביקש לשלוח לקעמפ שלו "משאית תפלין" להניח תפלין עם חניכי הקעמפ. במכתבם כתבו, שבכדי לשלוח את "משאית התפלין" יעלה לערך 30-35 דולר, ובאם הוא רוצה שישלחו מישהו לנאום יהי זה יותר זול (מצילום כתי"ק – "צדי"ק למלך" חוברת ז ע' 385):

פונים לצאגו"ח און מ'שלאגט זיך אן שכו"כ מבנ"י יניחו תפלין ויוציאום מהסוג דקרפתא דלא כו' –

הצעת צאגו"ח שיהי' בזול יותר (משלשים דולר!) באם במקום הנחת תפלין . . . ינאמו לפניהם!!!

קצא

[י"ד אייר, פסח שני, תשל"א]

מענה לאי ששאל בקשר למקום מגוריו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קנג.

קצב

[כ"ה אייר, תשל"א]

מענה לר' שניאור זלמן גפני על מכתבו – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א ב"יחידות" לאי שפנה בקשר לקבוצת נוער במקום מסויים הזקוקים להדרכה מיוחדת, לפנות אליו (הנמען) בנושא. במכתבו שאל כיצד יוכל להכנס לזה, והרי עליו להתמסר לתפקידו בישיבת "אור תמימים" לבעלי תשובה בכפר חב"ד ("כפר חב"ד" גליון 747 ע' 24):

הזכרת שמו בקשר בעיית קצת הבחורים שי' ב[.]. – לא הייתה הכוונה שהוא יארגן את זה, שהרי עסוק הוא למדי ובחינוך עטה"ק וכו' (ופשיטא שלא התכוונתי שינהל את זה) – כ"א שיעורר את אלו שמחובתם הק' לעשות את זה ומזמן (ובעוה"ר – ע"ע לא בא הדבר לפועל, אף שנראה במוחש גודל האחריות והזכות ויוקר הזמן בזה).

וחשיבות להתעוררות מצדו בזה – כי זה שהצליח היצר זה כו"כ שנים למנוע את הנ"ל ממילוי חובתם זו – הוא ע"י ההסברה שא"א לעשות מה, ואין פ' מסוגל לזה והראי' שהרי פ' ג"כ אינו מסוגל, ומה לו ולכל הענין ודיו שהתאנח ג"פ על המצב וכו' – והרי בידו להוכיח מהבחורים שיי' שבהשפעתו קיום הבטחת חז"ל יגעת ומצאת גם בסוג ובשטח זה, ואולי גם להורות על אופני גישה וכו'.

קצג

[שלהי אייר, תשל"א]

מענה להחתן הת' שלום אהרן הלוי בלאנק (אגרות-קודש חכ"ז ע' קס. תשורה בלאנק ו' אלול תשע"ז ע' 12):

כמובן יש להתחשב בדעת העו"ד. ולכן – כדאי להתעניין ע"ד הכולל בנחלת הר חב"ד.

כולל בקאנאדא – אינו ענין בשבילו.

אזכיר עה"צ.

קצד

[לפני חודש סיון, תשל"א]

מענה לא' התמימים שכתב: ". ואני תקוה שיענה לי הרבי (דרך הר' קרינסקי) על הענין. כי הרי הענין דחוף ביותר! האם עלי לנסוע עתה או להמתין עד התחלת יוני (סוף העונה) ובזמן שעד אז לעשות את כל אשר הטיל עלי. " (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' לוי שיי' קרינסקי וזכות הרבים תלוי בו):

[1] מחק את התיבות "לנסוע עתה או", וסימן בחץ תיבת "להמתין".

[2] על שם הנמען, כתב:

בן מי

[3] על כללות המכתב, כתב:

(2) אזכיר עה"צ חת"ת

[4] סימן בקו ובשני חיצים את התיבות "דרך הר' קרינסקי".

קצה

[ער"ח סיון, תשל"א]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "הנני להודיע שמחר, ביום ג', ראש חודש סיון, יתחיל בננו הלל דוד בן דבורה שי' להניח תפלין" (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ב' סיון תשע"ג ע' 39):

ויהא בשטומו"צ בכל

קצו

[ער"ח סיון, תשל"א]

מענה לא' שבבעלותו עסק בשכונת קראונהייטס, ולאחר שהבנין נמכר לגוי התבקש לעזוב תוך תקופה קצרה (מצילום כתי"ק – תשורה מאצקין כ"ב אד"ר תשע"ט ע' 16. אגרות-קודש חכ"ז ע' קס):

[1] על שאלתו האם להתאמץ ולהמשיך בהחזקת העסק בשכונה – כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לחפש דרכים כיצד להמשיך הלאה את העסק.

[2] על מה שכתב שיש להטיל את האשמה, לכך שהבנין נמכר לגוי, על אחרים שידעו שמתכוונים למכור את הבית ולא פעלו להצילו – כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בטח גם הוא שמע שזה כשנה וחצי שהנני מעורר ומבקש שכאו"א יעשה בביסוס השכונה ופשיטא – אלה הדברים בשכונה,

ומהו התירוץ אשר פ' סיפר לו במאוחר ובמילא כו' –

"לכאורה" – "גם" הוא הי' צ"ל מהעושים משהו למען השכונה [ולעורר אחרים ג"כ שיעזרוהו בפעולתו – ובפרט בית שבו נמצא בכל יום!!]

להחזיר המצו"ב.

אזכיר עה"צ.

קצו

[לאחר יום ב' דחג השבועות, תשל"א]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי שכתב – בקשר להמדובר בהתועדות יום ב' דחג השבועות: "כ"ק דיבר תמול בפארבריינגען. ויש לי איזה שאלות . . . (מצילום כתי"ק – סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 345):

[1] במכתבו כתב: ("א) כ"ק דיבר שהראי' מן זמן מתן תורתנו, שהותקנה ע"י אנשי כנסת הגדולה. האם נוסח כל הברכה נתקן על ידי אנשי כנה"ג. הלא הראי' מענין שברכת ולמלשינים שתיקן שמואל הקטן, שפירושו רק הנוסח, וכן ישנו כמה חילוקי נוסחאות בברכות כמו בקדוש היום דשבת כמה תיבות לדוגמא "ובנו בחרת" ועוד שמוכרח שאנשי כנה"ג לא התקינו כל הנוסח".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול תיבת "א" שבתחלת השאלה, וכתב:

כל שאין הוכחה להיפך – למה להוציא זה ממחז"ל (ברכות לג, א) !?

ובכל אופן – ראה טאו"ח סוסקי"ג: דורשי רשומות כו'

(ב) סימן בעיגול את התיבות "רק הנוסח", וכתב:

! ? כל הברכה (ברכות כח, ב)

[2] במכתבו כתב: ("ב) מהו התירוץ שזמן תורתנו תורה שלנו. הלא גם זמן שמחתנו כ"ק פירש שמחת הקדוש ברוך הוא ושמחת ישראל ישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו, והכל שמחתנו גם שמחת ה' במעשיו, ומהו החילוק".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "שמחתנו כ"ק פירש שמחת הקדוש ברוך הוא ושמחת ישראל ישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו", וכתב:

כ"כ בלקו"ת. ולכן הדגשתי בהתועדות שע"פ פשט – שמחת בני.

[3] במכתבו כתב: ("ג) כ"ק דיבר בענין המקלות שאין בהם קדושה. והלא גם תשמישי מצוה כגון ציצית לאחרי מתן תורה נזרקין, שנראה שאין נשאר בהם קדושה שמותר לבזותן מעיקרי דדינא. ומה שתפילין ענין אחר נראה שהוא שכתוב פרשיות שהוא ענין תורה. ואם לאחרי מתן תורה בגוף המצוה כנראה מתניא ישנו קדושה וגם לאחרי זה, למה

נזרקין. וגם כ"ק בסוף השיחה אמר שהוא ענין סיוע, וא"כ קשה החילוק בין תשמישי מצוה לתשמישי קדושה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) סימן בעיגול את התיבות "תשמישי מצוה", וכתב :

בגדר שקו"ט האם [נזרקין] – היינו שנשתנו

(ב) על מה שכתב: "וא"כ קשה החילוק בין תשמישי מצוה לתשמישי קדושה", כתב :

הרי הדגשתי (הפשוט בלאה"כ) דנפק"מ למה מסייע

[4] במכתבו כתב: "ד" כ"ק דיבר שהענין מתנה הוא רק נייחא דרוחא ולא בערך לענין תשלום קניי. יש לי קשיי, במסכת מגילה יש שאף בהמ"ד שישנו קדושה עליו שמוטר למוכרו, כיון שהוא חליפין על כסף והקדושה נתחלפה על הכסף ועי"ז פקע הקדושה מבהמ"ד. ואף בהמ"ד מותר ליתן במתנה שאם לאו דהווי נייחא נפשא לא יהבי מתנתא. ומוכרח לאמר שהכוונה שהוא חליפין כסף שווי, ואם הוא לא בערך איך מותר ליתן בהמ"ד".

על התיבות: "כ"ק דיבר שהענין מתנה הוא רק נייחא דרוחא ולא בערך לענין תשלום קניי", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

– ה"ז נראה במוחש ותורה עצמה תוכיח.

קצח

[לאחר יום ב' דחג השבועות, תשל"א (1)]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי על שאלותיו בהמדובר בהתועדות יום ב' דחג השבועות :

"לפי דברי כ"ק שענין פירוש רש"י על רות בענין גיור הוא ע"פ פשוטו של מקרא ואף לפי הבנת ילד בן חמש שנים, לפי הנ"ל יהי הפירוש שרות נתגירה רק אחרי דברי נעמי, וקבלה עלי יהדות ובודאי הי' אחרי זה טבילה, וא"כ עד אז היתה גוי' וכשהיתה אשת מחלון היתה גוי'.

א"כ קשה ענין מה שנישאה לבועז היתה בדרך יבום, כי אמר להקים שם המת על נחלתו ובזה ירש נכסי' ונכסי בעלה הראשון, כיבום שהקים שם ונטל הנחלה. הלא היא אחרת לגמרי שגוי שנתגייר כקטן שנולד, וכשם

שהיא לא שייכת לאחותה בת עגלון, כן אין לה שום שייכות עם בעלה שלקח אותה בגויותה. ואם אפילו נאמר שלא עשה אז עבירה כשנשאה כי קודם היו נכריות לא אסורות ואין קשה להקים רשע, כי אדרבה שם רשעים ירקב, אכן לא שייך לאמר שזה יבום. וכפשטות הכתוב כי בועז לא רצה ליקח אותה עדי שאל פלוני אלמוני יען הוא קודם ליבום ונחלה, ורק כשלא רצה הוא אחריו.

איך הוא ע"פ פשוטו של מקרא פשוט".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 344):

[ע"פ פשוטו של מקרא פשוט] שאין בזה יבום – כי מפורש בכתוב דיבום הוא ע"י אַת. ולא עוד אלא שכן מפורש בפרש"י ברות (א, יב)!!

קצט

[לאחר יום ב' דחג השבועות, תשל"א (2)]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל על שאלותיו בהמדובר בהתועדות יום ב' דחג השבועות:

"שאלתי מכ"ק בענין גיור רות, שבועז לקחה, הלא לא שייך כל ענין יבום כשאשה הי' אז נכרי כשנשאה.

וכ"ק השיב שפשוט שאין כאן ענין יבום.

ארהיב לשאול עוד הפעם, שכל הענין הוא לא מובן ע"פ שיטת כ"ק אדמו"ר שליט"א שרש"י לומד ע"פ פשוטו של מקרא עם תינוק בן חמש.

אם הוא אינו יבום (ולא כמו שמפורש בתרגום יונתן שהוא אינו ע"פ פשוטו של מקרא) מה שייכות הי' שבועז אמר לגואל, טוב, שהוא יותר קרוב.

ואם כמו רש"י כותב שהוא כמו ענין תנאי שרות רצתה למכור הנחלה ורצתה רק בתנאי שישאנה שע"ז שאשה תכנסו בנכסים יקרא שם המת – מה שייכות לרות עם השדה ששייכות לאשה בהיותה עמדו נכרית.

והלא השדה שייך לטוב בתור ירושה, הלא לא הי' למחלון ולכליון בנים, וגם לאלימלך ואחיו יורשים שהוא טוב כמו שרש"י אומר שהוא אחיו, וגם לא לנעמי כי היא אינה יורשת בעלה רק אחיו. ובמילא אם הוא ענין של יבום, קם על שם אחיו בנחלה כהדין בתורה. אכן אם היא רוצה

למכור, אין השדה שלה. ואם נתנו לה במתנה השדה (ואינה שוי' ב' מאות זוז שלקטה לקט, ואולי שצריך שיהא נושא ונותן עמהם) והכל מצד תנאי, הלא רצתה לינשא לבועז מתחלה כשבאתה אליו בלילה, מה אמר לגואל כי היא אינה רוצה רק שישאנה, מה שייך משום זה שהוא צריך לישא אותה. הלא השדה רצה רק לא אותה פן אשחית, ולישא היא מרוצת לבועז.

ומה הפשט בפשוט כי אני אחריך והוא יותר קרוב, מה שייך לתנאי שהיא רוצה שישאנה, לפי שתרצה תמכור. לא השדה שלה ולא היא יכולה לעשות תנאים ואין שייך כל הענין, אם הוא לא יבום.

וגם רש"י אומר על פסוק הלהן תשברנה שאין איסור כי הוא אינו גדר אשת אח שלא הי' בעולמו, הלא היא מותרת כי היא נכרית עתה קודם גיור. ואחרי כן יהי' גר שנתגייר כקטן שנולד.

וכל הענין לכאורה אם הוא לא בגדר יבום אינו שייך. ויבום אינו שייך כשנשא באיסור כדברי התרגום שמשום זה נענש. אמת שהתרגום אומר שעבר על דברי התורה, ורש"י יכול לסבור שלא הי' איסור ע"פ תורה. אכן ע"פ פשוטו, איני מבין כלל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה שפוטץ ט' סיון תשע"ח ע' 9):

[1] על התיבות: "וכ"ק השיב שפשוט שאין כאן ענין יבום", כתב:

ושכן פרש"י ובפי' ברות!

[2] על התיבות: "ואם כמו רש"י כותב שהוא כמו ענין תנאי שרות רצתה למכור הנחלה ורצתה רק בתנאי שישאנה שע"י שאשה תכנוס בנכסים יקרא שם המת", כתב:

מפורש בכ"מ בתנ"ך שבכל האומות הי' חשוב ביותר הענין דשדה אחוזה וקיום השם וכו' (ולא מפני הדין).

[3] סימן קו תחת התיבות: "יבום אינו שייך", וכתב:

הרי זה כותב רש"י

ר

[ט' סיון, תשל"א]

מענה לר' אליהו חיים רויטבלאט על שאלותיו בהמדובר בהתועדות שי"פ במדבר :

"הנה בהתועדות דשי"ק העבר הקשה כ"ק אדמו"ר שליט"א למה במנין הבכורים מבן חדש לא נאמר עפ"י ה' כמ"ש בלויים, ושם פירש"י אמר משה וכו' האיך אני נכנס לאהליהם וטעם זה שייך לכאוי גם במנין הבכורים.

ותירץ כ"ק אדמו"ר שליט"א עפ"י פשטות שבהבכורים ה' זה דבר מפורסם מפני שמסתמא כל אב עשה פדיון הבן, וממילא לא ה' צריך להכנס בהאהלים.

וקשה לי הלא כל ענין המנין ה' בכדי להודע כמה בכורים יפדו הלויים בגופם וכמה יתנו ה' סלעים, הרי שלא נפדו עדיין, וכן כתב הרמב"ן שהבכורים נתקדשו ולא נפדו עדיין".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 297 ע' 18-19. ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 28 (ע' קסז)):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "מפורסם מפני שמסתמא כל אב עשה פדיון הבן", וכתב :

אין ההדגשה על זה שנעשה בפועל, כ"א שצ"ל (ובמילא מתכוונים וכו'), וכהמדובר בזה – שעוד במצרים נצטוו ע"ז והחידוש בפרשתנו שהלויים – במקומם.

ובכל אופן פשוט – שהנ"ל הוא בהוספה על עוד חילוקים שרק בכור נמנה ז.א. שאלו שראשון לילדיהם נקבה – א"צ להכנס וכו'

רא

[יו"ד סיון, תשל"א]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין (אגרות-קודש חכ"ז ע' קסז-ח. תשורה ראסקין ד' אלול תשע"ב ע' 48):

[1] במכתבו כתב שמסדרים בכל שבוע את שיחות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א בצרפתית.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) ואשרי חלקם וכו' וכו'

(2) לעידוד ולהכרת תודה וכו' – מקרן המצות דהמל"ח הו"ל דעשר שבועות ויודיע כמה ולמי למסור

[2] במכתבו כתב שכשיש מקום בחוברת מוסיפים דינים וכו'.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(3) נכון במאד

רב

[י"ז סיון, תשל"א]

מענה לר' בן ציון שם-טוב על מכתבו – בהמשך לביקורו אצל אי השלוחים: "עונג רב גורם לראות המוסד ומנהלו עם מסירותו לעבודה ויכול לשמש לדוגמא לכל השלוחים ות"ל שחנני להיות בעזרו קצת עכ"פ" (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 732 ע' 8. אגרות-קודש חכ"ז ע' קעד):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "השלוחים", וכתב:

כנראה גם אצלו אבדה התקוה שאפשר תהי' תועלת (כל שהיא עכ"פ) – לספר ולדבר עם אלו מבנ"י שי' הדרים בברוקלין. בכ"ז הוא אינו מחוייב זיך אויסרעכנען כ"כ – ובעת רצון יספר גם להם.

רג

[מוצש"ק בהעלותך, י"ט סיון, תשל"א]

ממענה למר פנחס מאיר קלמס על מכתבו בהמשך ל"יחידות" אליי זכו הוא וזוגתו (ביום ה', י"ז סיון) בה שלל כ"ק אדמו"ר שליט"א את רעיון שינוי מקום מגוריהם מאנגליא לאה"ק (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 1283 ע' 9. סי' "עצת הרבי תנחני" ע' 22):

(1) עוד טעם ועיקר הוא ג"כ (לא רציתי לאמרו בשיחתנו – כיון שגם זוג' תי' הייתה נוכחת): כאו"א מאתנו מגוייס מההשגח"פ להלחם מלחמת היהדות במקום מסויים מהחזית העולמית, ואין לאיש צבא להזניח

מקומו וכל אנשי הצבא שבסביבתו והערים שמגין עליהם בחזית – בשביל שמצא (לפי דעתו) מקום אחר ששם המלחמה קלה יותר. ובפרט אם הוא שר חמשים או שר מאה ואלף וק"ל.

רד

[י"ד תמוז, תשל"א]

מענה לבעל-תשובה מאה"ק ששאל האם לשנות את מקום מגוריו לארצה"ב שם מתגוררים הוריו (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 121. אגרות-קודש חכ"ז ע' קפו):

כאו"א (אפילו צדיק גמור כל ימיו) מתפלל בכל יום "אל תביאני לידי נסיון" – באם יחזרו לארצה"ב – תומ"י יתחילו הויכוחים (ובמילא הנסיונות) בענין הדתיות שלהם שתהי' ניכרת בחיי יום יום – שנוהגים באופן שונה מההורים שי' בכו"כ פרטים בכל יום (אכילה וכו') ובפרט בש"ק וכו'.

ואין לדרוש מהורים שלא יהי' איכפת להם מה שילדם אינו אוכל ביחד עמם ואומר הטעם שאסור לאכול זה. [משא"כ בביקור ההורים באה"ק – שבטלה שאלת האכילה וכיו"ב, בטלה בעיית ההורים "מה יאמרו כל ידידיהם בראותם הפער בין האבות והבנים" וכו'. – ובפרט שהביקור ה"ז רק למשך שבועות אחדים, אבל חזרתם לארצה"ב ה"ז לזמן ארוך. ללמוד רפואה הרי אפשר גם באה"ק].

באם הנ"ל א"א יחזרו לאצה"ב – צריך למעט באפשרויות הנסיונות והויכוחים ככל האפשרי (ע"י שתהי' החתונה בהקדם, ידורו בפ"ע וכו') וכו'.

אזכיר עה"צ.

רה

[ועש"ק בלק, ט"ז תמוז, תשל"א]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד מסירת הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לסדר התועדויות בש"פ בלק י"ז בתמוז נדחה (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ות"ח ת"ח ויהא חלקם ממצכי הרבים (ובענין דכלל ישראל) תכה"י.

רו

[ועש"ק בלק, ט"ז תמוז, תשל"א]

מענה בקשר להפעילות לחיזוק שכונת קראונהייטס –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קפט.

רי

[י"ט תמוז, תשל"א]

מענה לא' מחברי הנהלת "חברה" (תשורה זלמנוב אדר"ח אדר תשע"ג ע' 101-106):

[1] על כללות המכתב, כתב:

אף שמסומן למכ' המצו"ב – אין ברור אצלי למי בעיקר צ"ל מופנים דברי אלה – ויה"ר שאלו שאליהם שייכים הדברים והשאלות – לא ישתדלו לרמות א"ע כו', כי גם עליהם קאי פתגם הידוע: דעם אויבערשטן נאָרט מען ניט כו'.

[2] על מה שכתב – בקשר לא' הבתים: "הבית אינו שוי יותר מ-22.000", כתב:

1) א"כ איך זה עתה המדובר ע"ד יותר מ 27 אלף !?

[3] על מה שכתב: "לא נשמע דבר במשך כמה חדשים", כתב:

2) וזהו העיקר: מה עשו כל הט"ו איש שאחריות פעילות "חברה" עליהם – במשך כל חדשים אלו – שלא יתדרדר המצב לכמו שהוא עתה (ובפרט שבכו"כ בתים – ראו תוצאות שיטתם שלא לעשות שום דבר עד שלא יהי' כל ספק "אז עס ברענט ר"ל")? כמדומה שגם להעדר פעילות ג"כ צ"ל הגבלה.

[4] על מה שכתב: "תוריד המחיר ואז נתפשר עם הגוי. אולם היא מאנה לשמוע, כי מגמתה היא הבעע", כתב:

3) אין ממטרות "חברה" כלל וכלל – לברר מי הצודק במו"מ, כ"א לעשות מה שהוא לטובת השכונה – ועפ"ז אדרבא באם חושדים שפב"פ אינו צדיק הרי בנוגע אליו צ"ל פעילות נוספת.

[5] על מה שכתב: "בנוגע לבית . . . כשטלפנתי אליו כו", כתב:

(4) **מתי? הענין נמשך יותר משנה** (כפי השמועה) ומה עשו כו' (כנ"ל 2).

[6] על כללות המכתב, כתב:

(5) לפני כו"כ **חדשים הודיעוני שיש ממונה מיוחד לעמוד על המשמר ולחקור היש בתים העומדים למכירה וכו' באם הידיעה אמיתית: כמה בתים הציל, כמה שעות מזמנו השקיע במילוי התפקיד במשך כל החדשים האלו? הנוסע לקאנטרי לנוח מעמלו הגדול בהנ"ל?**

(6) שאלה הנ"ל הוא גם בנוגע לזה שהי' צ"ל עסוק בנוגע ל Relocation לשכונה זו.

מרוב צערי נכתב כהנ"ל – ועפ"ז מובן שרק **אפס קצהו** בא בכתב.

[וראה לקמן מענה רי].

רח

[כ"ה תמוז, תשל"א]

מענה לא' שבתו נפצעה קשה בתאונת דרכים ל"ע (מצילום כתי"ק – תשורה ווילשאנסקי ט' ניסן תשע"ט ע' 11. אגרות-קודש חכ"ז ע' קצב):

במענה לשאלתו איך לעזור לבתו

כשהורים מתנהגים יום יומית כרצון הרופא כל בשר ומפליא לעשות (הוא השם) כמבואר בשו"ע – ה"ז מוסיף בהצלחת הטיפול ע"י רופא בו"ד (שהוא שליח הרופא כל בשר) בילדי הורים אלו. ואפילו נדמה להורים שקשה לשנות הנהגתם דע"ע – הרי עושים דברים קשים יותר לטובת ילדיהם.

לנסוע לכאן – אין צורך כלל, כי המענה כנ"ל; אלא שהוצאות הנסיעה יתן לצדקה **לזכות בתו תי'**. אזכיר עה"צ.

רט

[ר"ח מנ"א, תשל"א]

מענה לא' על מכתבו בקשר לניתוח פרוסטטה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' קצז.

רי

[גי מני"א, תשל"א]

מענה לא' מחברי הנהלת "חברה" על מכתבו בהמשך להמענה שקיבל (לעיל מענה רז) בקשר לפעילותם (תשורה זלמנוב אדר"ח אדר תשע"ג ע' 107-110):

באם מכריחים אותי לצאת מגדרי לגמרי לחפש מגרעות וחבלות וכו',

אולי ימצא מי שהוא זמן פנוי לענות על שאלותי בפרטיות המוכרחה?

הנקודה היא לא הכתוב בכאן, כ"א:

(1) כמה ביהמ"ד ובתים בכלל בשכונה זו נמכרו לבלתי רצויים במשך זמן זה? ומה עשתה ההנהלה למנוע זה?

(2) כמה אנשים רצויים העתיקו מכאן ומה נעשה למנוע זה – ע"י המקבלים משכורת לפעול בזה?

(3) עד"ז: מה נעשה ע"י הנ"ל בשטח Relocation לכאן?

(4) מהי הסיבה שכו"כ אנשים מתאוננים שכמספרים ע"ד בית שצריך להצילו לב"כ ההנהלה הממונה ע"ז – אין לזה כל המשך, לבד

(1) לאחר המעשה (שכבר נמכר וכו')

(2) כשמרעישים כ"כ שאין הממונה יכול "לישן בתרדמתו העמוקה".

(5) דוגמאות: בית [. .] – מתי נודע להנ"ל בפעם הא', המחיר שבקשה אז וששלמו עתה בפועל? עד"ז? בית [. .], [. .] ועוד?

(6) כמה מרץ וזמן השקיעו כולם ביחד למנוע מכירת 676, 710 מנטגומרי סט. לאחר שנודע לכאונ"א (אולי לבד מהנ"ל) שעומדים להמכר, והם במרכז דיורי בני"י? הבתים שבשכנות להרב מנאראל שי' ועוד.

ריא

[זי מני"א, תשל"א]

מענה לא' ששאל ע"ד טיפול רפואי שעליו לעבור (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 213):

יעשה כהוראת הרופא, אבל (1) באופן המותר עפ"י שו"ע. (2) לא בסמיכות לשבת קודש. אזכיר עה"צ.

רבי

[ז' מנ"א, תשל"א]

מענה לר' אהרן אביגדור קאזין (תשורה טעלדאן ז' שבט תשע"ב ע' 17. אגרות-קודש חכ"ז ע' ר) :

[1] על שאלתו בקשר למשרה שהוצעה לו, כתב :

חבל שיתחיל לצאת מעבדה"ק דכ"ק מו"ח אדמו"ר לחול.

[2] על שאלתו האם להמשיך בהמו"מ לקניית בית – ענה שימשיך בזה.

[3] על שאלתו האם להתעניין בכלל בקניית אחוזות לעצמו – ענה כנ"ל 1.

[4] על כללות המכתב, כתב :

אזכיר על הציון להנ"ל.

ריג

[כ"ה מנ"א, תשל"א]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "בקשר להצעה למנות את ר' ישראל גרוסמן כר"י בישבה בכפר חב"ד, שוחחנו עד עתה עם רוב חברי הנהלת הישיבה דהיינו הר"ש גוראריה והר"מ אשכנזי, הר"נ טרבניק, הר"מ קפלן ור"ש חסקינד וכן עם ר"י כץ, אשר מצדדים במינוי זה. והיות ואין נראה שיש הצעה אחרת טובה הימנה ע"כ הננו בבקשת חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר להצעה זו" (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 217) :

בכל כיו"ב – וכמפורסם שייך להנהלת המוסד.

ריז

[אור לועש"ק ראה, ער"ח אלול, תשל"א]

מענה לא' השלוחים (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש ש"י וזכות הרבים תלוי' בו) :

כנ"ל החסרונות – יכול להתלונן ע"ז בע"פ אבל לא שישאר בכתב ובפרט – במכתב שלו

הסיוס (שיכולים "פייער מי") ה"ז נתינת כח מצדו, וכנ"ל בכתב, שיכולים לעשות זה בכל עת מצוא, – באם אפילו מתאים שיאמר זה עתה בתור איום בע"פ.

רטו

[ר"ח אלול, תשל"א]

מענה למחנכת על שאלותי בקשר להמשך הקשר עם מחונכתי (סי"ה) היכל מנחם" ח"ב ע"י קלא. אגרות-קודש חכ"ז ע"י רד):

[1] על מה שכתבה: "להתמיד ולהמשיך הקשר", כתב:

נחוץ וטוב

[2] על מה שכתבה: "הרצוי לקבוע שיעורים נוספים, ובמה?", כתב:

בהלכות הצריכות בחיי יום יום (שלה, או זהתלמידים שי' בכתתה) אזכיר עה"צ להצלחה.

רטז

[ר"ח אלול, תשל"א]

מענה להשליח ר' שמואל אזימאוו על שאלתו בקשר לאי מבני קהילתו (סי"ש) שליחות כהלכתה" ע"י 152):

נתקבל מכתב [. . .] שי', אין ברור ממכתבו – האם אמו היתה בת ישראל, וכדאי לברר זאת (מבלי שידע הנ"ל שמכאן עוררו על דבר זה). ולהודיע בהקדם לכאן, ות"ח.

[מובן שהברור צריך להיות באופן שעל פי דין יש לסמוך עליו].

ריז

[ה' אלול, תשל"א]

מענה להשליח ר' שמואל אזימאוו בקשר לארגון קבוצה מצרפת לנסיעה לחצרות קדשנו לחודש תשרי (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון ר"ח כסלו תשע"ז ע' 9. תשורה קסלמן יו"ד אלול תשע"ה ע' 26. אגרות-קודש חכ"ז ע' רכז):

באם: (1) יכול לסדר (הכותב [. . .]) שכאן יתעסק מי עמהם במשך שהותם כאן,

(2) מבטיחים (הרוצים לנסוע) שעי"ז יתוסף אצלם בעניני תומ"צ (לפי השערותם),

(3) לא יכנסו עי"ז לחוב גדול כו' –

תהא הנסיעה בשטומו"צ

ריח

[ה' אלול, תשל"א]

מענה למר מנחם עמר ממקורבי חב"ד בפאריז (תשורה קסלמן יו"ד אלול תשע"ה ע' 26):

באם אפשר להסתדר בפרנסה בצרפת בשמירת שויו"ט יעשו כן ויפעלו בצרפת להפצת היהדות.

אזכיר עה"צ.

ריט

[ה' אלול, תשל"א]

מענה לא' ממקורבי חב"ד בפאריז (תשורה קסלמן יו"ד אלול תשע"ה ע' 26):

כהוראת רב שעל אתר.

רכ

[ה' אלול, תשל"א]

מענה לא' ממקורבי חב"ד בפאריז (תשורה קסלמן יו"ד אלול תשע"ה ע'
: 26)

באם אפשר יותר טוב שיכנס לישיבה.

רכא

[ה' אלול, תשל"א]

מענה לא' ממקורבי חב"ד בפאריז (תשורה קסלמן יו"ד אלול תשע"ה ע'
: 26)

**בדיקת התפלין והמזוזות, תהלים חדשי, ידיעת פיה"מ (כפשוטם) –
(עכ"פ) דהתפלות שעוזר בהן.**

אזכיר עה"צ.

רכב

[ט' אלול, תשל"א]

מענה לר' טובי' בלוי (ס' "היכל מנחם" ח"ב ע' קסד. אגרות-קודש חכ"ז
ע' ריא):

**עריכת חוברת כללי פרש"י (בצירוף דוגמאות לכאו"א) – ע"פ השיחות
– נכונה במאד. ובפרט באם תצורף לה רשימת פרש"י שנתפרשו ע"ע.
ותגרום, כמובן, נח"ר רבה. וק"ל.**

רכג

[ט' אלול, תשל"א]

מענה להחתן הת' אליעזר טייטלבוים שכתב: "בהיות אשר על חתונתי
נוסעים כמה מהתי' (ברשות ההנהלה, כמובן) ואני"ש שיי, שכרנו אוטובוס
מיוחד (עם נהג משלהם) שישע למאנטרעאל ויחזור צלחה, וגם מכונית
(שתסע רק לשם), ויצאו מכאן אי"ה מחר (יום ג') בבקר והאוטובוס יחזור

תיכף אחרי החתונה. והנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' מנחם מענדל שי' טייטלבוים וזכות הרבים תלוי בו):

[1] מחק תיבת "כמובן", וסימן קו תחת התיבות "ברשות ההנהלה".

[2] על כללות המכתב, כתב:

ויהא בשעטומ"צ אעה"צ

רכד

[ט"ז אלול, תשל"א]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "בעת ביקורו של הרמ"מ שי' פוטרפס דיבר שלעני"ד כדאי כי הרה"ח ר' בערל שי' קסלמן יתחיל באמירת שיעורי תניא בואל בישיבה. כמו"כ הביע דעתו זו בערב לפני נסיעתו בהתוועדות עם הרמ"מ והמשפיעים. אנו מצידנו מסכימים לכך, וסיכמנו עם הר' דוב קסלמן שנכתוב לכ"ק אדמו"ר שליט"א יחד, בבקשת חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א לענן זה" (סי' ימי תמימים" ח"ה ע' 222, 229. אגרות-קודש חכ"ז ע' ריד):

שייך להנהלה על אתר ולהמדובר שי' והמענה אליו.

אזכיר עה"צ לתוכן כתבו.

רכה

[לפני שי"פ תבוא, כ"א אלול, תשל"א]

מענה להמניחים על שאלתם בלקו"ש פי' תבוא (ח"ט ע' 152 ואילך): "מצו"ב השיחה לפי' תבא. שאלה: מדוע כותב רש"י "שהוא לשון הפרשה והבדלה", דלכאורה: מכיון ש"האמרת" (שנאמר בכתוב תחלה) הו"ע "הבדלה" ו"האמירך" הו"ע "הפרשה" – הו"ל לכתוב "הבדלה והפרשה"? (מצילום כתי"ק – סי' "שערי ישיבה גדולה" חל"א ע' 350):

פתח במאי דסליק מיני'.

א"א להבדלה בלי הפרשה קודם (חילוק) – נוסף על המבואר בפנים – בעצם הפעולה).

ועוד י"ל.

רכו

[ועש"ק נצבים, כ"ז אלול, תשל"א]

מענה לר' ראובן הלמן שכתב: "האם שתבוא לאה רייזל בת פייגא לשמחת-תורה?" (תשורה דייטש כ"ה סיון תשע"א ע' 78):

אין כדאי כלל – כי אין להזניח הילדים ובפרט בחדש כתשרי

רכז

[ועש"ק נצבים, כ"ז אלול, תשל"א]

מענה להרב מרדכי מענטליק על שאלותיו במכתב כללי ימי הסליחות (מצילום כתי"ק – תשורה חאנין כ"ט כסלו תשס"ג ע' 92):

[1] במכתבו כתב: "ד"ה די סדרה: הפי בלעבדך, אם זה כפי רש"י, ואם פי הפסוקים בהמכ' הוא רק התוכן, לדוגמא ראשיכם די הויפטן".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[זה כפי] אדה"ז בלקו"ת (מד, ב): עשה לנו ה"א כו' וראה ת"א

[2] במכתבו כתב: "ד"ה איז דער ענטפער: אם זה כולכם כאחד מלמעלמ"ט וואס אין דעם זיינען אלע אידן גלייך, ובד"ה איין תורה: כולכם – כאחד מלמעלמ"ע ע"י עבודה של כאו"א בפרט לויט זיין מעמד ומצב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[מלמעלמ"ט] **מצד הבריאה דחלק ממש – חפץ חסד**

ואח"כ מצד העבודה [מלמעלמ"ע]

[3] במכתבו כתב: "בהמ"מ ומשנה ברורה: הפך בה ולכאו' והפך".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "הפך", וכתב:

כמו שבהמכ' לא קאי בדיוק הכפל הפך כו' הפך ולכן לא הועתקה התחלת הענין כן לא הועתקה התחלת התיבה השייכת להכפל.

רכח

[לאחר ועשי"ק נצבים, כ"ז אלול, תשל"א]

"צעטל" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להרב מרדכי מענטליק בקשר להמכתב כללי דימי הסליחות (מצילום כתי"ק – תשורה חאנן כ"ט כסלו תשס"ג ע' 91):

להרר"מ שי' מענטליק

– בהמשך להערה ע"ד מכ הכללי:

י"ל דהא דבקי צור לד"ה אתם נצבים ס"ב הל': והיינו כדו' – מרמז לפי הרמב"ן שגם הוא מפרש כן.

רכט

[כ"ט אלול תשל"א, ער"ה תשל"ב]

מענה לא' שכתב שהתפלה דר"ה אצלו היא בקרירות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רכו.

רל

[אלול, תשל"א]

מענה לא' בקשר למקום הימצאו בחודש החגים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' ריד.

רלא

[קייץ, תשל"א]

מענה למרת תרצה ברכה אלטיין על מכתבה בקשר למשרה. בסיום מכתבה כתבה: "איך וואלט פיל מער געוואלט זיך אפגעבן מיט חינוך. אויב יע, בעט איך א ברכה איך זאל אנגענומן ווערן און איך זאל מצליח זיין" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמענת תי' וזכות הרבים תלוי בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "אפגעבן מיט חינוך",
וכתב:

ונכון הוא כמובן – אבל של ילדים נורמלים.

רלב

[תשל"א]

מענה לאחת שכתבה ע"ד בנה שמתקשה לעמוד בקצב הלימודים
בישיבה, והנהלת הישיבה אינה מסורה מספיק לקידום בנה (מצילום
כתי"ק – תשורה סימפסון ו' טבת תשע"ה ע' 7. אגרות-קודש חכ"ז ע'
רכח):

**תמצא (בהתייעצות עם הנהלת הישיבה בה לומד בנה שי') בחור מת'
הישיבה שבעד תשלום כסף יקדיש מזמנו ללמוד עם בנה בתור חבר גדול
קצת ממנו – שכן נוהגים בכו"כ ישיבות (ואין בזה כל בושה כלל).**

השמות דבנה ואזכיר עה"צ.

רלג

[תשל"א]

ממענה לאחת ששאלה איך להסביר שביהדות הולכים אחר האם ולא
אחר אב (מצילום כתי"ק – תשורה מאצקין כ"ב אד"ש תשע"ט ע' 11.
אגרות-קודש חכ"ז ע' רכט):

אחד מהטעמים הגלויים: העובר כולו נבנה מטפת משהו – לגוף משוכלל
(ומבנה הגוף משפיע גם על תכונות הנפש במדה חשובה) – ע"י האם
בלבד (בזמן שהותו בעיבור – אוכל ממה שאמו אוכלת וכו'), ועד כדי כך
שרואים במוחש שרוחניות האם (והאם היא בשמחה, או בפחד וכיו"ב)
משפיעה וגם מעצבת הַתְּרַקְטֵעַר של העובר ושילד שלם ובריא וכו' (6)

אזכיר עה"צ

מצו"ב סידור (ותהלים) במקום כניסה ודיבור עה"פ – שכתבה עד"ז.
(7)

רלד

[תשל"א]

מענה להרב ניסן מאנגעל (מצילום כתי"ק – תשורה שם-טוב כ"ף אלול תשע"ג ע' 52-53):

[1] במכתבו כתב:

"בשבוע שעבר עשיתי מ"מ להל' רבית. בא אלי תלמיד א' של הישיבה ואמר שלהיות שעכשיו יתחילו ללמוד בישיבה פרק איזהו נשך, הי' כדאי להוציא המ"מ והציונים על הל' רבית של שו"ע אדה"י, ובטח עי"ז יתרבו הלומדים בישיבות תו"ת הל' רבית בשו"ע אדה"י ובעיון וכו'. והוא הציג שהוא יעזור לי בזה. והנני ממחר לגמרם.

האם נכון להוציא המ"מ בקוני בפ"ע, או רק ליתנם להבחורים שהם יוציאו ב-Mimeograph – או לחכות להדפיסם עם שאר מ"מ הל' יו"ד והל' חו"מ?"

על התיבות: "האם נכון להוציא המ"מ בקוני בפ"ע" – ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א: (1)

[2] במכתבו כתב:

"כ"ק אדה"א כתב בשער התשובה ח"א ספ"ה: אך בזמן האריז"ל שהי' מבחי' התיקון ונגלה אליו חכמת הקבלה האמיתית בטלו השמדות ולא יהי' עוד כו'. – הלא היו גם אח"כ כו"כ השמדות ובפרט ההשמדה הכי גדולה בזמננו?"

על התיבות: "כ"ק אדה"א כתב בשער התשובה ח"א ספ"ה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(2) בנוגע ל(גלגול) דור דביהמ"ק הא'

[3] במכתבו כתב:

"כידוע לכ"ק אדמו"ר שליט"א בהרבה אונברסיטאות נותנים קורסים אודות השואה. בניו יארק אונברסיטה הזמין אותי דר. רודבסקי להרצאה על טופיק זה. שאלו איך אפשר להסביר מה שקרה. קדשתי לזה הרצאה שלמה, אמרתי שקושיות כגון זה אפשר להבין רק ע"פ סוד הגלגולים. והבאתי דוגמא מדורות של מסע-הצלב, הגם שהיו צדיקים גדולים נהרגו על קה"ש לתקן חטא עי"ז של זמן בית ראשון, וכמ"ש כ"ק אדה"א בשערי תשובה שם. והסברתי גודל ענין קה"ש שמיתה על קה"ש פעם א' מכפרת על כל מה שעבד עי"ז במשך כל ימי חייו (הגם שעל כל פעם

ופעם חייב מיתה בפ"ע), וכו' וכו'. ואמרתי מה שאמר אדה"ז בתו"א שהנשמות בדורות אלו רובם ככולם אינם נשמות חדשות. ב"ה נתקבל זה אצלם.

האם כל הנ"ל נכון הוא? (אגב, האם יש איזה שייכות להנ"ל עם מאמרז"ל באיכ"ר שכל מי שיודע כמה שנים עבדו ישראל ע"ז הוא יודע אימתי בן דוד בא?)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות : "ב"ה נתקבל זה אצלם", כתב :

כיון שמאמינים [נסוד הגלגולים], ועפ"ז צ"ל שבכל דור השואה לא היתה אף נשמה חדשה אחת! כן יוקשה מיסורי אדה"ז. ועוד.

ולכן לא הזכרתי זה (אף שרמזתי בהזכירי שאלת משה – ברכות ז, א (ראה שערי זוהר לשם) – ושע"פ שכל – נמצאת הנשמה גם קודם לידת פ' (3)

(ב) על מה שכתב : "ואמרתי מה שאמר אדה"ז בתו"א שהנשמות בדורות אלו רובם ככולם אינם נשמות חדשות" – סימן קו תחת תיבת "רובם".

(ג) על מה שכתב : "האם כל הנ"ל נכון הוא?" – מחק את סימן-השאלה, וכתב :

בכלל (ראה ש' זוהר – שם ולב"מ קז, א) (4)

[4] למכתבו צירף מכתב מפרופסור מפורסם המשמש כראש-מחלקה באוניברסיטא בניו יארק, אשר לו (הנמען) הייתה שקו"ט ארוכה עמו בנושאים שונים הנוגעים לאמונה ומדע. במהלך מכתבו התבטא הנ"ל בנוגע לעניני אמונה – "פעטיש" (אמונה-תפלה).

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ת"ח על המצו"ב. קראתי. להחזיר (5)

בנוגע למכ' ר. שי' : לפלא גדול שאינו מרגיש שעושה (ובהתלהבות) פעטיש . . . מלימוד בקאלעדזש (6)

רלה

[תשל"א]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א
תש"פ ע' 8):

ת"ח ת"ח על הבשוט ויה"ר שיהיו פירות טובות בכל המדינה וכו'

אזכיר עה"צ להנ"ל.

המצו"ב למל"ח

רלו

[תשל"א]

מענה לאחת בקשר למצב השלום-בית בביתה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רכו-רכז.

רלז

[תשל"א]

מענה לא' בקשר למצב השלום-בית בביתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רכז.

רלח

[תשל"א]

מענה בקשר לבתי-ספר מסויימים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רכח.

רלט

[תשל"א]

מענה לאי שכתב שראה בכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א שדעת הגר"א היא שהצמצום כפשוטו, ודעת תלמידו הר"ח מוואלאזין היא שהצמצום לא כפשוטו. ושאל, שהמקור היחידי לדעת הגר"א היא בפירושו לספרא דצניעותא, אך שם אינו ברור כ"כ שיטתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רכט-רל.

רמ

[תשל"א]

מענה לתלמיד שכתב ע"ד אי-הצלחתו בלימודיו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רל.

רמא

[תשל"א]

מענה לתושב חו"ל שקנה דירה בירושלים עיה"ק ושאל האם להחזיק הדירה או למכרה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רל.

רמב

[תשל"א]

מענה בקשר לשקו"ט בקשר לבית-ספר מסויים בין חב"ד וארגון "תורה ומסורה" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רל.

רמג

[תשל"א]

מענה לא' שכתב ע"ד אחותו שבעלה עזב אותה ולקח את בנה, ומבקש
ברכה להחזרת הבן לאמו בכדי שתוכל לגדלו בדרך היהדות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רלא.

רמד

[תשל"א]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצבה הנפשי ודאגותי ומחשבותי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רלא.

רמה

[תשל"א]

מענה לאברך שכתב ע"ד הצעה שקיבל לשמש כ"ראש כולל"י כולל-
אברכים מסויים באה"ק (תשורה פרקש י"א מנ"א תשנ"ז ע' 21):

**הלואי שיקבלו שם מרות של הקשיש מהם בעשרים שנה (עכ"פ –
במשך הזמן), ולמה לו האכזבה וכו'**

רמו

[תשל"א]

מענה לר' חיים אליהו מישולובין שכתב:

"הנני שולח לכ"ק אדמו"ר שליט"א צילומי הרשימות של סיפורים
ופתגמים שרשמתים ע"פ זכרוני בעזרת ה'.

הרבה עניינים (ואולי גם רוב מהם) שמעתי בשנות תשי"ז-תשי"ט ממורי
החסיד ר' חיים אברהם ע"ה דוכמן, שהיה נכדו של החסיד הידוע ר'
מרדכי יואל ז"ל דוכמן ועד גיל 18 שנה הסתופף בצלו של סבו, ורוב
הסיפורים שמע ממנו. רח"א הצטיין מאוד בכישרון הזכרון שלו להפליא,

היה דייקן בלשונו וכל דבר היה מספר כפי ששמע מסבו, והדבר שהיה חוזר ומספר כעבור שנה היה ממש באותו הלשון. אותם הסיפורים חקוקים בזיכרוני במיוחד, ואני חושב שהם בדיוק ממש כפי ששמעתי בדיוק. כמו"כ סיפורים ששמעתי ממספרים אחרים בתוכם החסיד ר' דובער ע"ה יפה תלמיד ישיבת תו"ת בשנים ראשונים של הישיבה, בעל זיכרון חזק, והוא היה ב"א של החסיד ר' שלום ר' הל"ס, והתמסר מאוד לסיפורי צדיקים וחסידים.

רשמתים בלה"ק משובשת כפי יכולתי, ולפעמים באידיש כדי שלא אסלפם השתדלתי שלשון של האדמו"רים יהיה כפי ששמעתי בדיוק.

לאחרונה שמעתי הצעות לסדרם ולהדפיסם, ויש אומרים שכדאי לתרגם אותם לעברית ואח"כ להדפיסם. ולכן אבקש מכ"ק להשיב חוות דעתו הק' האם להוציאם לאור ולהדפיסם ואם צריך לתרגמם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה גלוכאווסקי ה' כסלו תשע"ב ע' 7-8):

1) באם לא נדפסו עדיין 2) באם (כמונן) ע"פ הסברא אמיתיים הם.

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א